

Parlamentul Republicii Moldova

STENOGRAMA

ședinței plenare a Parlamentului Republicii Moldova
din ziua de 4 martie 2021

SUMAR

1.	Aprobarea ordinii de zi.	6 – 23
2.	Dezbaterea și adoptarea în lectură finală a proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior (<i>art. 1, 3, 4 ș.a.</i>). Nr. 426 din 19.10.2020	28 – 30
3.	Dezbaterea și adoptarea în lectură finală a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte legislative (<i>Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 – art. 139; Legea salarizării nr. 847/2002 – art. 15; Legea salarizării în sectorul bugetar nr. 270/2018 – art. 18.</i>) Nr. 213 din 01.06.2020	30 – 31
4.	Dezbaterea și adoptarea în lectură finală a proiectului de Lege privind stațiunile balneare, climatice și balneoclimatice și tratamentul balnear și de recuperare. Nr. 519 din 16.12.2020	31 – 33
5.	Dezbaterea și adoptarea în lectură finală a proiectului de Lege pentru aderarea Republicii Moldova la Protocolul privind ordinea transmiterii substanțelor narcotice, psihotrope și precursorilor lor, a armelor de foc, principalelor lor componente, munițiilor, substanțelor și dispozitivelor explozive, care constituie corpuri delictive în cauzele penale, semnat la 11 octombrie 2017. Nr. 245 din 12.06.2020	33 – 35
6.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru ratificarea	35 – 42

	Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr. 161 privind serviciile de sănătate ocupațională. Nr. 530 din 23.12.2020	
7.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege cu privire la grupurile de acțiune locală. Nr. 523 din 18.12.2020	43 – 68
8.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărâre pentru modificarea articolului 2 din Hotărârea Parlamentului nr. 216/2020 cu privire la constituirea Comisiei de anchetă privind modul de exploatare a substanțelor minerale utile. Nr. 37 din 22.02.2021	71
9.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură (<i>art. 4, 11, 13 ș.a.</i>). Nr. 28 din 10.02.2021	72 – 78
10.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărâre pentru modificarea Hotărârii Parlamentului nr. 149/2019 privind componența numerică și nominală a Biroului permanent al Parlamentului. Nr. 48 din 03.03.2021	78 – 79
11.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărâre pentru modificarea Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 151/2019 privind aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Parlamentului. Nr. 53 din 03.03.2021	80 – 83
12.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărâre cu privire la Raportul Comisiei de anchetă pentru investigarea tuturor circumstanțelor preluării forțate (atac de tip raider) a acțiunilor băncilor comerciale, companiilor de asigurări/reasigurări din Republica Moldova, exercitată în perioada anilor 2010–2012. Nr. 458 din 23.11.2020	83 – 100
13.	Dezbaterea și respingerea proiectului de Lege pentru modificarea Legii privind regimul străinilor în Republica Moldova nr. 200/2010 (<i>art. 36¹</i>). Nr. 45 din 12.02.2020	100–104

14.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr.121/2007 privind administrarea și deetatzarea proprietății publice (<i>art. 17, 18, 22 ș.a.</i>). Nr. 413 din 05.10.2020	104–111
15.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărâre pentru modificarea articolului 2 din Hotărârea Parlamentului nr. 214/2020 privind instituirea Comisiei speciale pentru elaborarea proiectului Strategiei naționale de securitate farmaceutică 2020–2030. Nr. 26 din 10.02.2021	111–112
16.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărâre pentru modificarea articolului 2 din Hotărârea Parlamentului nr. 209/2020 privind instituirea Comisiei speciale pentru elaborarea proiectului Codului sănătății al Republicii Moldova și a proiectului Strategiei de dezvoltare a sectorului sănătății din Republica Moldova 2020–2030. Nr. 27 din 10.02.2021	112
17.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege cu privire la modificarea Legii cu privire la locuințe nr. 75 din 30.04.2015 (<i>art. 59</i>). Nr. 7 din 19.01.2021	112–121
18.	ORA ÎNTREBĂRILOR Adresarea întrebărilor: Întrebarea doamnei deputat Stela Macari, adresată Cancelariei de Stat, referitor la activitatea Biroului pentru relații cu veteranii. Întrebarea domnului deputat Lilian Carp, adresată Ministerului Economiei și Infrastructurii, referitor la măsurile întreprinse de minister pentru a îmbunătăți proiectele drumurilor naționale pe porțiunea satului Rassvet, raionul Strășeni și satului Ohrincea, raionul Criuleni.	122–123 123

Ședința începe la ora 10.08.

Lucrările sunt prezidate de doamna Zinaida Greceanîi, Președinte al Parlamentului, asistată de domnii Vlad Batrîncea, Mihail Popșoi și Alexandru Slusari, vicepreședinți ai Parlamentului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi deputați...

Stimați colegi,

Până a începe ședința plenară, eu vă rog să deconectați microfoanele, transmisiunea în direct, că avem de discutat o problemă internă între deputați.

*

* * *

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Acum rog Secretariatul...

Conectați, vă rog, microfoanele.

Rog Secretariatul să anunțe prezența deputaților în sală.

Vă rog.

Doamna Evelina Bubuioc – șef al Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că, la începutul ședinței de astăzi, și-au înregistrat prezența 88 de deputați.

Nu și-au înregistrat prezența: Șor Ilan, Jardan Petru – cerere, Vitiuc Vladimir – cerere, Graur Eleonora – cerere, Buza Ghenadie – concediu medical, Evtodiev Vitalii – concediu medical, Bologan Victor – cerere, Ulanov Denis – cerere, Leucă Ion – cerere, Frunze Petru, Grosu Igor, Marian Radu, Guzun Ludmila – concediu medical.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog...

Domnul Marian este.

Câți deputați avem? Încă o dată.

88 sau 89? 88 de deputați.

Avem cvorum, putem începe ședința.

Vă rog să... (*Rumoare în sală.*)

Haideți să onorăm Drapelul de Stat și pe urmă procedurile. (*Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.*)

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Tradițional... tradițional... tradițional, am avut în zilele precedente câteva... și-au sărbătorit colegii noștri zilele de naștere. Vrem să-i felicităm din suflet pe colegii noștri deputați: doamna Stela Macari, domnul Vadim Fotescu, domnul Liviu Vovc, domnul Igor Himici. Le dorim multă sănătate, realizări frumoase și multă, multă chibzuință și înțelepciune.

Da, mulțumesc mult.

Acum de procedură.

Domnule Diacov,

Vă rog, de procedură.

Domnul Dumitru Diacov:

Doamnă Președinte,

Am înțeles că în sfârșit colegii...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu, gata de acum nu aprindeți focul.

Domnul Dumitru Diacov:

... au acceptat. Locul 35, administrația, rog să-l fixați după Partidul Democrat, pe doamna Babuc. Locul 35, da.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vreți să capitalizați rezultatele...

Domnul Dumitru Diacov:

Nu, el și inițial... el și inițial a fost de la începutul mandatului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Nu gata, am potolit spiritele! Pentru ce trebuie asemenea intervenții?

Nu, Dmitrii Gheorghevici, dumneavoastră sunteți cel mai înțelept, parcă, de aici. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Ieri, Biroul permanent s-a întrunit în ședința sa.

Stimați colegi,

Vă rog, calm și liniștit. Ieri, Biroul permanent s-a întrunit în ședința sa și a aprobat o ordine de zi bisăptămânală pentru 4–12 martie. Dar, regulamentar, au mai parvenit și unele propuneri de la deputați, de la fracțiunile parlamentare.

De aceea eu am să rog colegii, care au prezentat inițial în scris, să prezinte aceste propuneri.

Vă rog, câte un minut aveți la dispoziție.

Vă rog să vă încadrați la fiecare subiect.

Văd apăsate, dacă sunt de procedură. (*Voce nedeslușită din sală.*) Bine, după aprobarea ordinii de zi.

Domnule Slusari,

Vă rog, propunerea dumneavoastră.

Stimați colegi,

Vă rog, liniște.

Domnule Slusari,

Vă rog.

Vă rog, microfonul domnului Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Platforma DA, ca niciodată, vine doar cu o singură propunere pentru ordinea de zi. Și aceea, cum nu-i straniu, nu este proiectul deputaților Platformei DA.

Dar, stimați colegi, noi am decis audierile la Consiliul Concurenței, ANRE, Guvern, cu referire la situația majorărilor prețurilor la carburanți. Este un subiect arhiimportant. Avem niște abuzuri concurențiale, de cartel, demult. Avem un ping-pong între autoritățile publice, care urmau să rezolve această problemă.

Dar toate aceste audieri vor rămâne sterile, dacă noi după aceasta nu ieșim cu modificarea legislației. Așa cum la moment este reglementat acest proces, nu este bine. Trebuie de schimbat legislația. Și există un proiect nr. 17/2020 al domnului deputat Oleinic.

Eu nu înțeleg, a trecut comisia. Vă rog frumos, haideți să includem pe ordinea de zi acest proiect. Vă rog, zece secunde.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Zece secunde, domnule Slusari.

Domnule Slusari,

Vă rog, noi știm subiectul.

Domnul Alexandru Slusari:

Voi știți, dar argumentul că nu-i avizul Guvernului. Noi avem jumătate din ordinea de zi că am inclus fără avizul Guvernului. Este un proiect fără care dezbaterile o să fie absolut sterile. Haideți să includem acest proiect și să schimbăm modalitatea de calculare a adaosului. Dacă noi vrem să-i punem la punct pe bandiții aceștia, care fac ce vor pe piața petrolieră.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Slusari,

Știți câte odată, cu toată insistența, cum procedați dumneavoastră, mă impuneți ca să fiu categoric împotriva. Eu, de fapt, eram pornită altfel, dar am să rog aici și colegii, că văd și alții au apăsător.

Domnule Batrîncea,

La acest subiect, vă rog.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da, mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Nu ne place atunci când cineva de unul singur vrea să substituie tot Parlamentul. Ieri, la Biroul permanent, trei grupuri parlamentare, trei fracțiuni au susținut demersul privind organizarea audierilor ANRE-ului.

Ieri, am convenit că împreună vom elabora un proiect de hotărâre asupra acestor audieri. Ieri, am convenit că împreună vom vedea ce măsuri vom aplica față de ANRE, cum vom modifica legislația, dacă este cazul, dar este cazul. Dar aici este, pur și simplu, încă o tentativă, pur și simplu, de a substitui toate grupurile parlamentare și de a ieși în față, mă rog, lumii de sine stătător.

Domnule Slusari,

Haideți să revenim la scenariul pe care l-am discutat ieri la Biroul permanent și împreună, prin consens în Parlament, să luăm decizia ce facem cu ANRE-ul și ce facem cu această situație.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Autor, de fapt, al proiectului este altcineva.

Domnule Oleinic,

Dumneavoastră, ca autor, vă rog, opinia dumneavoastră. Și apoi am să rog opinia Comisiei economie, buget și finanțe. Fiindcă ei au raport, n-au raport, trebuie să ne spună.

Vă rog, domnule Oleinic.

Domnul Alexandr Oleinic:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Într-adevăr, vreau să vă spun că anul trecut evenimentele care s-au întâmplat pe piața produselor petroliere creează condiții ca noi, într-adevăr, să facem o schimbare în domeniul acesta de reglementare a produsului dat.

Noi am discutat și am avut și audieri în comisie, am înțeles că în comisie, săptămâna viitoare, mai discutăm o dată legea dată. Eu aș propune totuși ca pe următoarele două săptămâni să avem posibilitatea să examinăm această lege, luând în considerare că analizăm și raportul ANRE în Parlament. În următoarele două săptămâni ar fi destul de real, doamnă Președinte.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnule Burduja,

Aveți raportul comisiei. Mie Secretariatul îmi scrie că este raportul comisiei. Vă rog, dacă sunteți gata, pentru aceste două săptămâni examinarea.

Domnule Burduja,

Vă rog.

Domnul Petru Burduja:

Doamnă Președinte,

Într-adevăr, domnul care este specialist în toate și oleacă îi rămas în urmă cu subiectul. Deci avizul Guvernului la acest proiect este. Și el este unul pozitiv, doar se vine cu unele amendamente și unele cizelări în vederea îmbunătățirii lui.

Mai mult decât atât, ieri, a fost înregistrat în agenda comisiei noastre un proiect de la deputații Frațiunii „DA”, domnul Marian Radu, care prevede tot aceleași modificări.

Doamna Zinaida Greceanîi:

PAS... PAS.

Domnul Petru Burduja:

În felul acesta noi vrem... Marți deja este numită comisia, este numit proiectul în ordinea de zi. Și am vorbit și cu domnul Oleinic să discutăm

asupra acestui subiect, ca să venim cu o opțiune clară a întregii comisii pe subiectul dat. De aceea...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, este clară poziția.

Stimați colegi,

Mulțumesc.

Supun votului, cine este pentru a include pentru aceste două... agenda bisăptămânală proiectul nr. 17 din 29.01.2020, autor – domnul Oleinic, rog să votați.

Majoritatea deputaților.

Proiectul este inclus.

Secretariatul,

Vă rog să-l distribuiți.

Următoarele propuneri, domnule Candu, vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Președinte,

Revin cu acele două propuneri, care au fost făcute și ieri, la ședința Biroului permanent. Primul ține de un proiect de lege legat de acordarea concediului plătit la unul din părinți, dacă ambii lucrează și au copii în supraveghere până la vârsta de 10 ani.

Cer scuze, v-am dat demersul, dar nu mi-am păstrat o copie, să știu numărul proiectului. Dacă puteți dumneavoastră...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nr. 338 din 17 iulie 2020.

Stimați colegi,

Noi, într-adevăr, vă completez, ieri, am discutat la ședința Biroului permanent. Comisia protecție socială nu are un raport. Și avizul Guvernului nu este prezentat. Vă dați seama, el ține de resurse financiare.

Domnule Candu,

Ceva suplimentar?

Domnul Andrian Candu:

Da, suplimentar este ca acest proiect de lege să fie propus pentru ordinea de zi bisăptămânală, pentru săptămâna viitoare. Și o să rugăm colegii din comisia de specialitate, Comisia protecție socială, să examineze și noi măcar în prima lectură să discutăm acest subiect, ca, ulterior, prin discuțiile cu Guvernul, să vedem care sunt posibilitățile de alocare a banilor.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Stimați colegi,

Supun votului.

Cine este pentru a fi inclus în ordinea de zi, fără raportul comisiei și fără avizul Guvernului, pentru prima lectură, proiectul nr. 338 din 17.07.2020, rog să votați.

Și cred că, numărătorii, am să am nevoie de suportul dumneavoastră.

Vă rog, cine este pentru includerea în ordinea de zi, rog să votați.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 0.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 18.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 18.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 21.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Dar sunteți 21? (*Voce nedeslușită din sală.*)

Ei, haideți.

39 de voturi.

Noi suntem 88 de deputați, majoritatea – 45.

Gata, am trecut...

Stimați colegi,

Vă rog să fiți atenți.

Următorul proiect – domnul Candu...

Următorul proiect – domnul Candu.

Domnul Andrian Candu:

Al doilea proiect, dragi colegi, este, la fel, de o actualitate deosebită, deoarece ține de pandemie și de posibilitatea ca să acordăm... să acordăm o astfel de posibilitate, din partea statului, ca tratamentul la domiciliu al

COVID-ului să fie compensat din partea statului. E un proiect de lege pe care-l... e un subiect pe care-l discutăm toți... fiecare din noi și toți împreună, indiferent de fracțiunile parlamentare, vorbim despre nevoile oamenilor și noi mulți, care am trecut inclusiv prin pandemie personal, știm că costurile sunt mari, sunt de la 2 mii până la 5–6 mii de lei, în funcție de gravitate.

Cei care stau la spital primesc tratamentul asigurat de stat, iar cei care se tratează acasă nu au posibilitatea să-și compenseze aceste cheltuieli. Iată de ce, poate ar fi foarte bine măcar în prima lectură să începem să discutăm subiectul ca, ulterior, să clarificăm ce poate fi măcar parțial compensat din ceea ce cheltuie oamenii astăzi. De aceea vă rog frumos să susținem acest proiect de lege pentru a fi introdus pe ordinea de zi pentru săptămâna viitoare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi introdus pe ordinea de zi proiectul nr. 407... (*Voce nedeslușită din sală.*)

Eu vă spun imediat.

Cine este pentru a fi introdus pe ordinea de zi proiectul nr. 407 din 30 septembrie 2020, fără raportul Comisiei protecție socială, sănătate și familie, comisiei de bază, și fără avizul Guvernului, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 1 – 0.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 2 – 21.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 21.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 3 – 17.

Doamnă Ciobanu,

Ați votat? (Voci nedeslușite din sală.)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3 n-am văzut nici eu cum s-a votat, dar...

N u m ă r ă t o r i i:

Nici eu n-am văzut.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, încă o dată.

Sectorul nr. 3,

Cine este pentru, rog să votați.

N u m ă r ă t o r i i:

În primul rând, eu nu văd... sincer, eu nu văd. (Voce nedeslușită din sală.)

Mulțumesc de recomandare.

Sectorul nr. 3 – 19.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 19.

Cu 40 de voturi, nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Dar fac apel către Comisia protecție socială, sănătate și familie, vă rog să examinați.

Da, la acest subiect.

Domnule Candu,

Vă rog...

Domnul Andrian Candu:

Îmi cer scuze, 10 secunde, dacă permiteți, la acest subiect. Ieri, în cadrul ședinței Biroului permanent, dumneavoastră ați comunicat că, din anumită informație, Ministerul Sănătății ne spune că o parte din medicamentele care se folosesc inclusiv la tratamentul la domiciliu sunt compensate și că, eventual, cu această informație o să veniți dumneavoastră și o să expediați deputaților, ca să știm și noi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, am rugat să facă lucrul acesta.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumesc frumos.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Și eu sper că foarte curând deputații toți vor primi informația, precum și informația despre executarea bugetului.

Următorul subiect – domnul Perciun, din partea Fracțiunii „PAS”.
Dumneavoastră...

Domnul Dan Perciun:

Am să rog autorul să... Sergiu să zică.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sergiu care?

Litvinenco, da. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Am să știu că-i „единственный и неповторимый”. Eu tot așa îl consider.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Mulțumesc.

Doamnă Președinte,

Colegi,

Astăzi, pe agenda ședinței, este proiectul nr. 28... punctul 12 din agendă, referitor la modificări la Legea cu privire la avocatură. În același timp, un proiect care, în proporție de 90%, se aseamănă cu acest proiect, l-am înregistrat și eu, este vorba de proiectul nr. 38. Propunerea este ca pentru săptămâna viitoare, având în vedere că astăzi nu este raportul comisiei, să includem proiectul nr. 38.

Am vorbit și cu autorii proiectului principal și, în principiu, ei susțin o astfel de abordare. Deci astăzi să examinăm proiectul nr. 28 și, pentru săptămâna viitoare, să introducem proiectul nr. 38, așa încât, pentru lectura a doua, ele să fie comasate.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Am înțeles.

Domnule Bolea,

Vă rog. *(Rumoare în sală.)*

Domnule Bolea,

Vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Ieri, noi acest subiect l-am abordat în ședința Comisiei juridice, numiri și imunități. l-am explicat colegului că asupra acestui proiect înregistrat, unde este autor, se lucrează în comisie. Mai mult decât atât, noi am expediat demersuri privind avizarea acestui proiect și să vină cu opinia sa Uniunea Avocaților, inclusiv Ministerul Justiției. Noi așteptăm aceste avize, aceste

opinii ale acestor două instituții și, după aceasta, vom da raport la acel proiect, unde domnul Litvinenco este autor.

Nu știu dacă se va reuși până săptămâna viitoare să primim. Dacă vom primi aceste avize, cu certitudine, vom examina în ședința comisiei acel proiect și vom da raport, iar ulterior vom decide și comasarea proiectului nr. 28 cu proiectul, unde domnul Litvinenco este autor.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

N-am înțeles nimic...

Domnul Vasile Bolea:

Așteptăm, doamnă Președinte, noi nu putem... Dacă o să-l includem săptămâna viitoare și nu vom avea avizele Uniunii Avocaților, Ministerului Justiției, va fi de prisos să examinăm fără opinia lor.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Litvinenco,

Am înțeles poziția dumneavoastră.

Am înțeles poziția comisiei.

Eu n-am nimic împotriva, că ele, oricum, o să trebuiască comasate, că proiectul și al dumneavoastră este înregistrat. Și, până a fi examinat proiectul dumneavoastră, nu putem să-l examinăm pe acesta în lectura a doua, fiindcă e logic lucrul acesta.

Insistați să pun la vot? (*Voce nedeslușită din sală.*) Insistați? Nu.

Următorul subiect, din partea Frațiunii „PAS”, domnule Perciun, cine îl prezintă?

Domnul Dan Perciun:

Doamnă Președinte,

Vă rog, Doina Gherman.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cine? (*Voce nedeslușită din sală.*)

Doamnă Gherman,

Vă rog.

Doamna Doina Gherman:

Doamnă Președinte,

Stimați colegi,

O să mă refer la proiectul de Hotărâre nr. 45 din ordinea de zi, cu nr. 8. Noi solicităm excluderea proiectului de pe ordinea de zi de astăzi. Este

vorba despre proiectul cu privire la constituirea Comisiei speciale pentru selectarea candidaților la funcția de Avocat al Poporului. Or, Legea nr. 52, Legea cu privire la Ombudsman spune foarte clar că instituirea acestei Comisii speciale este de responsabilitatea comună a două comisii parlamentare: Comisia juridică și Comisia drepturile omului, iar acest lucru nu s-a întâmplat, de fapt. Acest proiect a fost înregistrat fără a se consulta Comisia drepturile omului, fără, elementar, o comunicare.

Înțelegem că domnul Vasile Bolea și-a adjudecat dreptul exclusiv de a delega membri în această comisie, la propria discreție. De aceea noi considerăm oportun de a avea o ședință comună între ambele comisii, de a aproba de comun componenta nominală a Comisiei de concurs, astfel respectând principiul transparenței prevăzut de Constituție, principiul echității și principiul proporționalității. De altfel, domnule Bolea, noi vom considera că aceasta este o tentativă de subordonare politică a Comisiei de concurs și vom avea toate premisele de a considera acest concurs din start viciat.

Eu vă rog mult să excludem acest proiect, să ne vedem într-o ședință comună a ambelor comisii și să avem o decizie de comun acord.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Bolea,

Autor.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Urmare a decesului, din păcate, al domnului Cotorobai, noi, ceva timp în urmă, am declarat aici, în Parlament, vacantă funcția de Ombudsman.

Discutând acest subiect cu reprezentantul Frațiunii „PAS” în Comisia juridică, domnul Litvinenco, noi am auzit că se pregătește de către doamna Gherman un proiect de Hotărâre privind constituirea unei Comisii speciale privind selectarea a doi candidați la funcția de Avocat al Poporului și, ulterior, să fie ales unul de către plenul Parlamentului.

Deci a trecut deja o lună de zile și nu am văzut inițiativă din partea stângă a mea. Deci noi am hotărât să propunem constituirea unei Comisii speciale pentru selectarea candidaților la funcția de Avocat al Poporului. Am propus ca din partea Comisiei juridice, respectând principiul proporționalității, să fie delegați 4 membri din comisie și, luând în considerare că în Comisia drepturile omului lucrează mai puțini deputați, să fie 3 membri ai comisiei. Și am propus o componentă nominală.

Componenta nominală, inclusiv componenta numerică, pot fi astăzi dezbătute în plenul Parlamentului și dacă plenul va decide că comisia urmează să aibă 9, 10, 20, 101 deputați, așa va decide plenul. Și componenta nominală, de asemenea, urmează să-o decidă plenul Parlamentului.

În acest proiect de hotărâre m-am străduit să includ în comisie reprezentanții tuturor fracțiunilor care sunt reprezentanți în Parlament și activează în Comisia juridică și Comisia drepturile omului.

O remarcă vreau să spun, că în aceste două comisii nu am văzut reprezentanții „PRO MOLDOVA”, dar plenul va decide. Și dacă va decide, va fi delegat și un reprezentant din „PRO MOLDOVA” în această comisie, ca să fie...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Bolea...

Domnul Vasile Bolea:

... comisia suplinită.

Și de aceea eu cred că noi urmează să dezbatem acest subiect astăzi, să nu întindem timpul, deoarece instituția Avocatului Poporului a rămas fără conducător și trebuie această funcție să-o suplinim.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

A fost o propunere.

Da, de procedură.

Da, vă rog, domnule Popșoi, de procedură.

Domnul Mihail Popșoi:

Stimați colegi,

Doamna Gherman a explicat cât se poate de clar că a fost încălcată legea. Nu a fost consultată Comisia drepturile omului, care participă în egală măsură, cu egale drepturi, în procesul de creare a Comisiei pentru desemnarea candidatului la funcția de Avocat al Poporului.

Din moment ce o comisie a fost ignorată de la acest proces și altă comisie și-a arogat drepturile, procesul a fost viciat. De aceasta e bine să mai lăsăm pe o săptămână, să vă întruniți, să discutați și de comun acord să decideți care va fi această componentă. Altfel, pur și simplu, deschideți oportunitatea ca acest proces să fie contestat. Și nu ne șade bine să mergem la lucruri care din start cunoaștem că o să fie contestate și n-o să aibă finalitate.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:
Domnul Candu – la acest subiect.
Vă rog.

Domnul Andrian Candu:
De procedură și cu o propunere.
Doamnă Președinte,
Vă mulțumesc mult.

Ca să nu existe, într-adevăr, dubii și să nu pornim din start cu piciorul stâng pe acest subiect, care după aia creează credibilitate sau lipsa credibilității pentru întregul concurs, v-aș propune, doamnă Președinte, ca acest subiect să fie preluat de dumneavoastră și cu ajutorul Biroului permanent poate fi rezolvat pentru a ajunge la o concluzie. Și, ulterior, poate fi chiar o emanație, o inițiativă făcută a Biroului permanent privind crearea acestei comisii, ca să nu fie o problemă ulterior cine și-a asumat, cum și-a asumat?

Sunt două comisii în Parlament, este Biroul permanent care poate ușor să medieze acest subiect și dumneavoastră ulterior, la următoarea ședință a Biroului permanent, să vină cu proiectul de hotărâre însuși Biroul permanent. Și e mult mai simplu.

Doamna Zinaida Greceanîi:
Și, domnule Bolea, ultimul cuvânt.

Vă rog, foarte pe scurt. Foarte pe scurt. Că noi n-am început dezbaterile.

Domnul Vasile Bolea:
Cât de posibil.
Doamna Zinaida Greceanîi:
Am și eu o propunere, dar...

Domnul Vasile Bolea:
Unele considerațiuni.
Stimați colegi,

Conform Regulamentului Parlamentului și conform legii, la care a făcut referire doamna Gherman, pentru selectarea unui candidat la funcția de Ombudsman se creează o comisie specială.

Conform Regulamentului Parlamentului, se prevede că proiectul de Hotărâre privind crearea unei Comisii speciale trebuie să fie subsemnat de cel puțin 5% din numărul deputaților. Ceea ce s-a făcut. Comisia specială trebuie să fie din numărul membrilor Comisiei juridice și membrilor

Comisiei drepturile omului. Dacă o să-mi explice cineva ce am încălcat noi în acest proces, eu cred că n-o să găsiți vreo încălcare.

Plus la aceasta, referitor la componența numerică și componența nominală va decide plenul Parlamentului. Și noi propunem astăzi să fie lucrul acesta dezbătut. Nimic în proiectul de hotărâre nu este bătut în cuie. Dacă plenul va decide altfel, deci Comisia specială se va conforma și se va întruni.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Supun votului.

Cine este pentru excluderea din ordinea de zi a proiectului nr. 45 din 1 martie 2021, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 0.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 2,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 11.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 11.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

– 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22.

Proiectul rămâne în ordinea de zi. 33 de deputați.

Stimați colegi,

Nu insistați la multe sugestii, lăsați-mi sugestia asta pentru mine.

Da, vă rog, domnule Diacov.

De procedură.

Domnul Dumitru Diacov:

Doamnă Președinte,

Pe cuvânt de cinste că e o sugestie foarte așa depolitizată. Având în vedere că funcția dată de Avocat al Poporului este o funcție, într-adevăr, nepolitică, care reprezintă mai mult societatea și luând în considerare tradițiile nu întotdeauna foarte glorioase cum la noi se rezolvă și cum o să găsim noi compromisul, că totdeauna până la urmă fiecare o să tragă la turtă, o să fie învinuiri.

De aceea eu aș propune de bună voie, dacă e posibil, ca în paralel cu numărul acesta care o să fie din partea Parlamentului să fie, de exemplu, și șapte persoane cu drept consultativ din partea societății civile, organizațiilor neguvernamentale și să găsiți modalitatea cum ei să-și spună punctul de vedere. Și grupul acesta de oameni, eu sunt sigur, va amortiza bătălia politică și va da mai multă credibilitate acestui proces.

Fiindcă pentru mine, de exemplu, să fie un profesionist, mai mult nimic nu mă interesează, în funcția dată.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea propunere, semnată din partea Grupului „Pentru Moldova”, proiectul nr. 215.

Cine prezintă?

Doamnă Glavan,

Vă rog.

Doamna Ruxanda Glavan:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Rog să introducem pe ordinea de zi subiectul nr. 215. De fapt, reamintesc că acest proiect a fost prezentat de mine la tribuna Parlamentului încă în noiembrie. Este un proiect necesar care ține de obligația prin lege a Guvernului de a asigura medicii și personalul medical care activează în situații excepționale sau de urgență atât cu echipamente medicale, cât și cu testarea periodică.

Atunci, după prezentare, am amânat votul, pentru că așteptam avizul Guvernului. Din păcate, avizul Guvernului nu poate fi în cazul unui Guvern interimar, dar există raportul comisiei de bază.

Mai mult decât atât, faptul că a început vaccinarea cadrelor medicale va scădea semnificativ cheltuielile, care erau atunci îngrijorare, cu privire la testarea periodică săptămânală.

De aceea propun să-l introducem din nou în ordinea de zi pentru a fi votat în prima lectură.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Comisia protecție socială.

Domnule Odnostalco,

Vă rog, raportul comisiei.

Vă rog să-mi confirmați sau...

Domnul Vladimir Odnostalco:

Госпожа Председатель,

я сегодня готов только по субъектам, которые в повестке дня, потому что утром выяснилось, что господин председатель по мотивам здоровья не будет присутствовать. Если можно – отложить этот вопрос для обсуждения на следующее заседание Парламента либо на следующее заседание профильной комиссии, где мы дополнительно обсудим этот вопрос.

А сейчас я предлагаю лучше поговорить о том, чтобы медиков чаще вакцинировать и заниматься вакцинированием.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamnă Glavan,

Insistați să pun la vot?

Doamna Ruxanda Glavan:

Solicit să-l introducem în ordinea de zi astăzi, dar să fie examinat săptămâna viitoare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Cine este pentru a introduce în ordinea de zi bisăptămânală proiectul nr. 215 din 4 iunie 2020, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 1 – 0.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 2,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

– 14.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 0.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cu 14 voturi, n-a întrunit numărul necesar de voturi.

Următorul proiect, cine îl prezintă, nr. 35? De asemenea, din partea Grupului „Pentru Moldova”

Doamnă Glavan,

Vă rog.

Doamna Ruxanda Glavan:

Subiectul cu asigurarea medicamentelor pacienților cu COVID, dar și imunizarea cadrelor medicale și a populației generale este unul de actualitate. Vreau să informez opinia publică că, deși Ministerul Sănătății a modificat ordinul cu privire la asigurarea cu medicamente compensate încă în 15 decembrie, practic, după două luni jumătate, numărul persoanelor care se tratează la domiciliu și au acces, de facto, la medicamente compensate pentru COVID, constituie doar 23 la sută. Aceasta din cifrele pe care eu le-am obținut.

Totodată, în vederea ajutării Guvernului, care este în interimat, venim cu propunerea de a vota o hotărâre a Parlamentului, prin care se responsabilizează Guvernul de a asigura toate persoanele, care se află în tratament la domiciliu, cu medicamente compensate pentru COVID.

Totodată, propunem un plan de măsuri pentru imunizarea întregii populații. Și, respectiv, având în vedere faptul că pe ordinea de zi deja este crearea unei comisii, solicităm introducerea și, eventual, comasarea acestei decizii, cu crearea celeilalte comisii.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi introdus în ordinea de zi proiectul nr. 35 din 18.02.2021, rog să votați.

Vă rog, numărătorii.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 0.

Sectorul nr. 2 – 13.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 13.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 0.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 13 voturi.

N-a întrunit numărul necesar de voturi.

Stimați colegi,

Acestea au fost propunerile parvenite în mod regulamentar de la deputați și de la...

Acum văd mai multe butoane apăstate. Și am să vă ofer la toți de procedură sau de care? Haideți să vedem întâi cine are la ordinea de zi încă ceva suplimentar, dar să fie regulamentar. Autorii sau...

Domnule Litvinenco,

La ordinea de zi?

Domnul Sergiu Litvinenco:

Era la ordinea de zi, doamnă Președinte, o propunere constructivă era cu proiectul acesta cu Avocatul Poporului. Problema constă în aceea, în contextul celor menționate și de domnul Bolea, dacă se constituie o comisie comună juridică...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Litvinenco,

Am discutat deja. Vă rog, nu insistați, nu insistați. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Domnule Litvinenco,

Mă privește. Da.

La ordinea de zi?

Domnule Reniță,

În calitate de...? La ordinea de zi?

Domnule Reniță,

Vă rog, la ordinea de zi.

Domnul Iurie Reniță:

De procedură, doamnă Președinte.

Doamna Zinaida Greceanîi:

De procedură pe urmă, după ce votăm.

Domnule Vovc,

La ordinea de zi?

Da, vă rog. În calitate de autor?

Domnul Liviu Vovc:

Autor.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Liviu Vovc:

Eu cu o rugămintă constructivă, doamnă Președinte.

Aș ruga ca proiectul nr. 418 să-l votăm în a doua lectură în această săptămână. Și să nu mai întindem, pentru că numărul de cazuri sunt în creștere. Și chiar ar fi nevoie să modificăm componența Comisiei Naționale Extraordinare în Sănătate Publică și să includem acolo mai mulți specialiști.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu, aceasta când ajungem la nr. 418, atunci discutăm. Haideți să vedem.

Acum, stimați colegi, acestea au fost propunerile la ordinea de zi.

Eu supun votului, cu modificările introduse și acceptate de plenul Parlamentului, aprobarea ordinii de zi pentru această perioadă bisăptămânală, 4–12 martie, în întregime.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Ordinea de zi este aprobată.

Acum de procedură. Văd că mai multă lume, toți de procedură.

Domnule Slusari,

Vă rog, de procedură.

Vă rog, de procedură, câte un minut și vă referiți la procedură.

Domnul Alexandru Slusari:

Doamnă Președinte,

Mulțumesc.

De procedură două lucruri importante. Eu propun ca noi să începem examinarea ordinii de zi cu subiectul la care noi ne-am oprit la ședința trecută, din lipsă de cvorum.

Și mă refer la proiectul Partidului Democrat cu Comisia pe COVID. Aceasta-i prima rugămintă. El este pe... aceasta ar fi corect, el este pus tocmai pe locul 16 din ordinea de zi, dar ar fi bine să începem.

Și doi, vă rog frumos să nu uităm de Regulament. Și să ne anunțați cum lucrăm, cu pauză. Așa cum noi facem. Tot timpul nu știu de ce uitați să anunțați acest Regulament. Și să ne clarificăm, dacă lucrăm azi și mâine sau doar azi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mai am pentru aceasta și vicepreședinți, care mă ajută.

Și vă mulțumesc foarte mult.

Mulțumesc.

Eu cred că pauza o facem după fiecare două ore de lucru astăzi. Haideți să încercăm să examinăm. Și eu cred că sunt proiecte care multe sunt în lectură finală și nu necesită mari discuții. Și noi putem să trecem majoritatea proiectelor astăzi, ca mâine deputații să meargă în teritoriu și să se ocupe fiecare de lucrul lor. Aceasta a fost solicitarea de la mai mulți deputați. Dacă se acceptă lucrul acesta. Se acceptă? Se acceptă.

Domnule Reniță,

De procedură, vă rog.

Domnul Iurie Reniță:

Doamnă Președinte,

În primul rând, ne bucurăm că ne-ați convocat în ședință în plen, după câteva săptămâni fără ședințe.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Două.

Domnul Iurie Reniță:

În al doilea rând, la o oră foarte matinală, astăzi, Procurorul General Alexandru Stoianoglo, care refuză categoric să vină în Parlament, a fost la Parlament.

Vă rog frumos să ne informați și pe noi ce a căutat domnul Stoianoglo la Parlament?

Și, vă rog frumos, transmiteți-i vecinului dumneavoastră din partea stângă să poarte mască. L-a scutit cineva de dreptul... de obligația de a purta mască?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Are anticorpi suficienți.

Eu nu cunosc că a fost în Parlament Procurorul General. Chiar nu cunosc lucrul acesta. Și la mine în birou n-a fost. Dacă a fost invitat în careva comisie, atunci o să ne spună comisiile respective. Eu nu cunosc lucrul acesta.

Următoarea de procedură – doamna Spătaru.

Doamna Arina Spătaru:

Luni va fi 8 martie, doamnă Președinte. Un an de când oficial pandemia a ajuns în Republica Moldova. Măsurile restrictive impuse de pandemia COVID-19 au contribuit semnificativ la creșterea numărului de cazuri de violență împotriva femeilor.

De exemplu, în perioada de urgență, conform evaluărilor, a fost depistat că femeile din mediul urban sunt mai vulnerabile în fața violenței. La moment, în contextul faptului că nu sunt toți copiii minori instituționalizați în grădiniță și toți copiii de vârstă preșcolară au trecut la studiile on-line, femeile sunt acelea care își asumă să rămână acasă, să-și abandoneze locul de muncă și să rămână la fel de vulnerabile în fața violenței domestice.

Fac apel către Guvern, către colegii deputați și colegele deputate spre a identifica posibilele schimbări sistematice necesare, pentru a face față situațiilor de criză în care se află femeile din Republica Moldova. Nu flori vrem de 8 martie.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Următoarea, vă rog, domnul Moțpan, de procedură.

Domnul Chiril Moțpan:

Doamnă Președinte,

Stimați colegi,

29 de ani în urmă, forțele reacționare ostile demersului și dorinței firești a Republicii Moldova de a-și obține independența, instigate de Federația Rusă, au declanșat sângerosul război de pe Nistru.

Au murit oameni, au fost răniți oameni, mii de compatrioți de-ai mei și de-ai dumneavoastră au rămas până astăzi cu sechele.

Solicit forului legislativ al Republicii Moldova să ținem un minut de reculegere în memoria eroilor căzuți la Nistru, pentru independența și integritatea Republicii Moldova.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Un minut de reculegere. *(Se ține un minut de reculegere.)*

Mulțumesc.

Mulțumesc, domnule Moțpan.

Domnule Marian Radu,

De procedură.

Domnul Radu Marian:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Eu, totuși, am o întrebare și o nedumerire. Noi am cumpărat aceste tablete de 1000 de euro fiecare, cu un an în urmă, ca să implementăm votul electronic. A trecut atâta timp și nu avem. Omenirea pune roboți pe Marte, dar noi un elementar vot electronic nu putem să-l implementăm în acest Parlament.

Poate cineva din Secretariat sau alți colegi să ne explice care este problema? Ca să avem acest mecanism, să nu pierdem timpul de fiecare dată când...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vreau și eu să avem acest mecanism. Să fie mai simplu și să terminăm...

Domnul Radu Marian:

A trecut un an, da.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

... cu numărătoarea aceasta.

Rog, Secretariatul, să prezentați informația, dacă sunteți gata acum, doamnă Melnic, sau ulterior să...

Eu știu că n-au fost finalizate procedurile cu compania externă, care s-a ocupat de acest lucru pentru darea în exploatare, ceva au rămas niște proceduri tehnice. Asta este chestia, că am discutat nu demult lucrul acesta.

Domnule Popșoi,

De procedură.

Domnul Mihail Popșoi:

Stimați colegi,

Noi, în acest Parlament, avem obiceiul de a politiza pe alocuri până și aerul pe care îl respirăm. Iar când vine vorba de sănătatea și viața oamenilor, chiar nu ar trebui să fie loc de politizare.

Cu toții am așteptat, cu sufletul la gură, ca să apară vaccinurile în țară.

Ei, bine, acum unii încearcă să saboteze și să submineze procesul de vaccinare, astfel punând în pericol viața și sănătatea oamenilor și, în primul rând, a medicilor din prima linie.

De aceea fac apel la toți deputații și la toți cetățenii: să nu saboteze procesul de vaccinare, pentru că de procesul de vaccinare depinde cât de repede vom scăpa de această năpastă, așa cum omenirea a scăpat de poliomielită, rubeolă, rujeolă și alte năpaste, care au ucis milioane de vieți. De aceea fac apel la umanitatea fiecăruia dintre noi să se abțină de la politizarea procesului de vaccinare, pentru că cei care vor sabota procesul de vaccinare vor fi responsabili moral de cei care vor trece în neființă, având posibilitatea să se vaccineze, dar refuzând această posibilitate din cauza că au fost mințiți, speriați.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Eu susțin întru totul și fac și eu un apel către toți deputații, în primul rând, și către toți politicienii din țară: haideți să nu facem abuz pe sănătatea... să nu facem politică pe sănătatea cetățenilor.

Vaccinarea este benevolă. Fiecare cetățean trebuie să-și aleagă cu care vaccin se vaccinează. În primul rând, trebuie să fie protejați acei care sunt în prima linie, personalul medical, toți ceilalți, inclusiv pedagogii, noi de dâșii, în primul rând, trebuie să avem grijă, fiindcă ei ne duc pe noi în brațe, dacă vreți, în această situație.

Când cineva din noi nimerește în spital, atunci nu ne trebuie absolut nimic, numai ne gândim: „Să dea Domnul să pot răsufla fără masca ceea sau fără altceva”. De aceea haideți să avem grijă de noi toți, fiecare din noi și de cei apropiați.

Domnule Slusari,

Dumneavoastră ați avut de procedură... *(Voce nedeslușită din sală.)*

10 secunde, domnule Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Doar de clarificat, de precizat. Noi avem în ordinea de zi audieri pe Arena Națională. Vreau să știu azi vine cineva sau măcar avem informația de la Procuratură, facem audieri sau nu?

Doamna Zinaida Greceanîi:

De la Procuratură, după câte eu cunosc, Secretariatul a distribuit deja informația și dumneavoastră o aveți. De la celelalte organe, eu am să rog Secretariatul să ne spună și după pauza de masă să avem o claritate. Pauza de masă o s-o avem la ora 12. După pauza de masă, să avem o claritate.

Doamnă Glavan,

Aveți de procedură?

Da, vă rog.

Doamna Ruxanda Glavan:

Da, de procedură, doamnă Președinte.

Susțin întru totul apelurile colegilor deputați de a depolitiza subiectul legat de COVID. Am urmărit cu toții foarte întristați manipulările, care se aruncă în spațiul public din toate taberele politice. Eu vă reamintesc că, chiar și în acest plen, au existat tentative de a pune la dubii, în general, necesitatea vaccinării, ceea ce a subminat mult încrederea oamenilor.

Totodată, vreau să extind acest apel pentru politicieni, să nu se joace de-a ascunselea, atunci când e vorba de propunerea deputaților, de proiecte, de hotărâri, de legi, legate de îmbunătățirea răspunsului sistemului pentru COVID, se fac că nu aud și nu votează. Respectiv, proiectul nr. 215, astăzi, era menit să asigure, prin lege, protejarea adecvată a cadrelor medicale. Și este o rușine pentru cei care încearcă să citească lecții de morală colegilor, dar nu votează proiectele pentru susținerea cadrelor medicale. *(Gălăgie în sală.)*

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Și noi vă mulțumim. *(Aplauze.)*

Stimați colegi,

Acestea au fost.

În sfârșit, putem începe ședința plenară.

Primul proiect din ordinea de zi, proiectul nr. 426 din 19 octombrie 2020, **lectură finală** – domnul Burduja. Domnul Petru Burduja – **lectură finală**.

Primul proiect din ordinea de zi – nr. 426.

Stimați colegi deputați,

Fac apel: vă rog să nu umblați nu știu pe unde, am vrut să zic „brambura”. Veniți la locurile de muncă, fac apelul acesta către toți dumneavoastră.

Domnul Petru Burduja:

Mulțumim, doamnă Președinte.

Stimați colegi deputați,

Proiectul nr. 426 în lectură finală, de fapt, este un proiect tehnic mai mult.

Comisia economie, buget și finanțe, în plenul Parlamentului, atrage atenția asupra următoarelor: că, prin modificarea Legii nr. 231 cu privire la comerțul interior, a fost votată în a doua lectură la 16 decembrie 2020, în baza sintezei rezultatelor examinării amendamentelor, propunerile și obiecțiile deputaților, fără textul redactat al proiectului de lege.

Ulterior adoptării, în proiectul de Lege nr. 426, s-a depistat suprapunerea unor prevederi de la punctul 30 cu referință la poziția 93.21 din anexa nr. 1 a Legii nr. 231 cu privire la comerțul interior, cu aceeași prevedere din Legea nr. 225, intrată în vigoare la 25 ianuarie 2021.

În contextul celor expuse, Comisia economie, buget și finanțe, cu votul a 5 deputați „pro” și 1 „abținut”, propune excluderea punctului 30 din textul proiectului de Lege nr. 426 din 19 octombrie 2020 și adoptarea lui în lectură finală.

Este vorba că se repetă una și aceeași prevedere în două proiecte de legi. De aceea rugăm susținerea proiectului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați colegi deputați,

Vă rog să reveniți la locurile de muncă.

Numărătorii,

Vă rog să fiți atenți.

Supun votului adoptarea în lectură finală, în condițiile raportului prezentat de către Comisia economie, buget și finanțe, proiectul nr. 426 din 19 octombrie 2020.

Vă amintesc că este doar o redactare.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 27.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 27.

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 27.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 7?

– 27.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 20.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cu 74 de voturi, proiectul a fost votat în lectură finală.

Următorul proiect, tot pentru lectură finală, proiectul nr. 213 din 1 iunie 2020, lectură finală.

Domnul Odnostalco, vicepreședintele Comisiei protecție socială, sănătate și familie, vă rog, raportul comisiei.

De pe loc, domnule Odnostalco, vă rog.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Raportul asupra proiectului de Lege pentru modificarea unor acte legislative.

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte legislative nr. 213 din 01.06.2020, lectură finală, inițiativă legislativă a deputatului Liviu Vovc.

În ședința din 4 februarie curent, Parlamentul a votat proiectul sus-menționat de lege în lectura a doua, în redacția aprobată prin raportul comisiei din 6 decembrie 2020, cu intrarea în vigoare a legii din 1 ianuarie 2021.

Pornind de la necesitatea respectării prevederilor articolului 56 din Legea nr. 100 cu privire la actele normative, ce țin de intrarea lor în vigoare, se propune intrarea în vigoare a prezentei legi la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Cu votul unanim (6 „pentru”), comisia a propus examinarea și adoptarea proiectului de lege sus-menționat în ședința de plen a Parlamentului în lectură finală.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Asemenea, vă rog să reveniți la locurile de muncă.

Domnule Jolnaci,

Dumneavoastră știți pentru ce votăm acum?

Stimați colegi,

Se supune votului pentru a fi adoptat în lectură finală, în condițiile raportului prezentat de către Comisia protecție socială, sănătate și familie, proiectul nr. 213 din 1 iunie 2020. Lectură finală.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 27.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 27.

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 35.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 35.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 21.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 21.

Cu 83 de voturi, proiectul a fost votat în lectură finală.

Următorul proiect, de asemenea, lectură finală, proiectul nr. 519 din 16 decembrie 2020. Lectură finală.

Prezintă Comisia juridică, numiri și imunități.

Domnule Bolea,

Vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Se dă citire raportului asupra proiectului de Lege privind stațiunile balneare, climatice și balneoclimatice și tratamentul balnear și de recuperare. Proiect înregistrat cu nr. 519 din 16 decembrie 2020. Lectură finală.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege privind stațiunile balneare, climatice și balneoclimatice și tratamentul balnear și de recuperare, inițiativă legislativă înaintată de către un deputat, aprobat în prima și a doua lectură în ședința în plen a Parlamentului, și comunică următoarele.

Proiectul Legii privind stațiunile balneare, climatice și balneoclimatice și tratamentul balnear și de recuperare stabilește și reglementează cadrul general privind stațiunile balneare, climatice și balneoclimatice. Astfel, se propune ca statutul de stațiune, datorită condițiilor climatice, balneologice și înzestrării lor edilitar-gospodărești, ce prezintă o importanță deosebită pentru sănătatea și odihna populației, să se acorde prin hotărâre a Guvernului, la propunerea consiliilor locale, cu consultarea, după caz, a populației implicate, pe baza normelor tehnice unitare adoptate de Guvern.

În cadrul procedurii de redactare post-adoptare a proiectului de Lege privind stațiunile balneare, climatice și balneoclimatice și tratamentul balnear și de recuperare, a fost constatat faptul că prin amendamentul domnului Vladimir Bolea, aprobat în ședința plenului din 4 februarie 2021, unele localități incluse în anexa la proiectul de lege respectiv nu se conțin în anexa Legii nr. 764 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, de asemenea, unele prevederi din conținutul proiectului de lege se dublează.

În aceste condiții, Comisia juridică, numiri și imunități propune excluderea alineatului (3) al articolului 4 din proiectul de Lege privind stațiunile balneare, climatice și balneoclimatice și tratamentul balnear și de recuperare. Așadar, alineatele (4), (5) și (6) devin alineatele (3), (4) și (5), deoarece se dublează în altă prevedere la acest proiect. De asemenea, anexa la proiectul de lege fiind redactată în coroborare cu anexa Legii nr. 764 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova.

Astfel, pentru înlăturarea acestor curențe, proiectul de Lege nr. 519 se propune de a fi examinat în lectură finală cu anexarea la prezentul raport a proiectului redactat. El a fost consultat și cu autorul amendamentelor, domnul Vladimir Bolea.

Și ca rezultat al dezbaterilor, comisia, cu votul majorității membrilor, a decis să propună Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul de

Lege privind stațiunile balneare, climatice și balneoclimatice și tratamentul balnear și de recuperare în lectură finală.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim.

Stimați colegi,

Suntem în procedura de vot, vă rog să reveniți la locurile de muncă ale dumneavoastră.

Stimați colegi,

Supun votului, în condițiile raportului Comisiei juridice, numiri și imunități, pentru a fi adoptat în lectură finală proiectul nr. 519 din 16 decembrie 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 26.

Sectorul nr. 2 – 26.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 26.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22.

Cu 74 de voturi, proiectul este votat în lectură finală.

Următorul proiect, care, de asemenea, este pentru lectură finală, este proiectul nr. 245 din 12 iunie 2020.

Prezintă pentru lectură finală Comisia politică externă și integrare europeană.

Doamnă Ivanov,

De pe loc sau...?

Vă rog, la tribuna centrală.

De pe loc.

Da, vă rog, doamnă Ivanov.

Doamna Violeta Ivanov:

Stimați colegi,

Comisia politică externă și integrare europeană a examinat prezentul proiect de lege și expune următoarele.

Proiectul de lege a fost examinat și adoptat în două lecturi la 12 februarie 2021 în cadrul ședinței plenare.

Menționăm că în procesul de redactare a legii s-a constatat că autorul responsabil nu a luat în considerare prevederile Legii nr. 382 cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor.

Astfel, comisia constată că la data de 27 iulie 2016 Parlamentul a adoptat Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative, autor fiind Guvernul Republicii Moldova. Scopul actului legislativ a fost substituirea sintagmei „substanțe narcotice” cu sintagma „substanțe stupefiante” pentru a aduce actele normative naționale în conformitate cu legislația internațională.

Considerăm că, odată ce Republica Moldova a ratificat Convenția unică asupra stupefiantelor, adoptată la New York încă în 1961, și Convenția ONU contra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope, adoptată la Viena încă în 1988, a acceptat anume termenul „stupefiant”. Și aceste termen se regăsește și în regulamentele interne, deci și în cele internaționale.

Prin urmare, pentru respectarea rigorilor articolului 54 cu privire la actele normative, terminologia utilizată la elaborarea actului normativ trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte.

În acest context, solicit ca Parlamentul să adopte aceste modificări, deci legea în lectură finală.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Procedura de vot. Lectură finală.

Se supune votului, în condițiile raportului Comisiei politice externe și integrare europeană, pentru lectură finală, proiectul nr. 245 din 12 iunie 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 1 – 26.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

– 36.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 36.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22.

Cu 84 de voturi, proiectul este votat în lectură finală.

Următorul proiect este proiectul nr. 530 din 23 decembrie 2020.

Din partea Guvernului prezintă doamna Zatic, secretar de stat al Ministerului Sănătății.

Vă rog, la tribuna centrală.

Doamna Tatiana Zatic – *secretar de stat al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale*:

Bună ziua tuturor.

Onorat Plen,

Stimată doamnă Președinte,

Onorată asistență,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege cu privire la ratificarea Convenției Internaționale a Muncii nr. 161 privind serviciile de sănătate ocupațională, adoptată la Geneva la 26 iunie 1985.

Ratificarea și implementarea de către Republica Moldova a Convenției va contribui la perfecționarea legislației în domeniu și prin urmare la soluționarea unor probleme cu care se confruntă actualmente salariații, și anume: identificarea și evaluarea riscurilor de expunere a lucrătorilor la locul de muncă; monitorizarea factorilor de mediu și a operațiunilor de producție care le-ar putea afecta sănătatea; participarea în procesul de examinare și analiză a accidentelor de muncă și a bolilor profesionale, organizarea de prim ajutor de asistență medicală de urgență etc.

Scopul acestei Convenții, ratificări este protecția sănătății salariaților în caz de boală, boli profesionale și accidente de muncă. Importanța Convenției rezidă în mecanismul de identificare și evaluare a riscurilor

pentru sănătate la locul de muncă, supravegherea factorilor de mediu de muncă, care ar putea afecta sănătatea salariaților, participarea la dezvoltarea programelor de îmbunătățire a practicilor și schimbul de informații în domeniu, supravegherea sănătății salariaților.

Ratificarea Convenției are un aspect benefic politic, cultural și social și va contribui la promovarea imaginii Republicii Moldova în calitate de stat democratic, care garantează tuturor persoanelor angajate în câmpul muncii accesul la servicii calitative de sănătate.

De asemenea, ratificarea are și un aspect economic și de mediu privind serviciile de sănătate ocupațională și va facilita îmbunătățirea indicatorilor de sănătate a angajaților prin depistarea precoce a maladiilor, legate de mediul ocupațional și tratamentul acestora.

Veniturile așteptate în urma implementării convenției nu pot fi calculate în cifre concrete, însă sunt evidente: sănătatea angajaților, păstrarea capacității de muncă, sporirea productivității muncii, diminuarea dizabilității și mortalității populației apte de muncă.

Consecințe negative în rezultatul ratificării de către Republica Moldova a Convenției menționate supra nu au fost identificate. Scopul final al activității de sănătate și securitate în muncă este protejarea vieții, integrității și sănătății angajaților împotriva riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională, care pot apărea la locul de muncă și crearea unor condiții de muncă, care să asigure acestora confortul fizic, psihic și social.

De asemenea, ratificarea Convenției are un aspect instituțional și organizatoric benefic, deoarece va responsabiliza angajatorul de a organiza examene medicale la locul de muncă, supravegherea stării de sănătate a persoanelor expuse acțiunilor factorilor profesionali de risc, va organiza primul ajutor medical de urgență pentru angajați, va asigura diagnosticul, tratamentul și reabilitarea acelor care au fost afectați la locul de muncă.

Responsabil de implementarea acestei Convenții va fi Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale care, prin intermediul Agenției Naționale pentru Sănătate Publică și instituțiilor medicale, va asigura întreprinderea acelor acțiuni menționate.

Totodată, serviciile de sănătate ocupațională vor fi acordate parțial și în cadrul unor întreprinderi mai mari, care dispun de secții sau puncte medicale.

Specialiștii în securitate și sănătate în muncă din unitățile economice vor consulta angajații în utilizarea echipamentelor de protecție individuală și vor efectua instruirea acestora privind prevenirea accidentelor de muncă.

Aspectul financiar este un factor important și în scopul realizării prevederilor tratatului în cauză vor fi utilizate: mijloace financiare din bugetul public național, alocate instituțiilor medico-sanitare publice și bugetare pentru salarizarea și instruirea profesională; surse financiare din

bugetul asigurărilor sociale de stat, conform legislației în vigoare; mijloace acumulate în urma acordării serviciilor contra plată; contribuții parțiale din partea angajatorilor, conform legislației în vigoare; asistența oficială acordată de către partenerii externi pentru dezvoltare.

Prezenta Convenție va intra în vigoare după 12 luni de la data înregistrării instrumentului de ratificare a acestui tratat internațional la Geneva.

Până la intrarea în vigoare există un șir de acțiuni, care urmează să fie realizate în vederea asigurării implementării prevederilor acestei Convenții.

Vorbim despre instruirea medicilor în domeniul patologiilor profesionale prin intermediul Universității de Stat de Medicină și Farmacie, fortificarea bazei tehnico-materiale a instituțiilor medico-sanitare publice și Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, încheierea contractelor privind acordarea serviciilor de sănătate ocupațională cu instituțiile și întreprinderile interesate și acordarea nemijlocit a serviciilor de sănătate ocupațională în conformitate cu actele normative în vigoare.

În contextul celor expuse, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale se pronunță pentru ratificarea de către Republica Moldova a Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr. 161 cu Recomandarea nr. 171 privind serviciile de sănătate ocupațională, adoptată la Geneva la 26.06.1985.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă secretar,

Vă mulțumim.

Aveți întrebări.

Prima întrebare – domnul Filip.

Domnul Pavel Filip:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Doamnă Zatic,

Noi tot ratificăm convenții în Republica Moldova, dar din punctul meu de vedere, este importantă nu doar ratificarea unei convenții, dar și asigurarea că avem capacitatea să punem în aplicare această convenție.

Avizul Ministerului Finanțelor la acest proiect are mai multe obiecții, care țin de suma de bani necesară pentru finanțare, dar și sursa lor de acoperire. Nota informativă nu este tocmai clară la acest capitol scris.

Prima întrebare, dacă știți totuși, care este suma estimativă necesară pentru a pune în aplicare această Convenție? Și eu, din câte cunosc, nici Uniunea Europeană, doar câteva țări din Uniunea Europeană au ratificat această Convenție.

Noi acum suntem în perioadă de COVID. Și eu consider că Guvernul trebuie să aibă lista priorităților ce este important mai întâi, doi, trei, patru, cinci. Din câte eu am văzut, nu știm dacă avem bani prevăzuți pentru vaccin. Nu știm dacă avem bani suficienți pentru depășirea acestei crize de COVID.

Nu-i cazul să lăsăm ratificarea acestei Convenții după ce ieșim din această criză?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, doamnă secretar.

Doamna Tatiana Zatiț:

Mulțumesc pentru întrebare.

Într-adevăr, este un factor foarte important ceea ce ține de finanțarea implementării acestor prevederi ale Convenției. Noi vorbim despre aspecte care, de fapt, nu sunt la prima fază de implementare. Noi vorbim despre aspecte care deja sunt programate în anumite hotărâri de Guvern.

Avem Hotărârea Guvernului privind sănătatea ocupațională în muncă, care, de asemenea, a fost aprobată și, respectiv, pune în sarcina angajatorilor de a crea condiții adecvate de muncă, pentru a asigura protecția personalului angajat.

Această Convenție, de fapt, vine, cum am zis, cu aspecte politice, culturale și sociale care, de fapt, va spori imaginea statului democrat și statului de drept al Republicii Moldova. Și vorbim despre bugetul public național, despre acele surse financiare care, de fapt, sunt deja alocate atât și pentru instruirea profesioniștilor din domeniul medical, în domeniul patologiei profesionale. Avem Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie, care deja realizează acest lucru.

Vorbim despre acea reformă a Agenției Naționale pentru Sănătate Publică care la fel are... avem ca sarcină de a dota această Agenție pentru a face față necesităților de investigații la locul de muncă.

Și avem angajatorii care, de asemenea, conform legislației, au datoria de a implementa condiții adecvate și de a asigura sănătatea la locul de muncă.

Și contribuția partenerilor externi care, de fapt, de fiecare dată un document politic argumentează necesitatea implicării acelor parteneri din exterior pentru a acorda suportul necesar.

Și dacă vorbim despre o cifră concretă, noi vorbim despre sănătatea populației noastre la locul de muncă și nu avem o cifră calculată. Dar vorbim despre ratificarea unor principii, care sunt aprobate la nivel internațional.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnule Filip,
Aveți a doua întrebare.
Vă rog.

Domnul Pavel Filip:

Da, doamnă Președinte, mai mult ca o precizare.

Dumneavoastră spuneți tot corect, doamnă Zatic, doar că tot ce-ați spus dumneavoastră nu este argumentare pentru aprobarea acestei Convenții.

Cu toții trebuie să înțelegem un lucru foarte important, aprobarea unei Convenții duce după sine responsabilități. Ceea ce-ați spus dumneavoastră că avem deja prevederi de punere în aplicare a unor norme prin hotărâri, prin legi, nimeni nu ne încurcă și noi trebuie să facem lucrul ăsta. Dar această Convenție prevede mult mai mult și noi trebuie să mergem pe etape, așa cum au făcut-o, de fapt, țările europene. Din câte cunosc, doar 6 țări membre ale Uniunii Europene au ratificat această Convenție.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Zatic,

Vă rog.

Doamna Tatiana Zatic:

Mulțumesc pentru recomandări.

Și de fapt, acest subiect a fost discutat în toate... acest... decizia de promovare a ratificării acestei Convenții a fost luată de comun cu Patronatul Confederației Sindicatelor. Este un temei, probabil, foarte important, atunci când cei care sunt responsabili de domeniile de activitate promovează ratificarea acestei Convenții și, cred că, de fapt, este o onoare și o responsabilitate de a avea un document ratificat, care, de fapt, impune pe urmă și niște obligațiuni. *(Gălăgie în sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamna Tatiana Zatic:

Dacă îmi permiteți să răspund la întrebarea pentru vaccin, doamnă Președinte. Ca informare, pentru toți cei prezenți, ca să nu avem interpretări la acest subiect. Există mijloace financiare suficiente pentru procurarea vaccinului și avem mijloace suficiente despre care am publicat și a fost comunicatul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale pentru a fi preluat. Și avem posibilitatea de a procura toată cantitatea necesară, atât la preț preferențial pe platforma COVAX, cât și la preț de achiziții publice pentru a acoperi toate necesitățile populației și a atinge acel obiectiv de 70% cuprindere cu vaccinare.

Sunt cifrele... dacă doriți, vi le spun concret și sunt... care sunt bugetul de stat, Fondul de intervenție de urgență a Guvernului, Fondul de rezervă a Guvernului, mijloacele fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală. Dacă doriți cifre concrete, vi le spun pe de rost.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Zatic,

Nu trebuie pe de rost. Eu vă rog, informația respectivă, care dumneavoastră spuneți că o cunoașteți foarte bine, s-o remiteți pe poșta electronică la Secretariatul Parlamentului. Iar Secretariatul Parlamentului, rog s-o distribuie în poșta electronică la toți deputații. Și asta să nu mai caute deputații link-uri nu știu pe unde. Eu cred că lucrul acesta este posibil.

Alte întrebări nu aveți.

Vă rog să luați loc.

Rog Comisia politică externă și integrare europeană să prezinte raportul.

Doamna Violeta Ivanov:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Comisia politică externă și integrare europeană a examinat prezentul proiect și constată următoarele.

Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 161 privind serviciile de sănătate ocupațională, potrivit alineatului (1) al articolului 11 din Legea privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, se încadrează în categoria tratatelor internaționale supuse examinării și ratificării în Parlament. Convenția a fost adoptată la 26 iunie 1985 și a intrat în vigoare la 17 februarie 1988. În prezent, 33 de state sunt părți ale Convenției.

Pentru Republica Moldova, Convenția va intra în vigoare după 12 luni de la data înregistrării instrumentului de ratificare de către Directorul General al Organizației Internaționale a Muncii. Convenția reprezintă un instrument juridic internațional, având ca scop garantarea dezvoltării și organizării serviciilor de sănătate ocupațională pentru angajații din diferite ramuri ale economiilor statelor părți.

Potrivit Convenției, statele părți își asumă angajamentul să adopte politici naționale cuprinzătoare privind serviciile de sănătate ocupațională, să dezvolte treptat serviciile respective pentru toți lucrătorii, atât cei angajați în sectorul privat, cât și pentru cei angajați în sectorul public și, în general, în toate ramurile economiei naționale.

Serviciile de sănătate ocupațională vor avea următoarele atribuții:

– identificarea și evaluarea riscurilor pentru sănătate la locul de muncă;

– supravegherea factorilor din mediul de muncă, care ar putea afecta sănătatea salariaților;

– consilierea cu privire la planificarea și organizarea lucrului, inclusiv proiectarea locului de muncă, întreținerea echipamentului de muncă în condițiile necesare;

– supravegherea sănătății salariaților;

– organizarea primului ajutor și tratamentului de urgență;

– participarea la diferite traininguri și așa mai departe.

Dispozițiile Convenției nu contravin legislației naționale și nu afectează drepturile și obligațiile asumate de Republica Moldova, în conformitate cu alte instrumente internaționale la care statul nostru este parte.

Comisiile permanente și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului au prezentat avize pozitive, propunând ca Convenția să fie adoptată în plenul Parlamentului.

În contextul celor expuse, Comisia politică externă și integrare europeană propune Parlamentului a adopta proiectul de Lege pentru ratificarea Convenției Organizației Internaționale a Muncii în prima și a doua lectură.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, doamnă președinte.

Am o întrebare. Care este avizul Comisiei protecție socială, sănătate și familie? Că, de fapt, ei trebuiau să fie coraportori. Și eu cred că aici este și un minus al meu, dar și Secretariatul trebuie să aibă grijă. Dacă puteți să ne spuneți.

Doamna Violeta Ivanov:

Practic, toate avizele sunt pozitive.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Toate avizele sunt pozitive și al comisiei respective, de asemenea, este pozitiv.

Doamna Violeta Ivanov:

Da...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Nu aveți alte întrebări.

Stimați colegi,

Acum supun votului, în condițiile raportului comisiei de bază, Comisiei politice externe și integrare europeană, supun votului pentru a fi aprobat în prima lectură proiectul nr. 530 din 23 decembrie 2020, prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Stimați colegi,

Comisia a propus adoptarea și în lectura a doua.

Acceptăm? (*Voci nedesluite din sală.*) Acceptăm.

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi adoptat, conform propunerilor comisiei, proiectul nr. 530 din 23 decembrie 2020 în lectura a doua, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 24.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 24.

Sectorul nr. 2?

Sectorul nr. 2,

Vă rog. Ați votat?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 20.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 20.

Cu 66 de voturi, proiectul este votat în lectura a doua, ca fiind și finală.

Stimați colegi,

Mai avem un proiect de la Guvern, proiectul nr. 523 din 18 decembrie 2020.

Prezintă, din partea Guvernului, secretarul de stat, domnul Iurco.

Domnul Ghenadie Iurco – *secretar de stat al Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului*:

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Onorată asistență,

Se prezintă spre atenția dumneavoastră proiectul de Lege cu privire la grupurile de acțiune locală nr. 523 din 18 decembrie 2020, elaborat de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului. (*Gălăgie în sală.*)

Elaborarea proiectului de Lege cu privire la grupurile de acțiune locală a fost determinată de prioritățile și obiectivele stabilite în domeniul agriculturii și mediului rural, în cadrul documentelor de planificare strategică, cum este: Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală pentru perioada anilor 2014–2020, Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030 și ce reiese din politica agricolă comună a Uniunii Europene.

Proiectul de lege a fost elaborat în scopul realizării Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană pentru perioada anilor 2020–2023, a Planului de acțiuni al Guvernului Republicii Moldova pentru aceeași perioadă, precum și a Legii nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agricolă și mediul rural, cu modificările ulterioare.

Grupurile de acțiune locală sunt promotorii dezvoltării rurale, care contribuie esențial la dezvoltarea economică și socială, atragerea investițiilor în zonele rurale, crearea locurilor de muncă, îmbunătățirea nivelului de trai și dezvoltarea durabilă în cadrul Programului LEADER.

Programul LEADER reprezintă o metodă de dezvoltare a comunităților din zonele rurale care implică reprezentanții sectoarelor: public, antreprenorial și civic. Elaborarea și implementarea strategiilor de dezvoltare locală care funcționează în baza următoarelor principii: abordarea teritorială, parteneriate locale, abordarea de jos în sus, acțiuni integrate și multisectoriale, inovație, colaborare în rețea și cooperare.

Abordarea LEADER se implementează în Republica Moldova de la sfârșitul anului 2015 cu sprijinul oferit de către partenerii de dezvoltare: Uniunea Europeană, Polonia, Elveția, SUA, Marea Britanie, România, Estonia, Republica Cehă și alții, în colaborare cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

Astfel, Programul (SARD) „Susținerea agriculturii și dezvoltării rurale în UTA Găgăuzia și Taraclia”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de UNDP, a pus temelia înființării în Republica Moldova a primelor opt grupuri de acțiune locală pe teritoriul UTA Găgăuzia și raionul Taraclia, cât și în alte localități din raioanele învecinate.

În prezent, în Republica Moldova există deja 32 de grupuri de acțiune locală în care sunt implicate aproximativ 350 de unități administrativ-teritoriale sau circa 35 la sută din zonele rurale și aproximativ 1100 de instituții, organizații locale, inclusiv administrația publică locală de nivelul întâi. GAL-urile se află la diferite etape de dezvoltare. Unele GAL-uri sunt în proces de creare, altele deja au implementat sau implementează proiecte de dezvoltare locală.

Actualmente, grupurile de acțiune locală nu sunt înregistrate în calitate de persoane juridice din lipsa reglementării acestei forme speciale de organizare în cadrul legal al Republicii Moldova. Proiectul de lege pe care vi-l propunem vine drept o soluție pentru înregistrarea și reglementarea activității GAL-urilor.

Un moment important este faptul că până în prezent Programul LEADER în Republica Moldova se implementează cu suportul financiar al partenerilor de dezvoltare, însă odată cu intrarea în vigoare a Legii respective cu privire la grupurile de acțiune locală va fi posibilă și finanțarea acestuia și din sursele publice, cu o valoare de până la 5 la sută din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural.

Prezentul proiect reprezintă o lege specială nouă, care are drept scop crearea cadrului legal pentru constituirea și funcționarea grupurilor de acțiune locală în calitate de entitate juridică. Proiectul are obiect de reglementare: constituirea, activitatea, reorganizarea și lichidarea grupurilor de acțiune locală.

În procesul de elaborare a acestui proiect de lege, ministerul s-a condus de practica existentă de creare și funcționare a GAL-urilor în Uniunea Europeană. Proiectul de lege este însoțit de Analiza ex-ante a măsurii LEADER și de analiza impactului de reglementare.

Proiectul de referință a fost avizat și expertizat de către ministerele de resort, Centrul Național Anticorupție și alte instituții interesate.

Proiectul de lege stabilește următoarele prevederi: statutul juridic, scopul și sarcinile grupului de acțiune locală; principiile de activitate și caracteristicile grupului de acțiune locală; calitatea de membru și procedura de constituire a grupului de acțiune locală; înregistrarea grupului de acțiune locală; drepturile și obligațiile membrilor acestora; organele de conducere a grupului de acțiune locală; managementul financiar și intern al grupului de acțiune locală, cât și monitorizarea și supravegherea acestor grupuri.

Implementarea proiectului de lege va crea beneficii sociale, acoperind un număr semnificativ de beneficiari; beneficii economice, prin crearea locurilor de muncă și afacerilor viabile ce urmează să funcționeze în zonele rurale, precum și beneficii fiscale, stimulând activitatea economică a localităților rurale și favorizând ulterior contribuțiile beneficiarilor în bugetul de stat. De asemenea, proiectul de lege propus spre examinare va avea un impact social, economic, fiscal și de mediu.

Prin implementarea Programului LEADER și finanțarea grupurilor de acțiune locală se urmărește scopul de îmbunătățire și ajustare a politicilor statului în domeniul dezvoltării mediului rural și al agriculturii la necesitățile locale pentru garantarea unei dezvoltări eficiente a zonelor rurale.

Pentru implementarea acestui proiect se vor utiliza sursele financiare, aprobate pentru Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural din Legea anuală a bugetului de stat.

În acest context, onorată asistență, solicităm susținerea și aprobarea proiectului de lege în prima lectură.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Aveți întrebări.

Prima întrebare – domnul Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Platforma DA va susține acest proiect de lege în prima lectură. Este, într-adevăr, important și de perspectivă. Sinergia eforturilor autorităților publice locale, agenților economici, societății civile este un lucru benefic. Dar, desigur, sunt și anumite carențe în acest proiect de lege.

Eu am două întrebări. Prima întrebare. Dumneavoastră puteți... Eu, totuși, n-am înțeles consecutivitatea înregistrării GAL-urilor. De la a) până la z) puteți să spuneți: totuși, trebuie întâi să fie înregistrat și se merge la aprobare la Ministerul Agriculturii? Care-i rolul Ministerului Agriculturii? Sau la nivelul comitetului de conducere trebuie să fie înregistrat întâi și pe urmă înregistrarea GAL-urilor? Procedura e foarte sofisticată și nu este clară până la capăt pentru mine.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Ghenadie Iurco:

Dacă se poate autorul proiectului respectiv. În principiu, este stipulat în articolele date, dar cred că autorul mai bine ar spune.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, la tribuna guvernamentală cine este?

Da, vă rog.

Doamna Galina Petrachi – *șef al Direcției politici și programe de dezvoltare rurală a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului:*

Mai întâi, grupul de acțiune locală este constituit în baza Acordului de parteneriat dintre sectorul public, civic și antreprenorial, după care este... fiecare autoritate publică poate să încheie un astfel de Acord de parteneriat doar cu acordul consiliului local, prin decizia consiliului local.

După ce se formează acest... după ce se încheie acest Acord de parteneriat, se convoacă Comitetul de constituire care elaborează Strategia de dezvoltare locală și prezintă pachetul de documente în cadrul Ministerului Agriculturii pentru a evalua dacă acest grup de acțiune locală respectă toate condițiile și principiile de constituire. Cu notificarea Ministerului Agriculturii, se prezintă către Agenția Servicii Publice pentru înregistrarea grupului de acțiune locală.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Slusari,

Aveți a doua întrebare?

Domnul Ghenadie Iurco:

Ministerul respectiv numai duce registrul dat, restul sunt înregistrați la ASP.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Slusari – a doua întrebare.

Domnul Alexandru Slusari:

Eu nu prea am înțeles, totuși, dacă nu există avizul Ministerului Agriculturii, va fi înregistrat acest GAL sau nu? Dar, poate, o să răspundeți.

Eu am a doua întrebare legată de articolul 17 alineatul (3) că membrul se exclude din GAL, prin decizia adunării generale, la propunerea Consiliului de administrare în cazul... și unul dintre care este incompatibilitatea activității, funcției solicitantului cu calitatea de membru al unui GAL.

La mine aceeași întrebare ca și la Centrul Național Anticorupție. În proiectul de lege nicăieri n-am găsit ce înseamnă noțiunea „incompatibilitatea solicitantului cu calitatea de membru al unui GAL”. Puteți să explicați?

Domnul Ghenadie Iurco:

Deci noi am acceptat respectiva... Se acceptă, da? Este acceptarea. Poate aveți varianta respectivă, dar noi am acceptat propunerea dată. Și este...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Cine răspunde?

Vă rog.

Domnul Ghenadie Iurco:

Doamna Petrachi răspunde.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamna Petrachi, tribuna guvernamentală.

Da, vă rog, conectați microfonul de la tribuna guvernamentală.

Doamna Galina Petrachi:

Incompatibilitatea unui membru poate fi atunci când el face parte dintr-un alt GAL. Deoarece un membru nu poate face parte din mai multe GAL-uri.

Și noi, într-adevăr, am acceptat toate propunerile Centrului Național Anticorupție și am modificat în proiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Ciubuc.

Eu cred că pentru lectura a doua, domnule Slusari, trebuie să vă uitați dumneavoastră foarte atent și să veniți cu propunerile respective, fiindcă nu trebuie să rămână neclarități.

Domnule Ciubuc,

Vă rog.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Vă mulțumesc.

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Este un proiect important. Rezultă din obiectivele importante, care și le asumă soluționarea acestei probleme... acest proiect. Vine în corelare cu acele politici, care sunt pe larg răspândite în Uniunea Europeană.

Cunoaștem că acest instrument pe larg a fost și a fost unul de succes, un mecanism de succes în dezvoltarea localităților rurale. Doar că, pe lângă

cadrul legal existent, Uniunea Europeană a venit și cu suport financiar destul de consistent.

Dacă ne uităm la abordarea care este reglementată în acest proiect, se mizează doar pe sursele care sunt în Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural. Iar situația în cadrul acestui fond o știm cu toții. Trâmbițăm pe la televiziuni că fără precedent s-au alocat sume agricultorilor.

Vreau să menționez că aceste 1 miliard și 100 de milioane care sunt prevăzute pentru anul 2021 sunt suficiente doar, în mare parte, pentru stingerea datoriilor și pentru acoperirea unor angajamente legate de plățile pe hectar la animale, pe plăți în avans pentru tineri și femei și ceva pentru dezvoltarea rurală.

Efectiv, agricultorii care mizează să facă investiții și să primească un suport din partea statului, conform măsurilor respective, nu vor beneficia.

Suplimentar, vedem și acest mecanism, că statul își asumă angajamentul de a finanța și aceste măsuri. Este un lucru bun. 5% poate este puțin, ar trebui mai mult.

Dar trebuie să vedem totuși sursa de acoperire. Și dacă acest lucru nu va îngreuna și mai mult procesul, povara financiară a bugetului de stat.

Aici îi întrebarea: totuși, sursele financiare ale GAL-ului de unde vor fi acoperite, în condițiile în care noi creștem povara? Aceasta-i prima întrebare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Ghenadie Iurco:

Da, mulțumesc frumos de întrebare.

Domnule deputat,

Eu vreau să vă spun că chiar până acum, deși nu erau înregistrate, GAL-urile au obținut, în 2018, au implementat 160 de microproiecte în sumă totală de 7 milioane de lei. În 2019, 200 de microproiecte în sumă de 10 milioane de lei. Și, în 2020, aproximativ 350 de microproiecte în sumă totală de 20 de milioane de lei din diferite surse externe.

Evident, contribuția noastră cu care venim noi acum cu acele 50 de milioane, circa 50 de milioane de lei din Fondul de dezvoltare va fi un suport suplimentar la ceea ce au posibilitate dâșii să obțină din alte surse. Și nu este numai aceasta. Evident, este necesar ca să găsim și alte surse de finanțare a GAL-urilor date.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă mulțumesc.

Domnule Ciubuc,
Aveți a doua întrebare?

Vă rog, a doua întrebare.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Da, consider cumva o abordare nu chiar responsabilă, în condițiile în care noi nu avem bani, nu este identificată sursa clară, să punem în continuare povara pe seama unui fond, care și așa este în imposibilitate de a face față cererilor mari.

A doua întrebare este legată de prevederile în partea ce ține de înregistrarea GAL-urilor. Nu era mai simplu de făcut modificări în cadrul legal existent?

Noi avem Legea privind principiile de subvenționare, unde avem abordarea LEADER și grupuri de acțiune locală. Avem legislația aferentă asociațiilor și organizațiilor necomerciale sau asociației obștești.

În același sens, adică asociația... GAL-urile reprezintă, de fapt, aceleași asociații obștești.

Nu era mai simplu de a face anumite modificări, în care să dăm posibilitate autorităților publice locale să fie parte a GAL-urilor? Și să nu venim cu această lege care îngreunează. Vreau să vă zic că ea îi practic similară cu modul de funcționare a unei societăți pe acțiuni.

Noi știm care sunt capacitățile și abilitățile în administrația publică locală, problemele pe alocuri legate de incompatibilitate. În GAL-uri va trebui să intre și reprezentanții autorităților publice locale. Iar prin prisma declarațiilor incompatibilităților nu vor putea fi membri. Și atunci noi punem o presiune enormă. Aceasta îi una la mână.

Și doi. Este legată de instrumentul de coordonare a finanțării. Fiindcă acuși o să-mi spuneți că o să vină și fonduri, granturi din partea partenerilor de dezvoltare.

Eu n-am văzut la nivel guvernamental cine va coordona? Bani se vor duce direct GAL-urilor sau va fi vreun instrument guvernamental, care să coordoneze acordarea acestei asistențe?

De altfel, există riscul că pe alocuri să se ducă niște bani, care să vină în contradicție cu niște strategii, sau să se dubleze finanțarea, în cazul unor proiecte publice naționale.

Domnul Ghenadie Iurco:

Mai întâi de toate, din aceste considerente și ministerul care este responsabil de politici în domeniul respectiv este acel care înregistrează GAL-urile respective sau, mai bine zis, se duce evidența. Mai departe înregistrarea se face.

Ce se referă la ceea ce ați spus dumneavoastră. Într-adevăr, la prima vedere au fost diferite situații, dar așa spune... Ar putea interveni și doamna Galina, care practic s-a ciocnit în procesul de formare a acestei legi cu diferite situații.

Poftim, doamnă Galina.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, la tribuna guvernamentală.

Doamna Galina Petrachi:

Dacă îmi permiteți, acest proiect de lege este doar pentru înregistrarea GAL-ului. Mecanismul de implementare a Programului LEADER va fi aprobat prin hotărâre de Guvern. Gestionarea Programului LEADER va fi realizată de către Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură.

Faptul că se spune că organul central de specialitate să monitorizeze activitatea GAL-urilor, aceasta și este monitorizarea mijloacelor financiare care vor fi gestionate de către grupurile de acțiune locală.

Și sperăm că prin aprobarea acestui proiect de lege se vor monitoriza mai eficient acele mijloace financiare redistribuite GAL-urilor și vom putea să atragem și alte surse financiare, în afara Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Țicu.

Domnul Octavian Țicu:

Domnule secretar de stat,

Eu sigur că voi susține acest proiect, pentru că el este și binevenit, și așteptat de comunitățile rurale. Dar eu vin în susținerea lucrurilor, pe care le-a spus domnul Ciubuc mai înainte. Pentru că noi de foarte multe ori adoptăm și dorim să facem lucruri, înecându-le înainte ca ele să plutească.

Și eu cred că, într-adevăr, aceste 55 de milioane în condițiile în care acest fond trebuie să aloce resurse și pentru dezvoltarea localităților, și subvențiile post-investiționale, și subvenții pentru proiectele start-up, inclusiv datoriile pe care... pentru anul precedent ale producătorilor agricoli.

Banii de unde? Care vor fi deci costurile acestuia?

Și poate, într-adevăr, înainte de a veni cu asta, trebuie să găsim și resursele alternative pentru finanțare. Deci aceasta a fost o precizare.

Am o întrebare. Pentru că Programul LEADER este un program formidabil. Deci el este un mecanism european de dezvoltare și susținere a comunităților locale.

Și vreau să știu, că noi ne aflăm în proximitatea Uniunii Europene, deci România este alături de noi, la elaborarea proiectului de lege ați ținut cont de experiența României? Pentru că am văzut, ați invocat și ale state europene. Dar situația este cea mai apropiată.

Și dacă aveți sau este un stadiu de colaborare instituțională cu Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Regionale din... Rurale din România, pardon, din acest punct de vedere?

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Ghenadie Iurco:

Da, evident, noi am luat și experiența altor state, inclusiv din Uniunea Europeană. Ce se referă la colaborarea cu cei din partea română, evident, este și această colaborare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Domnul Ghenadie Iurco:

Dacă în cadrul...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Aveți a doua întrebare?

Domnule Țicu,

Aveți a doua întrebare?

Vă rog, domnule Țicu.

Domnul Octavian Țicu:

Eu am vrut în mod concret să-mi spuneți, deci nu că aveți sau nu aveți. Că am văzut că ați menționat. Dar în mod concret cum se manifestă? Deci au existat anumite expertizări comune?

Pentru că nu trebuie să inventăm bicicleta. Sunt lucruri care deja s-au făcut și sunt proxime din punctul meu de vedere. Aveți?

Domnul Ghenadie Iurco:

Poftim, dacă doamna Galina în cadrul...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Tribuna guvernamentală.

Vă rog, doamnă Petrachi.

Domnul Ghenadie Iurco:

Suplimentar.

Doamna Galina Petrachi:

Da, în cadrul Programului ENPARD am avut asistența tehnică din partea Uniunii Europene, în cadrul căruia am făcut schimb de experiență și am preluat practica mai multor state, cum este și România, Grecia, Italia, Polonia, unde am văzut cum anume se desfășoară acest Program LEADER în statele europene.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Padnevici.

Domnul Corneliu Padnevici:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule raportor,

Cu adevărat, este un proiect binevenit, s-a discutat de foarte mult timp în teritoriu cu primarii, cu grupurile de acțiune locală, doar că dispărea principiul autonomiei financiare în el. N-ați observat dumneavoastră ce ține de gestionarea fondului, gestionarea patrimoniului, forma de lichidare, forma de înregistrare, alte fonduri, care pot fi atrase în beneficiul dezvoltării satelor? Ele nu există aici.

Astăzi, acest proiect doar reglementează sau, cumva, vine în subordonarea Ministerului Agriculturii, care se formează ca o structură, nu dă posibilitate autorităților publice locale ca să aibă ei acces la fonduri și, totodată, să deschidă o paranteză... sau de a gestiona fondurile financiare prin prisma creării ONG-ului, sau cum putem atrage alte fonduri internaționale, sau ne bazăm numai pe fondul acesta, care este arhinecesar pentru agricultori. Noi vorbim despre nu doar dezvoltarea domeniului agricol sau paralel, sau ceea ce ar fi parte componentă, noi vorbim despre patrimoniul nostru, noi vorbim despre tot ce înseamnă modernizarea satelor noastre. *(Gălăgie în sală.)*

Ați făcut cunoștință, cumva, dumneavoastră cu un proiect de lege, care este înregistrat de Grupul parlamentar „Pentru Moldova”, unde este cu mult mai explicit punctat tot ce înseamnă înregistrare, tot ce înseamnă fondurile europene, tot ce înseamnă Regulamentul European despre care au vorbit antevorbitorii noștri?

Domnul Ghenadie Iurco:

Da. Mulțumesc frumos, domnule deputat, de întrebare.

Într-adevăr, noi am luat în considerare și al doilea proiect de lege. Cei care au elaborat proiectul respectiv pot suplimentar să vă spună. Dar, în linii generale, poftim, doamnă Galina...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, doamnă Petrachi, tribuna guvernamentală.

Doamna Galina Petrachi:

Stimate domnule deputat,

Am făcut cunoștință cu proiectul nr. 515. Și, la recomandarea Direcției juridice, am luat în calcul foarte multe aspecte din proiectul dumneavoastră.

Ceea ce ține de fondatorii grupurilor de acțiune locală, cum se propune în proiectul dumneavoastră ca să fie doar consilii locale, nu putem accepta, deoarece asta ar însemna că noi mai creăm niște autorități publice locale sau niște instituții. Grupul de acțiune locală are alte priorități, alte obiective, de aceea această posibilitate, acest mecanism nu poate fi luat în calcul. Și, cum am menționat și anterior, această lege reglementează procedura de înregistrare. Detalierea procedurii de înregistrare este specificată în Legea nr. 220 privind înregistrarea întreprinderilor. De aceea aici ne-am axat doar pe principii generale în această lege. Detalierea va fi descrisă în hotărâre de Guvern. *(Gălăgie în sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Domnule Padnevici,

Aveți a doua întrebare.

Domnul Corneliu Padnevici:

Concretizare. Care este forma organizatorică juridică atunci a GAL-urilor în cazul proiectului dumneavoastră propus?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, doamnă Petrachi.

Doamna Galina Petrachi:

Asociație, grup de acțiune locală.

Domnul Corneliu Padnevici:

Asociație.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc. *(Gălăgie în sală.)*

Următoarea întrebare – domnul Munteanu Igor.

Vă rog, microfonul domnului Munteanu.

Domnul Igor Munteanu:

Mulțumesc.

Stimate domnule raportor,

Am următoarele precizări. În primul rând, proiectul nr. 523 este un proiect bun, interesant și util pentru dezvoltarea rurală. Totodată, constatăm în acest proiect de lege absența unor elemente extrem de importante. La articolul 12, de exemplu, nu se specifică în ce măsură actorii, care participă la formarea unui GAL, grup de acțiune locală, au și dreptul de a ieși din acest GAL și de a se asocia la alt GAL, care este mai prestigios. Știți foarte bine că asociere înseamnă participare voluntară. Dacă, de exemplu, cineva s-a săturat sau nu obține rezultatul necesar într-un anumit GAL, el are dreptul să participe în alte GAL-uri. Asta este o normă europeană în ceea ce privește grupurile de acțiune locală.

A doua absență notabilă din proiectul dumneavoastră de lege este faptul că nu reglementează deloc cooperarea internațională. Vreau să menționez că toate statele din jurul nostru au posibilitatea de a aloca finanțări din partea fondurilor pentru dezvoltare europene pentru proiecte de cooperare între GAL-uri transfrontaliere. Respectiv, GAL-uri din România sau GAL-uri din Polonia pot să participe în proiecte de colaborare cu GAL-urile din Republica Moldova, iar pentru acest lucru trebuie de reglementat. Ce se reglementează? Se reglementează garanțiile din partea statului la anumite tipuri de proiecte.

GAL-urile din Estonia, de exemplu, acoperă circa 30–40% din fondurile unor proiecte din bugetele lor sau dintr-un fond special al Guvernului. Nu văd nicăieri precizarea acestor posibilități de colaborare internațională pentru GAL-urile din Republica Moldova și acest lucru va determina...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Folosiți a doua întrebare?

Domnul Igor Munteanu:

Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Igor Munteanu:

Spuneți, de exemplu, că 5% din FNDR este dedicat pentru LEADER. Ar fi foarte bine dacă ministerul de resort, ministerul dumneavoastră ar preciza câte procente din LEADER va fi dedicat special pentru grupurile de acțiune locală. Și atunci actorii, care vor fi interesați de legea asta, vor ști la câte resurse să se aștepte și nu vor fi la discreția oficialilor din minister. Deci cred că reglementarea cooperării internaționale, dreptul de a ieși din GAL și de a forma alte GAL-uri trebuie mai bine precizate și acest lucru va îmbunătăți semnificativ conceptul proiectului.

Domnul Ghenadie Iurco:

Mulțumesc frumos, domnule parlamentar.

Evident, noi nu tindem că acest proiect de lege este cel mai... și în cadrul... atunci când se va examina în comisie suplimentar pentru a doua... noi vom avea de făcut și de modificat cele ce vor parveni din partea deputaților.

Ce se referă la GAL-uri, evident, noi înțelegem că acele 5% vor merge anume pentru finanțarea GAL-urilor în proiectul respectiv. Una la mână.

Și a doua. Ceea ce am menționat noi, evident că în cadrul... vor fi unele dezbateri și noi vom accepta, dacă vor fi ceva suplimentar.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Pentru lectura a doua, stimați colegi, vă rog să pregătiți amendamente.

Domnul Munteanu...

Următoarea întrebare – domnul Candu. *(Gălăgie în sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Bună ziua!

O întrebare printr-un exemplu, ca să fie mai clar. Haideți să ne închipuim că o primărie dintr-o localitate vrea să facă o asocieră un grup de inițiativă locală cu o organizație nonguvernamentală deja existentă și cu un agent economic pentru un proiect, care ține de dezvoltarea unui sector, de exemplu, turismul rural. Fac împreună pensiune, traseu turistic și așa mai departe. Odată făcut un astfel de grup de inițiativă locală, înseamnă că primăria nu mai poate participa în alt grup de inițiativă locală, dacă vine alt proiect, alți jucători... un alt agent economic cu altă asociație obștească, un ONG local și cu aceeași primărie vor să facă un alt proiect de infrastructură sau legat de dezvoltarea economică a acelei localități, fiindcă în lege există interdicția ca unitatea administrativ-teritorială sau participând deja la un grup de inițiativă locală să nu mai ai dreptul să participi la alte grupuri de inițiativă locală.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, cine răspunde?

Domnul Ghenadie Iurco:

Evident, aici este vorba că GAL-urile respective sau o primărie... câteva primării pot să participe doar într-un singur GAL. Dar ei fac Strategie de dezvoltare a acestei regiuni, subregiuni, mai bine zis. Și, în cadrul Strategiei, adoptării Strategiei respective, ei pun prioritățile care sunt, inclusiv toate aceste proiecte în domeniul turismului și altele. De aceea eu nu văd aici nimic predispus ca un proiect sau altul să fie acceptat. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Este clar.

Dacă doamna Petrachi poate să răspundă ceva mai...

Da, vă rog, tribuna guvernamentală.

Doamna Galina Petrachi:

Da. Referitor la o primărie, dacă face parte dintr-un grup de acțiune locală, cum a menționat și domnul secretar de stat, se elaborează o strategie. În cazul în care sunt alte proiecte, alte tipuri de asociații, primăria... nu are interzis (*voce nedeslușită din sală*) pentru a colabora cu altcineva, numai că nu cu alte GAL-uri, cu alte asociații poate să colaboreze.

Și dacă îmi permiteți, doamnă Președinte, o clipă, pentru domnul deputat Munteanu, să explic. (*Gălăgie în sală.*)

Aici este specificat 5% pentru Programul LEADER. Pentru implementarea Programului LEADER, cum am menționat, va fi aprobată hotărâre de Guvern, în care va fi specificat că grupurile de acțiune vor beneficia de 15% din suma alocată pentru un grup de acțiune locală, 15% pentru administrarea, funcționarea grupului de acțiune locală și 85% pentru implementarea proiectelor.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Candu,

Aveți a doua întrebare?

Eu cred că pentru lectura a doua aici este de muncit.

Domnul Andrian Candu:

Eu cred că și pentru prima lectură este de muncit. Înțeleg că legea aceasta noi o facem pentru ca primăria cu o asociație obștească și cu un agent economic să poată să facă o Strategie de dezvoltare. Atât. Păi, asta ați spus.

Domnul Ghenadie Iurco:

Să aibă și finanțarea respectivă. Să aibă posibilitatea să obțină și finanțări.

Domnul Andrian Candu:

Pentru ce?

Domnul Ghenadie Iurco:

Pentru implementarea acestei strategii respective, proiectele date.

Domnul Andrian Candu:

Eu vă dau un exemplu. Este Primăria, de exemplu, de la Orheiul Vechi, cum se numește, Butuceni, de exemplu, da, și cu un agent economic, și cu o

asociație obștească locală, doi-trei tineri au format un ONG acolo și vor să facă un proiect ecoturistic, și fac un grup de inițiativă, și vor să obțină o finanțare internațională, o pot face sau n-o pot face astăzi?

Domnul Ghenadie Iurco:

Fără doar și poate.

Domnul Andrian Candu:

În baza acestei legi?

Domnul Ghenadie Iurco:

Nu. D-apoi nu-i GAL. Noi vorbim... separat ei au posibilitatea să obțină și așa ca primării, ca asociații. Noi nu limităm drepturile respective ale celorlalți sau primăria direct. Nici în...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Petrachi,

Vă rog, dacă puteți, să aduceți o claritate, că de acum o să încep eu a răspunde.

Doamna Galina Petrachi:

Grupul de acțiune locală se constituie din minimum trei autorități publice, sectorul civic și businessul. Minimum 10 mii de locuitori trebuie să fie. Începem de la 10 mii. Practica europeană e de la 10 mii până la 150 de mii. Noi prevedem de la 10 mii până la 60 de mii. Aici nu putem să vorbim despre o singură primărie cu un agent economic.

În cadrul grupului de acțiune locală se elaborează acea strategie pentru tot sectorul, toată microregiunea, unde sunt prioritizate care proiecte vor fi implementate. În afara GAL-lui, ei vor putea să implementeze alte tipuri de proiecte.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, domnule Popșoi, întrebarea dumneavoastră sau clarificarea.

Domnul Mihail Popșoi:

Dacă puteți, vă rog, să ne explicați succint: care este raționamentul limitării a autorităților publice locale, a primăriilor, de a fi participanți într-un singur GAL și nu în două sau mai multe? Care este raționamentul?

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, doamnă Petrachi.

Doamna Galina Petrachi:

Aceasta este practica Uniunii Europene, practica tuturor statelor care implementează aceste proiecte. În cazul în care o autoritate publică va face parte din mai multe GAL-uri, atunci prioritățile sale ea trebuie să le includă în toate GAL-urile.

Dar, în primul rând, un GAL se constituie pe principiul abordare teritorială, el trebuie să fie un GAL omogen, nu trebuie să fie întreruptă... adică, hotarele GAL-lui trebuie să fie omogene. El nu poate nicidecum să facă parte dintr-un alt GAL, deoarece prioritățile dezvoltării localității vor ține nemijlocit de acest GAL.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Atunci, poate, cu întrebarea mea să mai aduc și eu o claritate. Spuneți-ne, în cadrul acestui GAL, s-a constituit din trei asociații, primării, nu știu cine, agenți economici, poate să mai adere la acest GAL pe parcurs și alte asociații, alte organizații obștești, ca să se extindă? Fiindcă aici mi se pare că prind întrebarea.

Domnul Ghenadie Iurco:

Da, doamnă Președinte, poate să se extindă. Respectiv, numai trebuie să aibă, să se țină cont de profesionalitate. Atât.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Clar.

Domnule Munteanu,

Ați avut două întrebări? (*Rumoare în sală.*)

Dar nu cereți dreptul la replică, că nu v-a vorbit de rău, v-a răspuns.

Da, ca excepție, domnule Munteanu.

Un minut.

Domnul Igor Munteanu:

Mulțumesc mult.

Eu aș vrea foarte simplu să cer o clarificare, dumneavoastră, să zicem, că adoptăm în două lecturi în timp de următoarele trei săptămâni de zile această lege, la ce volum de finanțări ar trebui să se aștepte CAL-urile din Republica Moldova în anul 2021 pentru dezvoltarea proiectelor lor?

Și doi. Care sunt proiectele financiare pentru Republica Moldova pentru anul 2022 în atragerea de resurse europene pentru GAL-uri?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog.

Doamnă Petrachi,

Vă rog.

Doamna Galina Petrachi:

Proiectul dat noi îl vom implementa începând cu anul 2022. Și pentru aceasta, reieșind din bugetul care este actual, sunt 50–55 de milioane. Reieșind din situația GAL-urilor la momentul actual, nu sunt toate GAL-urile pregătite pentru a fi înregistrate.

De aceea acum, la momentul actual, cu suportul Polish Aid și al Uniunii Europene se lucrează, se ajută grupurile de acțiune locală ca să implementeze proiectele, ca actele de constituire să fie eligibile pentru înregistrare.

În 2022 ne programăm pentru a susține minimum 15 grupuri de acțiune locală cu până la 3 milioane pentru doi ani de activitate.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – doamna Roșca.

Doamna Veronica Roșca:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Eu nu am vrut să intervin inițial, fiindcă proiectul a fost discutat, inclusiv în Comisia administrație publică, suficient de detaliat. O mică retrospectivă. A fost înregistrat ceva mai devreme un alt proiect cu foarte, foarte mari curențe, el a fost retras, a fost îmbunătățit. Formula pe care o avem noi acum în față a înlăturat acele neclarități și nereguli, pe care le-a sesizat inclusiv Centrul Național Anticorupție, de care vorbeau mai devreme și antevorbitorii mei.

Însă, acesta este un proiect... clar că toate inițiativele de această anvergură, în special legile-cadru, trebuie să fie discutate foarte detaliat în comisii și astăzi noi nu am fi avut atâtea neclarități.

De aceea vin cu sugestia pentru toate comisiile, în special pentru Comisia administrație publică, să realizeze, să efectueze mai multe dezbateri și discuții. Fiindcă eu aș fi avut astfel de întrebare: dacă tot vorbim și am deschis intenționat site-ul prin care se promovează toate proiectele LEADER: leaderin.md, unde se vorbește de toate proiectele care au fost realizate. De proiecte și istoriile de succes, dar nu se vorbește nimic despre problemele care au fost întâmpinate de către GAL-uri.

Și aici vreau lucru simplu să vă întreb: în aceștia trei ani de zile, 2018, 2019, 2020, cu ce probleme s-au întâmpinat GAL-urile? Și dacă ele sunt incluse ca soluții în acest proiect de lege?

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, doamnă Petrachi.

Doamna Galina Petrachi:

De la început au fost constituite GAL-uri de diferiți donatori, de aceea foarte multe GAL-uri au fost constituite nu conform principiilor de constituire, care sunt stabilite și la nivel european. Și în cazul în care au parvenit fonduri europene, unele GAL-uri, care nu au respectat aceste principii, nu au fost selectate pentru finanțare, cum vorbim de „EU4Moldova”.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamnă Roșca,

Aveți a doua întrebare? Nu.

Următoarea întrebare – doamna Koksal.

Doamna Ivanna Koksal:

Спасибо, уважаемая Председатель!

У меня не вопрос. Я хочу подтвердить, что данный законопроект очень полезен, в Гагаузии он работает, тут отметили, что и в Тараклии. Данная ассоциация дает возможность сотрудничать местным органам власти, а также частным предпринимателям и неправительственным организациям и ассоциациям, созданным и работающим в населенном пункте, в сельской местности.

Благодаря данным проектам в Гагаузии было реализовано очень много добрых, полезных проектов, открыты рабочие места, то есть здесь происходит и продвижение туризма, у нас открыты и пошив национальной одежды, и производство молочных продуктов. То есть благоустраивается инфраструктура в населенных пунктах, благоустраиваются парки. Это очень полезный проект взаимодействия местных органов власти и частных предприятий, всех ассоциаций, которые имеют место быть в территориях.

То есть предлагаю поддержать. Будет привлечено и финансирование, то есть небольшая контрибуция со стороны властей. Данный проект предоставляет возможность реализовывать все инициативы, которые хотели бы...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog. Ați finalizat.

Doamna Koksal.

Doamna Ivanna Koksai:

... дает возможность реализовать местным инициативам те проекты, которые они не имели возможность до этого реализовывать.

Спасибо.

Doamna Zinaida Greceanî:

После вашей пламенной речи в поддержку невозможно, чтобы кто-то не проголосовал.

Nu, v-am făcut oleacă de presiune, nu ce vreți?

Stimați colegi...

Domnule secretar de stat,

Nu mai aveți întrebări.

Vă rog să luați loc.

Domnul Ghenadie Iurco:

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanî:

Rog Comisia agricultură și industrie alimentară.

Raportul comisiei.

Domnule Mudreac,

Vă rog.

Domnul Radu Mudreac:

Stimați colegi,

Comisia agricultură și industrie alimentară a examinat proiectul de Lege cu privire la grupurile de acțiune locală, prezentat de Guvern, și expune următoarele considerente.

Proiectul de lege supus examinării are drept scop crearea cadrului legal privind constituirea și funcționarea grupurilor de acțiune locală, drept entitate juridică specifică și va reglementa constituirea, activitatea, reorganizarea și lichidarea acestora.

În prezent, în lipsa cadrului legal privind reglementarea formei de organizare a GAL-urilor, GAL-urile nu pot fi înregistrate în calitate de persoane juridice.

Autorul prin proiectul de lege propune crearea cadrului legal pentru constituirea și funcționarea GAL-urilor în calitate de entitate juridică.

În procesul de elaborare a proiectului de lege, autorul s-a condus de practica existentă de creare și funcționare a GAL-urilor, colaborând cu organizațiile ce au facilitat crearea, dezvoltarea și finanțarea GAL-urilor în Republica Moldova.

Totodată, elaborarea și promovarea proiectului de lege este dictată de modificările operate în Legea nr. 276 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural și Legea nr. 436 privind administrarea publică locală, urmare a adoptării Legii nr. 17 privind modificarea unor acte legislative.

Modificările operate au menirea să asigure optimizarea și eficientizarea politicii în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale, ținându-se cont de necesitățile zonelor rurale.

Luând în considerare diversitatea zonelor rurale, conceptul de bază privind abordarea LEADER în Republica Moldova constă în faptul că strategiile de dezvoltare locală sunt mai eficiente atunci când sunt adoptate și implementate la nivel local de către actorii locali cu sprijinul administrației publice locale.

În cadrul abordării LEADER, parteneriatul local este denumit grupul de acțiune locală, care este o asociație non-profit, apolitică, creată în bază de parteneriat teritorial, stabilit la nivel local între sectorul public, antreprenorial și civic, cu statut de persoană juridică, în scopul elaborării și implementării strategiilor de dezvoltare locală în cadrul abordării LEADER. Și în care nici unul dintre cele trei sectoare nu poate avea mai mult de 49% din drepturile de vot la nivel decizional.

Concomitent, prin modificările Legii nr. 276, este instituit Programul LEADER în Republica Moldova – program de stat, administrat de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, în cadrul căruia GAL-urile pot solicita finanțare în baza unui plan operațional și a unui buget corespunzător din partea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural în valoare de până la 5%.

Reieșind din cele expuse, ministerul de resort, ca organ central de specialitate, care este responsabil de gestionarea și implementarea Programului LEADER în Republica Moldova, urmează să monitorizeze și să supravegheze activitatea GAL-urilor.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 100 cu privire la actele normative, proiectul de lege a fost supus analizei ex-ante și analizei impactului de reglementare. Iar în cadrul procesului de elaborare au fost asigurate rigorile de transparență decizională.

Proiectul de lege a fost supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție. Constatările expertizei anticorupție au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

Pe marginea proiectului de lege au parvenit avize ale comisiilor permanente și Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului.

Comisiile permanente care au prezentat avizele s-au pronunțat pentru examinarea și adoptarea proiectului de lege în cadrul ședinței plene a Parlamentului.

Propunerile și obiecțiile, și amendamentele parvenite asupra proiectului de lege vor fi luate în considerare la examinarea și definitivarea acestuia în lectura a doua.

Ca urmare a dezbaterilor, Comisia agricultură și industrie alimentară, cu votul majorității membrilor săi, propune proiectul de Lege cu nr. 523 din 18.12.2020 spre aprobare în prima lectură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă mulțumim.

Aveți, domnule președinte, o întrebare.

Domnule Padnevici,

Vă rog.

Domnul Corneliu Padnevici:

Da. Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Am vrut să-i adresez raportorului încă o întrebare, dar dumneavoastră m-ați limitat în a avea posibilitatea să adresez întrebarea.

Domnule președinte al comisiei,

Am discutat cu dumneavoastră de nenumărate ori vizavi de proiectul înregistrat deja, pe care nu l-ați pus în dezbatere...

Domnul Radu Mudreac:

Nu se aude.

Domnul Corneliu Padnevici:

... pe care nu l-ați pus în dezbatere în comisia de bază nr. 515, autorul căruia noi suntem. Întrebarea mea este: ce nu v-a adus acest proiect, da, în tot ce înseamnă activitatea de bază, care deja există în Programul LEADER? Ce nu a adus, ce vedeți dumneavoastră?

Domnul Radu Mudreac:

De nenumărate ori, aceasta înseamnă două și mai multe. Noi am discutat o singură dată. Aceasta-i prima.

A doua, proiectul care este înregistrat, autor al căruia sunteți, este trimis la avizare la Guvern. Noi nu avem avizul Guvernului.

Între timp... între timp, proiectul care este astăzi prezentat la inițiativa Guvernului se aprobă în prima lectură.

Între timp, vine avizul Guvernului, pregătim și proiectul care este înregistrat pentru a fi prezentat în plenul Parlamentului.

Nimeni nu v-a limitat în dreptul de a înainta și amendamente la proiectul dat de lege, care se propune pentru a fi aprobat în prima lectură. Să avem dezbateri în cadrul comisiei și acele viziuni, pe care dumneavoastră le

considerați că se regăsesc în proiectul care este înaintat de dumneavoastră și nu se regăsesc aici, să le luăm în calcul la aprobarea unui proiect și a-l îmbunătăți pe acel existent.

Noi suntem... comisia este deschisă pentru orice discuții, pentru a avea un proiect bun.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Domnule Padnevici,

Aveți a doua întrebare.

Vă rog.

Domnul Corneliu Padnevici:

Da. Este o practică legislativă parlamentară deja de mulți ani, unde, de fapt, se practică, domnule Mudreac, atunci când vin două proiecte, se discută, se dezbat, se ia ca bază unul care este mai bun, sau cu acele prevederi mai bune și se comasează.

Era oportun, după mine, ca să treacă și prin comisii proiectul nr. 515. După care să organizăm niște dezbateri publice împreună cu CALM-ul, împreună cu GAL-urile, cu asociația GAL-urilor. Și ca să găsim acel numitor comun pentru a îmbunătăți.

Fiindcă cum a menționat domnul Munteanu, ce vom face noi, când va intra în aplicare acest act normativ? Fiindcă sunt lacune despre care noi am putea să le discutăm nu aici în plen, dar în cadrul dezbaterilor publice sau în cadrul dezbaterilor comisiilor comune, Comisia administrație publică, din care fac parte, și Comisia agricultură, pe care dumneavoastră o gestionați, să spunem așa.

Domnul Radu Mudreac:

Comisia a avut dezbateri și cu asociația GAL-urilor, și cu administrația publică locală, și cu autorul actualului proiect. Încă o dată reiterez: nu suntem contra și nu avem nimic contra, și nici nu putem să avem nimic contra asupra căruiva proiect de lege, care este în procedură legislativă. Așteptăm avizul Guvernului, după aceea le discutăm. Care este întrebarea?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Eu cred că ambele comisii puteți să vă adunați și să găsiți soluția.

Domnule Mudreac,

Alte întrebări nu aveți.

Vă rog să luați loc.

Rog, coraportul Comisiei administrație publică.

Domnule Usatîi,

Vă rog, coraportul comisiei.

Domnul Alexandr Usatîi:

Da, mulțumesc, doamnă Președinte.

Comisia administrație publică, reieșind din atribuțiile sale funcționale, a examinat proiectul de Lege cu privire la grupurile de acțiune locală nr. 523 din 18.12.2020, înaintat de către Guvernul Republicii Moldova. Se comunică următoarele.

Proiectul a fost elaborat pentru crearea cadrului legal privind constituirea și funcționarea grupului de acțiune locală – GAL, drept entitate juridică, precum și modul de reglementare privind statutul juridic, activitatea, reorganizarea și lichidarea acestora.

Este de menționat că grupul de acțiune locală reprezintă forma de parteneriat stabilită la nivel local între sectorul public, civic și antreprenorial, cu statut de persoană juridică non-profit, în scopul gestionării și administrării proceselor de dezvoltare locală pe baza strategiilor de dezvoltare locală.

De asemenea constituie un element de bază în funcționarea Programului LEADER, în cadrul căruia grupurile de acțiune locală vor beneficia de alocații financiare, inclusiv subvenții, acordate din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, pentru susținerea implementării strategiilor de dezvoltare locală.

Subliniem că implementarea normelor proiectului de lege va determina încurajarea actorilor din mediul rural de la identificarea necesităților locale și posibilităților de dezvoltare a mediului economic la nivel local și comunităților locale în general.

Dat fiind faptul că proiectul de lege definește termenul „grup de acțiune locală” ca asociație non-profit, ajustat la condițiile cadrului normativ actual ulterior adoptării proiectului de lege, considerăm necesară aducerea în conformitate și a prevederilor articolului 14 alineatul (2) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală.

Reieșind din cele expuse, comisia permanentă, cu votul unanim al membrilor săi, propune plenului Parlamentului spre examinarea și adoptarea în prima lectură a proiectului de lege menționat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți întrebare – domnul Padnevici.

Domnul Corneliu Padnevici:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule președinte al Comisiei administrație publică, domnule Usatîi,

Din care fac parte și eu, cu regret, nu am participat la comisie, când s-a dezbătut acest proiect. Este oportun, după mine, ca să retragem astăzi proiectul de lege pentru a fi dezbătut sau examinat proiectul de Lege nr. 515, despre care am vorbit, după care să venim cu comasarea ambelor proiecte sau cu propuneri, care vor da posibilitatea, cu adevărat, ca grupurile de acțiune locală să funcționeze pe deplin în vederea atragerilor fondurilor, nu doar... sau asimilarea fondurilor interne, despre care s-a vorbit, de 5%, dar și atragerea fondurilor externe, despre care au discutat și colegii noștri anterior. *(Gălăgie în sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Președinți de comisii,

Președinte și vicepreședinte de comisii,

Domnul Usatîi este vicepreședinte de comisie.

Eu vă propun, în cadrul comisiilor, să examinați pentru prima lectură și proiectul înregistrat nr. 515 și pentru... când ajungem, examinăm și în Parlament și atunci examinăm lectura a doua cu comasarea. De aceea eu cred că astăzi, conform propunerilor, examinăm în prima lectură proiectele respective și pe urmă examinăm și proiectul... îl propun comisiile și îl examinăm în plen.

Doamna Roșca – următoarea întrebare.

Doamna Veronica Roșca:

Eu nu am o întrebare.

Vreau doar să-l salut pe domnul Usatîi.

Și am întrebare către Biroul permanent al Parlamentului. Voi de ce vă bateți joc de Comisia administrație publică? Dacă tot nu avem președinte al comisiei, poate luați atitudine față de situația asta. Îți mai mult de 8 luni, cred că, de când Comisia administrație publică nu are președinte.

Eu înțeleg că ați ierarhizat comisiile permanente, unele mai importante și unele mai puțin și, respectiv, trimiteți deputații fiecare în toate comisiile unde-s mai puțin... să zic eu așa, prestigioase. Dar lăsați Comisia administrație publică să lucreze, să funcționeze. Este comisia, care a avut 14 întâlniri în 2020, a avut cele mai puține procese-verbale în 2020. Sunt subiecte, care țin de descentralizarea administrației publice locale, sunt subiecte importante.

Încă o dată reiterez întrebarea față de Biroul permanent al Parlamentului: de ce vă bateți joc de Comisia administrație publică?

Mersi. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Roșca,

Noi am luat atitudine. Vă rog, o să avem grijă și de lucrul acesta.

Domnule Bolea,

La acest subiect? *(Gălăgie în sală.)*

Domnule Bolea,

Vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Da, la subiectul pe care l-a ridicat doamna Roșca.

Stimați colegi,

Deja la latitudinea plenului, dacă, totuși, eu văd mai multe voci, care, din câte înțeleg, vor să facă schimbări în componența comisiilor, să vedem ce comisii avem, poate lichidăm vreo 2–3, da. Spuneți. Și eu cred că Biroul permanent va examina această oportunitate.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Examinăm... Asta ar însemna că lucrăm... *(Rumoare în sală.)*

Domnul Vasile Bolea:

... și o să venim cu un proiect de hotărâre în acest sens.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Ne pregătim pentru 2 ani înainte?

Doamnă Spătaru,

La subiect?

Doamna Arina Spătaru:

La subiectul provocat de colega mea din Comisia administrație publică. După câte știm, anul trecut, Guvernul a purces la discuții publice cu referire la reforma administrativ-teritorială. De nenumărate ori, am solicitat la nivelul Comisiei noastre administrație publică să invităm grupul acesta de lucru al Guvernului să ne prezinte la ce etapă este, ce se petrece.

Noi mergem în audiență către primari, noi nu știm ce să le răspundem. Ne scuzați, vă rog, dar să se facă o reformă și să nu fie participantă a acestei reforme comisia de resort?

Domnule Bolea,

Excludeți comisia. De ce nu? Cel mai simplu este, da... păi... *(Voce nedeslușită din sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Vă rog să vă calmați, să vă calmați, că nu ne face bine nimănui acest subiect. *(Gălăgie în sală.)* Nu poate un Guvern interimar, un Guvern în exercițiu să facă reforme.

Ori aprobăm Guvern și mergem înainte, *(rumoare în sală)* ori care...

Nu mă provocați să vă spun ceea ce mă gândesc. *(Râde.)*

Stimați colegi,

Doamnă Spătaru,

Nu insistați să discutăm subiectul ăsta în continuare, vă rog foarte mult.

Stimați colegi,

Rog...

Comisiile au făcut propunere pentru ca proiectul nr. 523 din 18 decembrie 2020, ambele comisii au făcut propunere să fie votat în prima lectură.

Cine este pentru această propunere, rog să votați. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Majoritatea sau chiar unanim.

Proiectul este votat pentru... în prima lectură.

Stimați colegi,

Noi am întârziat cu jumătate de oră.

Până la 13.30 – pauză.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Doamna Zinaida Greceanîi:

Zece minute deja am depășit.

Secretariatul,

Vă rog să vedeți dacă avem asigurat cvorumul în sală.

Este asigurat cvorumul în sală.

Stimați colegi...

Rog Secretariatul aici să mă ajute. După cum am convenit, audierile pe Arena Chișinău... Am primit niște informații, le citesc și eu acum, că eu am pus rezoluția în timpul ședinței, dar acum am încercat să citesc. N-am înțeles: cineva s-a prezentat? Se prezintă? Că nu văd la tribuna guvernamentală. Sunt în autoizolare.

Da, da, domnule Slusari,

Vă rog.

Domnul Alexandru Slusari:

Doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Platforma DA insistă. Nu știu, la noi e așa: când e schemă corupțională, e autoizolare repede. Noi insistăm. Și e de dorit, totuși, azi, cel târziu mâine-dimineața.

Noi, probabil, toți am primit aceste materiale. Eu nu vreau mult să vorbesc, dar uitați-vă, este evident că din anul 2017 un grup format de: persoane identificate, neidentificate, exponenți ai unor formațiuni politice, organe ale administrației publice centrale și locale, instituții autonome, entități juridice cu diverse forme de organizare, dar și persoane fizice, camuflând intenția reală prin activitățile investiționale importante în infrastructură, au pus la cale infracțiunea de delapidare a averii străine.

Aici avem multe de citit, dar cert este, chiar și din informația pe care am primit-o de la Ministerul Economiei, această „otpscă”, 59 de hectare de terenuri care sunt gajate și regajate noi nu cunoaștem dacă ne aparțin sau nu.

Și informația pe care am primit-o de la Ministerul Economiei, iar ei cer și spun că sunt multiple avertizări din partea așa-zisului partener privat. Situația este critică.

Nu putem noi să ne bazăm pe aceste informații pe care le-am primit, e nevoie să chemăm Ministerul Economiei și Agenția Proprietății Publice. Arena Națională este o schemă criminală. Dar asta e problema Procuraturii.

Cea mai mare întrebare: care este soarta acestor 59 de hectare? Cui sunt regajate? Și dacă Republica Moldova mai are posibilitatea să întoarcă aceste terenuri?

Haideți, totuși, să facem un efort și să chemăm reprezentanții Ministerului Economiei și Agenției Proprietății Publice.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sunt absolut de acord. Le-am făcut invitația. Trebuie să vină, în primul rând, acei... că acolo nu este ministru în exercițiu, sunt secretarii de stat care sunt. Trebuie să vină oamenii care cunosc situația și să ne informeze despre situația reală. Nu, pur și simplu, să vină unul la tribună și să-i punem întrebări și să nu știe ce să răspundă.

De aceea răspunsul este... *(Voce nedeslușită din sală.)*

Nu, este secretarul de stat, nu este ministrul.

A, nu, Pogolșa este, Ministerul Educației. Eu am în vedere de Ministerul Economiei.

Stimați colegi,

De aceea este situația care este.

Cum vreți să-i aducem? Să mă duc să-i iau în brațe? *(Rumoare în sală.)*

Facem invitație repetată.

Vă rog.

Secretariatul,

Vă rog să aveți grijă.

Stimați colegi...

Domnule Plîngău,

De procedură?

Da, vă rog, domnule Plîngău, de procedură.

Domnul Dinu Plîngău:

În același context.

Doamnă Președinte,

Colegi,

Nu este prima dată când reprezentanții unor instituții de stat refuză să vină în plenul Parlamentului pentru a prezenta exhaustiv anumite informații de interes public. A mai sunat o idee, când... Din punctul meu de vedere aceasta e inadmisibil.

Dacă unii funcționari de stat care au obligația să prezinte aceste informații se exonerează, poate de făcut modificări la cadrul normativ, astfel încât persoanele să fie aduse forțat atunci când este necesară prezentarea unei informații. Ca și în cazul aducerii silite, forțate în instanța de judecată. Este inadmisibil ceea ce se întâmplă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sunt absolut de acord. Cum îmi propuneți să acționăm? Propuneți modificări la cadrul normativ și haideți să facem.

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Supun examinării proiectul nr. 37 din 22 februarie 2021, nr. 9 din ordinea de zi.

Din partea autorului prezintă cine?

Domnul Ciubuc?

De pe loc.

Vă rog, domnule Ciubuc, de pe loc.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Propun atenției dumneavoastră proiectul Hotărârii Parlamentului pentru modificarea articolului 2 din Hotărârea Parlamentului nr. 216/2020 cu privire la constituirea Comisiei de anchetă privind modul de exploatare a substanțelor minerale utile.

Esența modificării constă în necesitatea de a prelungi termenul de activitate a comisiei până la șase luni, în condițiile în care au fost demarate mai multe activități. Practic, săptămânal, suntem încadrați în activități de audiere a instituțiilor de stat.

Dar, reieșind din audierile făcute, se constată foarte multe lucruri interesante, lucruri care constată necesitatea prelungirii termenului de activitate a comisiei. Plus la toate, se mai adaugă și problemele legate de pandemie, plus vacanța deputaților, în care aproape mai mult de o lună nu s-a întrunit comisia.

Reieșind din experiența și în cadrul altor comisii de anchetă, comisii speciale create în acest sens, termenul care a fost stabilit pentru diferite subiecte, vin cu propunerea de a fi susținută această inițiativă de prelungire a termenului de la 90 de zile, așa cum prevede textul hotărârii actuale, prin substituirea cu textul „în termen de până la 6 luni.”

Noi o să ne străduim să fim cât mai operativi, dacă o să reușim, poate și mai repede o să prezentăm raportul plenului Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Eu, stimați colegi, prezintă autorul, adică președintele Comisiei de anchetă, de aceea supun votului adoptarea proiectului de Hotărâre nr. 37 din 22 februarie 2021, extinderea termenului.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea sau chiar unanim.

Proiectul este adoptat.

Următorul proiect din ordinea de zi este proiectul nr. 28 din 10 februarie 2021.

Prezintă, din partea autorilor, domnul Lebedinski.

Nr. 12 de pe ordinea de zi.

Domnul Adrian Lebedinski:

Doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Proiectul cu privire la modificarea și completarea Legii cu privire la avocatură a fost elaborat de către mine, împreună cu domnul Bolea, în conlucrarea cu Consiliul Uniunii Avocaților, și este o emanație a noastră comună.

Vreau să atrag atenția că acest proiect de lege demult se cerea și mai sunt și multe alte propuneri pentru modificarea Legii cu privire la avocatură, doar că acestea care sunt inserate în acest proiect de lege sunt ceea ce noi am reușit să găsim un numitor comun cu Uniunea Avocaților. Vreau să vă atrag atenția la câteva momente, propuneri pe care noi încercăm să le introducem în noua redacție a Legii cu privire la avocatură.

Noi expres stabilim că Statutul profesiei de avocat și modificările din acesta urmează să fie publicate obligatoriu în Monitorul Oficial. Și explic din care considerent. Foarte multe cazuri sunt când avocații contestă anumite prevederi ale statutului neștiind care este, totuși, redacția finală. În așa fel, noi vom avea o redacție oficială care este publicată în Monitorul Oficial.

Noi introducem claritate în incompatibilitățile profesiei de avocat, pentru că la moment fiecare le comentează cum vor ei. Așa noi stabilim expres că profesia de avocat este incompatibilă cu oricare funcție publică sau de demnitate publică, este incompatibilă cu activitatea de notar și executor judecătoresc, alte activități ce lezează demnitatea și independența profesiei de avocat.

Pentru că la moment nimeni nu poate stabili dacă e compatibilă, de pildă, cu profesia de executor judecătoresc? Parcă da, parcă nu. Noi expres stabilim. Cu profesia de mediator? Aici expres stabilim, cu mediator e posibil să fie compatibilă. În același timp, ei pot să facă.

De asemenea, stabilim o claritate cu privire la suspendarea și reluarea activității avocatului. Cum urmează să aibă loc ea? Introducem reglementări cu privire la avocatul stagiar, în așa fel ca avocatul stagiar să aibă o mai mare competență comparativ cu ceea ce are la moment, ceea ce i-ar permite să-și apere mai departe clienții săi.

Vă dau ca exemplu. În procesul penal avocatul stagiar nu are nici un acces, doar împreună cu conducătorul. În procesele închise sau în procesul contravențional el nu participă. În așa fel, venind, susținând examenul

pentru obținerea licenței, el practic nu are abilități de a apăra persoana în cadrul unui proces penal. De aceea noi venim și cu aceste propuneri.

Modificări introducem și în ceea ce este legat de susținerea examenului de admitere în profesie. Și anume se stabilește un punctaj, care este stabilit de către Congres și este stabilit în Statutul profesiei de avocat. În așa fel ca acea persoană care acumulează un număr de credite, să-i spunem așa, un punctaj mai mic decât cel care este indicat în statutul avocatului, acela nu poate accede în profesia de avocat. Nu, să spunem așa, comisia să stabilească: „Astăzi noi vrem să admitem 5 persoane, mâine vrem să admitem 25 de persoane”.

De asemenea, încercăm... adică propunem modificări ceea ce este legat de perioada de stagiu de pregătire profesională, măbind-o de la 18 luni până la 24 de luni. Dar, în același timp, le dăm posibilitate avocaților stagiar să susțină examenul la expirarea a 12 luni de stagiu. Și explic din care considerente.

La moment, după expirarea a 18 luni, ca, de obicei, examenele de admitere la stagiune la Uniunea Avocaților se derulează cu o lună, două luni înainte de examenele de admitere în profesia de avocat. Respectiv, avocatul stagiar care are careva contracte, clienții lui rămân minimum pe 3–4 luni de zile fără apărare, anume în perioada când el așteaptă derularea examenelor, ulterior procedura de înregistrare a lui, obținerea licenței și înregistrarea lui ca ăsta... Dar în cazul când el are dreptul să facă această stagiune timp de 24 de luni, clienții lui nu pătimesc absolut deloc.

De asemenea, introducem propunerea ca contractul de efectuare a stagiunii să fie gratuit. Acum s-a transformat într-un business, când avocatul stagiar, un absolvent al instituției de învățământ, este nevoit să plătească 5–7 mii de euro la avocatul conducător. Pentru că cineva și-a făcut business din aceasta, pentru ca el să accepte să-i fie conducător.

Părerea mea și a colegilor este că: dacă tu accepți să-i fii avocat îndrumător la un avocat stagiar, trebuie să faci aceasta gratuit.

Altă propunere, cu care noi intervenim, este stabilirea expres în lege a modului cum urmează să fie publicate toate informațiile, ceea ce este legat de lista avocaților, actele Uniunii Avocaților care sunt adoptate, deciziile. În așa fel ca să nu fie puși avocații în situația să caute pe tot site-ul Uniunii Avocaților și să nu mai știe care este, unde totuși trebuie să fie această informație.

De aceea noi introducem expres în lege prevederea că Uniunea Avocaților publică pe pagina web a Uniunii Avocaților, pe panelul de navigare la rubricile „Lista avocaților” și „Actele Uniunii Avocaților recente” aceste acte. În așa fel, fiecare trebuie să știe că el studiază doar aceasta. Dacă îl interesează alte informații, el intră și pe celelalte paneluri.

Excludem noțiunea că „deliberarea și votul constituie secretul profesional”. Adică la moment, legea prevede că deliberarea și votul membrilor Consiliului Avocaților reprezintă secret profesional. Nu știu de ce ar trebui să fie anume așa? Pentru că considerăm că aceasta este... odată ce ai fost ales în organele de conducere ale unei organizații reprezentative, urmează și toate dezbaterile care au avut loc să fie publice.

Ca soluție pentru a dezvolta avocații, pentru a le sugera să aibă grijă de perfecționarea permanentă a lor, introducem Centrul de instruire a avocaților. Această structură este o structură subordonată Uniunii Avocaților și ea, în principiu, funcționează, doar că nu este prevăzut expres în lege. Lucru care noi îl introducem în această lege.

De asemenea, se introduce și noțiunea de „Comisie de soluționare a contestațiilor”. Și, respectiv, toate contestațiile asupra hotărârilor Comisiei de licențiere vor fi examinate mai întâi în această Comisie de soluționare a contestațiilor, iar ulterior în contenciosul administrativ. Și, în așa fel, noi vom micșora numărul adresărilor în instanțele de judecată.

De asemenea, ca o noutate în această lege, noi introducem și „Rezerva organului de conducere colegial”. Sunt diferite situații: deces sau o boală gravă, sau altă situație, sau persoana a plecat, pur și simplu, din profesie, sau și-a suspendat licența. În așa situații, noi trebuie să așteptăm următorul congres pentru a alege alte persoane în consiliu sau în alte organe reprezentative. Noi propunem ca în cadrul congreselor să fie aleși și supleanții în organele de conducere ale Uniunii Avocaților. În așa fel, imediat cum funcția rămâne vacantă, supleantul o completează.

Am mai adus claritate în ceea ce este legat de împuternicirile Consiliului Avocaților, organizarea alegerilor și în organele de conducere ale avocaților.

Ca una din noutăți este și „Sancțiunile disciplinare pentru avocații stagiați”. Deoarece la moment nu era o claritate cum trebuie să fie sancționați ei. Sigur că amenda care este stabilită de la 500 la 1000 de lei este mult mai mică decât cea care este stabilită pentru avocați, pentru că și veniturile și, respectiv, posibilitățile sunt mai mici.

De asemenea, încă o propunere cu care venim. Aceasta este introducerea noțiunii „Termenele de aplicare a sancțiunilor disciplinare”. Și valabilitatea sancțiunilor disciplinare le concordăm cu Codul muncii. În așa fel ca și avocații să poarte răspundere disciplinară potrivit prevederilor Codului muncii.

Stimați colegi,

În principiu, aceasta îi tot. Dacă sunt careva întrebări...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumim.

Aveți întrebări.

Domnule Plîngău,

Vă rog, întrebarea dumneavoastră.

Domnul Dinu Plîngău:

Mersi.

Domnule autor,

Eu știu că, în mare parte, vine propunerea de la un grup de avocați. Știu că există și alte opinii. Sunt foarte multe întrebări de ordin tehnic. Proiectul este foarte voluminos.

Și de ordin tehnic, spre exemplu, la punctul 33) din proiect la articolul 52:

„Organul de urmărire penală este obligat să informeze Uniunea Avocaților despre reținerea sau arestarea avocatului, sau a avocatului stagiar, în termen de 3 zile de la dispunerea măsurii”.

Aici, evident, întrebarea este legată de termene. De ce nu 72 de ore, spre exemplu, cum este în Codul de procedură penală? De ce nu în aceeași zi? Pentru că dumneavoastră cunoașteți, în 3 zile deja este târziu.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Pentru că 72 de ore, în principiu, sunt aceleași 3 zile. Doar că, dacă noi facem legătură expres în ore, mă tem că... Practica ne-a arătat și cu persoanele reținute, noi întâmpinăm foarte multe probleme. Trebuie să te prezinți în instanța de judecată.

Aici nu-i atât de esențial că-i 3 zile sau 72 de ore. Dacă se crede că aceasta este o soluție mai bună, absolut nu văd o problemă. Doar că trebuie...

De ce am prevăzut această normă? Pentru că noi am stabilit și temeiurile pentru suspendarea licenței de avocat: reținerea sau arestarea persoanei.

În perioada când el se află în arest sau arest la domiciliu, nu are dreptul să practice activitatea de avocat. Anume din acest considerent noi și expres am prevăzut că organul de urmărire penală este obligat să înștiințeze Uniunea Avocaților. Doar că-i 72 de ore sau 3 zile – aici putem să discutăm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă mulțumesc.

A doua întrebare.

Domnul Dinu Plîngău:

Mai este o întrebare tot mai mult tehnică. La articolul 43 aliniatele (1), (2) ceea ce ține de Comisia de soluționare a contestațiilor. Este

un organ ad-hoc, format din 5 avocați, cadre didactice universitare, care au minimum 10 ani vechime pedagogică și 5 ani vechime în profesia de avocat.

Cred că pur tehnic aceasta o să fie destul de dificil de identificat persoanele respective. Mai ales că-i comisie ad-hoc ș.a.m.d.

Deci sunt o serie... de aceasta mă refer. E o solicitare. El este un proiect necesar. Solicitarea: ca între prima și a doua lectură să fie organizate dezbateri publice. Pentru că sunt tabere diferite la avocați acolo și opinii diferite. Și sunt o serie de chestii tehnice, care trebuie îmbunătățite. Deci cam aceasta, în direcția aceasta este sugestia.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Eu sunt gata să examinăm. Doar că să explic din ce considerente noi... pentru că inițial era absolut alt concept. Noi aceste negocieri... cred că era ora 12 noaptea când discutam, totuși, cum să ajungem la acest numitor comun. Și explic de ce e necesar să fie cadre didactice. Poate să nu fie 10 ani, poate să fie 7 ani, poate să fie 5 ani, dar ei trebuie să fie cadre didactice, pentru că ei supervizează rezultatele Comisiei de licențiere. Și ar trebui... și mai ales că este vorba de o comisie ad-hoc. Respectiv, acești 5 avocați cu un stagiul pedagogic, aici putem discuta, dar eu cred că stagiul pedagogic de 10 ani îi permite și să acceseze și la diferite funcții, cum sunt în Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor și alte organe de stat. (*Gălăgie în sală.*) De aceea noi am reieșit anume din această perioadă de 10 ani.

Dacă se va considera că-i prea mult, noi putem să discutăm și altă perioadă, dar e necesar să fie studii pedagogice. Aceasta este viziunea mea personală.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Litvinenco – următoarea întrebare.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Mulțumesc.

Noi vom susține acest proiect în prima lectură, cu condiția că, pentru lectura a doua, organizăm, într-adevăr, dezbateri largi în societate cu participarea avocaților, fie, cel puțin, la nivelul Parlamentului, dar cred că prima opțiune este mai bună. Și, evident, reiterez ceea ce-am spus la începutul acestei ședințe: este nevoie, cred că, de a vota în prima lectură și proiectul alternativ și, pentru lectura a doua, încercăm să introducem în proiectul definitivat ceea ce este bun și într-un proiect, și în alt proiect.

La mine era unica întrebare. Bine, întrebări sunt mai multe, pentru că proiectul în proporție 90% sunt prevederi similare, vreo 10% sunt diferențele. Eu vroiam să vă întreb opinia dumneavoastră despre admiterea în profesie... admiterea în profesia de avocat, stagiere și examen...

Domnul Adrian Lebedinschi:
Procurori și judecători aveți în vedere?

Domnul Sergiu Litvinenco:

Da.

Domnul Adrian Lebedinschi:
Anume din acest considerent, noi...

Domnul Sergiu Litvinenco:

Deputați, eventual.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Noi n-am găsit limbă comună în această întrebare cu reprezentanții Uniunii Avocaților și de aceea am spus că haideți, la moment, să-l dăm la o parte, să mergem, să acceptăm doar ceea ce ambele părți acceptă. E viziunea mea personală că noi nu ar trebui să limităm posibilitatea oamenilor de a accede în profesia de avocat. Trebuie... de aceea anume și am intervenit în procedura disciplinară. Noi trebuie să sancționăm dur acei avocați, care nu-și fac misiunea, dar cei... dar să-i limităm, să facem atâtea bariere ca cetățeanul să poată să acceadă, eu cred că nu-i chiar corect. Anume din acest considerent și eu am spus că haideți să nu intervenim în articolul 10, pentru că dacă intervenim, atunci am și eu unele propuneri, pe care și ei n-o să le accepte.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Litvinenco,

Nu aveți altă întrebare.

Luați loc, vă rog.

Nu aveți întrebare.

Rog raportul Comisiei juridice, numiri și imunități.

Domnule Bolea, *(Rumoare în sală.)*

Raportul comisiei.

Domnul Vasile Bolea:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Se dă citire raportului la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii cu privire la avocatură, înregistrat sub nr. 28 din 10 februarie 2021. *(Gălăgie în sală.)*

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 1260/2002 cu privire la

avocatură, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați, și comunică următoarele.

Prin prezentul proiect de lege, se propune modificarea Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură. Astfel, principalele aspecte, care sunt supuse modificărilor, sunt incompatibilitățile, suspendarea și reluarea activității de avocat, stagierea în avocatură, aspectele privind Congresul și Consiliul Uniunii Avocaților, constituirea Comisiei de soluționare a contestațiilor, revizuirea reglementărilor de sancționare, determinarea regulilor de publicitate și comunicare a actelor emise de organele de autoadministrare a profesiei de avocat. *(Gălăgie în sală.)*

Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul majorității deputaților aleși, propune plenului Parlamentului spre examinare și aprobare proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, înregistrat cu nr. 28 la data de 10 februarie 2021, în prima lectură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi...

Domnule Bolea,

Nu aveți întrebări.

Vă rog să luați loc.

Stimați colegi,

Fiți atenți.

Supun votului, conform raportului Comisiei juridice, numiri și imunități, aprobarea pentru prima lectură a proiectului nr. 28 din 10 februarie 2021.

Cine este pentru, rog să votați, prima lectură.

Majoritatea. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Din 10 februarie, de ziua dumneavoastră.

Вы знаете.

A spus... este prima lectură.

Și nu știu dacă aici ține... este necesar de resurse financiare suplimentare. La sigur că nu.

Următorul proiect.

Domnule Bolea,

Proiectul nr. 48 din 3 martie 2021. Rog să prezentați proiectul.

Nr. 6 din ordinea de zi. *(Gălăgie în sală.)*

Domnul Vasile Bolea:

Da.

Stimați colegi,

Atenției dumneavoastră se prezintă proiectul nr. 48 din 3 martie 2021. Urmare a faptului că colegul nostru, domnul Vladimir Golovatiuc, și-a depus cererea și nu mai este deputat, noi am aprobat și vacanța funcției. Deci dumnealui se regăsește ca și membru al Biroului permanent din partea Frațiunii parlamentare a Partidului Socialiștilor. Noi venim cu o modificare în acest sens. Modificarea Hotărârii Parlamentului nr. 149/2019 privind componența numerică și nominală a Biroului permanent al Parlamentului și propunem substituirea domnului Golovatiuc cu domnul Petru Burduja din Frațiunea Partidului Socialiștilor.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Întrebări nu aveți.

Vă rog să prezentați și raportul comisiei.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Scurt.

Raport la proiectul de Hotărâre pentru modificarea Hotărârii Parlamentului nr. 149/2019 privind componența numerică și nominală a Biroului permanent al Parlamentului. (*Gălăgie în sală.*)

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de hotărâre.

Și, cu votul unanim al membrilor prezenți, propune plenului Parlamentului examinarea și adoptarea proiectului de Hotărâre nr. 48 din 3 martie 2021.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Întrebări nu sunt.

Vă rog să luați loc.

Stimați colegi,

Supun votului adoptarea proiectului de Hotărâre nr. 48 din 3 martie 2021, conform raportului Comisiei juridice, numiri și imunități.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Proiectul este adoptat.

Următorul proiect, de asemenea, domnul Bolea, nr. 53 din 3 martie 2021.

Domnul Vasile Bolea:

Prezint acest proiect din partea Biroului permanent. *(Gălăgie în sală.)*

Stimați colegi,

Îl avem pe domnul Grigore Uzun, deputat în Parlament. Urmează dumnealui să se regăsească în activitatea comisiilor permanente. Deci se propune ca să fie făcută o completare, o modificare a Hotărârii Parlamentului privind componența... aprobarea componenței nominale și numerice... nominale a comisiilor permanente ale Parlamentului. Modificări la Hotărârea Parlamentului nr. 151/2019, prin care domnul Grigore Uzun să se regăsească în Comisia economie, buget și finanțe, în calitate de membru simplu. *(Gălăgie în sală.)*

Domnul Petru Burduja, din calitatea de vicepreședinte, să prezideze această comisie. Iar în locul domnului Burduja, în calitate de vicepreședinte al comisiei, să fie numit domnul Oleg Lipskii.

Eu vă mulțumesc.

Rog susținerea.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da.

Domnul Slusari are o întrebare.

Vă rog.

Domnul Alexandru Slusari:

Doar o precizare și vreau să continuăm discuția, pe care noi am avut-o vizavi de comisii. Dacă ați observat, Platforma DA a votat pentru ca domnul Burduja să fie membru al Biroului permanent, dar pentru ca să devină dumnealui președinte al Comisiei economie eu personal nu votez.

Și rugămintea mea. Noi avem două comisii cu probleme. Putem cu domnul Bolea să discutăm mult despre problemele politice ale noastre, dar sub aspectul procedural la dumnealui e în regulă. Putem să discutăm cu domnul Radu Mudreac, oleacă el „drujește” cu pescarii, dar oricum la dânsul procedural e regulă. Noi avem probleme în Comisia administrație publică, probleme mari și proiecte care jumătate de an nu se examinează. Și avem, de când a venit domnul Burduja vicepreședinte, câteva probleme cu punerea proiectelor. Domnul Burduja poate să spună că: eu nu includ proiectul în ordinea de zi, ca autorul să facă audieri publice. De ce autorul trebuie să facă audieri publice? Eu n-am înțeles.

Și, iată, noi, deja de câteva luni, încercăm câteva proiecte să le introducem și nu putem să facem acest lucru. Chiar cu toate problemele care le-am avut cu domnul Golovatiuc, dar, iarăși, procedural, domnul Golovatiuc

a fost corect. Sperăm că domnul Burduja, totuși, o să-și schimbe comportamentul și o să fie tratat egal față de toți deputații și față de toate proiectele care parvin.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule vicepreședinte al Parlamentului,

Eu vă mulțumesc pentru aprecierea muncii mele în calitate de președinte al Comisiei juridice, numiri și imunități. Ceea ce ați spus despre activitatea domnului Burduja, probabil că datorită faptului că nu are pârghiile necesare în calitate de vicepreședinte să ducă procedural corect, cum spuneți dumneavoastră, activitatea comisiei, pentru aceasta dumnealui, eu știu, fiind numit în calitate de președinte al comisiei, eu cred că va organiza corect activitatea comisiei.

Dacă sunt, încă o dată reiterez poziția mea, careva probleme în activitatea unor comisii din Parlament, noi putem, și dacă doamna Președinte va da această indicație, să ne adunăm cu toții și să decidem poate resetarea, așa să-i spunem, a componentei comisiilor sau să vedem numărul acestor comisii, sau să vedem atribuțiile de funcție ale acestor comisii, noi, în principiu, putem să decidem cu toții împreună. Lucrul acesta putem să-l discutăm și să ieșim în ceva timp cu o poziție comună a plenului Parlamentului.

Eu vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Haideți, ce ține de celelalte comisii, eu știu că există unele probleme, haideți să discutăm la următoarea ședință a Biroului permanent. Până atunci, rog Comisia juridică, împreună cu toate fracțiunile, să discutați acest subiect și să luăm o decizie. Fiindcă acum nu se face nimic în schimbarea comisiilor decât revine rolul fracțiunii. Acestea sunt două funcții ale Fracțiunii Partidului Socialiștilor și ei propun în locul deputatului care a plecat.

Domnul Vasile Bolea:

Da, schimbare tehnică.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Este o schimbare tehnică.

Următoarea întrebare – domnul Marian.

Domnul Radu Marian:

Doamnă Președinte,

Vă mulțumesc.

Eu am o întrebare. Deci înțeleg că domnul deputat Uzun va deveni membru al Comisiei economice. Bun venit, domnule deputat. Vreau să înțeleg, poate și domnul Uzun să ne spună calificările lui sau care este CV lui, ce experiență are în domeniul economic sau poate are studii economice? Este doar o curiozitate. Pentru că nu am găsit cumva CV lui sau biografia. Nu zic cu rău, pur și simplu, vreau să vă întreb pe dumneavoastră: de ce anume în Comisia economică? Sau care a fost... Să ne asigurăm că în comisie, oamenii de acolo cumva au tangență ceva cu domeniul. Dar, încă o dată, nu am nici un fel de intenții rele sau ceva să judec pe cineva.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule Marian,

Cu toată stima și respectul, dar noi lucrurile acestea le decidem în cadrul Frațiunii Partidului Socialiștilor. Dacă dumneavoastră vreți să faceți cunoștință cu aceste lucruri, vă invităm să faceți parte din Frațiunea Partidului Socialiștilor. Noi o să examinăm cererea dumneavoastră, deja referitor la faptul dacă o să vă acceptăm sau nu, peste șase luni de zile o să decidă, de asemenea, Frațiunea Partidului Socialiștilor. *(Aplauze.)*

Dar referitor la calificarea deputaților. Haideți, eu consider că noi suntem toți oameni maturi, examenele de capacitate noi le-am susținut cu toții, probabil, în tinerețe, atunci când am absolvit și instituțiile de învățământ și toate celelalte lucruri, eu cred că nu suntem în situația în care trebuie să supunem unei revizuirii sau să dăm calificative capacităților fiecărui dintre noi.

Dacă dumneavoastră vă regăsiți în Comisia de control al finanțelor publice, să ne spuneți și dumneavoastră despre calificarea pe care o aveți, poate sunteți auditor...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Nu intrați... Voi transformați o discuție în nimic.

E o întrebare simplă, ați primit un răspuns simplu. *(Rumoare în sală.)* Deloc nu simplu, complicat.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Dezbaterem doar privind Comisia economică, buget și finanțe. De aceea toate celelalte comisii, eu am discutat și cu colegii mei, săptămâna viitoare, și v-am anunțat public, revenim la celelalte comisii unde avem întrebări. Dar asta să înțeleg că deputații vor să lucreze următorii doi ani înainte, până la următoarele alegeri parlamentare.

Stimați colegi...

Vă rog, raportul comisiei.

Domnul Vasile Bolea:

Dar nu este raportul comisiei, doamnă Președinte.

Doamna Zinaida Greceanîi:

A, nu este raportul comisiei.

Domnul Vasile Bolea:

Este din partea Biroului permanent.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Este prezentarea... *(Voce nedeslușită din sală.)*

Domnule Mudreac,

Vă rog să nu insistați.

Da, haideți, lasă cu... V-a lăudat, nu ce? *(Rumoare în sală.)*

Stimați colegi,

Gata, v-ați calmat.

Stimați colegi,

Supun votului...

De procedură vă ofer...

Doamnă Roșca,

De procedură după votare.

Doamnă Roșca... *(Rumoare în sală.)*

O să lucreze. De săptămâna viitoare o să lucreze.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Supun votului adoptarea proiectului de Hotărâre nr. 53 din 3 martie 2021.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Proiectul este adoptat.

Următorul subiect care se supune examinării...

Stimați colegi,

V-ați calmat?

Stimați colegi,

Următorul subiect care se supune examinării este proiectul nr. 458 din 23 noiembrie 2020.

Prezintă, din partea autorilor, e un grup de autori, domnul Lebedinschi.

Domnule Lebedinschi,

Nr. 458.

Puteți de pe loc să-l prezentați.

Nr. 458.

Stimați colegi,

Nu fiți distrați.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Stimați colegi,

Prin Hotărârea Parlamentului nr. 160 din data de 20.07.2020, a fost constituită Comisia de anchetă pentru investigarea tuturor circumstanțelor preluării forțate (atac de tip raider) a acțiunilor băncilor comerciale, companiilor de asigurări/reasigurări din Republica Moldova, exercitată în perioada anilor 2010–2012, în următoarea componență:

Lebedinschi Adrian – președinte

Oleinic Alexandr – vicepreședinte

Guzun Ludmila – secretar

Pascaru Nicolae – membru

Năstase Vasile-Andrei – membru

Cebotari Vladimir – membru

Ulanov Denis – membru

Alaiba Dumitru – membru

Țârdea Bogdat – membru.

Scopul comisiei a constat în investigarea și stabilirea circumstanțelor cu referire la situația creată în perioada anilor 2010–2012 în sistemul bancar din Republica Moldova, precum și a companiilor de asigurări/reasigurări, a măsurilor întreprinse de autoritățile și instituțiile statului abilitate cu atribuții și competențe speciale în domeniul respectiv, cât și în domeniul securității statului și ordinii de drept.

Întru realizarea scopului comisiei au fost studiate următoarele documente:

Petițiile și documentele înaintate comisiei de următorii petiționari: Ion Lăcătuș, Gherman Gorbunțov, Viorel Țopa, Nicolae Lapinschi, Iulia Deleu, Nicolai Indoitu.

Informațiile și documentele prezentate de autoritățile și instituțiile publice la solicitarea comisiei: Banca Națională a Moldovei, Comisia

Națională a Pieței Financiare, Centrul Național Anticorupție, Procuratura Generală (Procuratura Anticorupție), Ministerul Afacerilor Interne (de la IGP), Ministerul Finanțelor (Serviciul Fiscal de Stat), Ministerul Justiției (Agentul Governamental), Judecătoria Centru, Judecătoria Strășeni, Serviciul de Informații și Securitate, Consiliul Suprem de Securitate.

Au fost examinate rapoartele: Comisiei de anchetă pentru examinarea modului de administrare a pachetului de acțiuni deținut de Banca Națională... de Banca de Economii și a situației din domeniul financiar-bancar al Republicii Moldova, elaborat ca urmare a adoptării Hotărârii Parlamentului nr. 16/2013; Comisiei de anchetă pentru elucidarea situației pe piața financiară și valutară a Republicii Moldova, adoptată prin Hotărârea Parlamentului nr. 20/2015; Comisiei de anchetă pentru elucidarea tuturor circumstanțelor devalizării sistemului bancar din Republica Moldova, adoptată prin Hotărârea Parlamentului nr. 46/2019; Comisiei de anchetă pentru analiza modului de organizare și desfășurare a privatizării și concesionării proprietății publice începând cu anul 2013, adoptată prin Hotărârea Parlamentului nr. 51/2019.

Au fost audiate persoanele care au fost... au fost audiate următoarele persoane: Iurie Filip, vicepreședintele Consiliului de administrație, Nina Dosca, Natalia Sîrbu, Ion Lăcătuș, Gherman Gorbunțov, și mai departe care au fost, Victor... Valeriu Chițan și alte persoane.

Specificul activității comisiei în perioada de 120 de zile, atribuită prin Hotărârea Parlamentului nr. 160, a fost determinat de condițiile impuse de situația pandemică, generată de virusul COVID-19.

Astfel, activitatea comisiei s-a desfășurat în regim de lucru la distanță, documentele fiind distribuite în format electronic, cu excepția celor restricționate de lege, care au fost puse la dispoziția membrilor comisiei, cu respectarea procedurii stabilite.

Ședințele s-au desfășurat doar în cadrul conferințelor on-line, asigurate de serviciul tehnic specializat al Parlamentului.

Și eu îmi cer scuze, n-am să dau citire întregului raport. Cine vrea să-l studieze, aici sunt 44 de pagini. Din concluzii am să iau câteva teze.

Comisia a constatat: instituțiile statului... La capitolul VI concluzii.

Comisia a constatat: instituțiile statului abilitate cu atribuții speciale de apărare a ordinii de drept, precum și proprietăților statului și a cetățenilor lui, au fost implicate direct sau indirect în marea lor majoritate, deseori acționând în calitate de complici în atacurile raider, în procesele legate de lichidarea „Universalbank”, „Euroasing Grup”, deposedarea acționarilor „Victoriabank”, „ASITO”, „Banca de Economii”, „Moldova Agroindbank”, „Victoria Asigurări”, precum și a altor entități economice.

În cadrul atacurilor raider, reprezentanții instituțiilor statului, instanțelor de judecată, Procuraturii, CNA, BNM, CNPF și altele au acționat ca complici ai preluării proprietății.

Cauzele penale pornite în vederea atragerii la răspundere a persoanelor care se fac vinovate de comiterea ilegalităților și/sau stabilirea existenței sau inexistenței infracțiunilor, la care se fac referire în petițiile examinate, au fost gestionate și investigate de către instituțiile statului selectiv, subiectiv și unilateral, în comparație cu alte cauze penale similare după gravitatea infracțiunii. Ca de exemplu, în cazul nr. 2011036570, care se află în procedură la Procuratura pentru cazuri... PCCOCS, nu are finalitate și nu a fost deferit justiției nici până în ziua de astăzi. Deci zece ani de zile este examinat acest caz.

Acțiunile reprezentanților organelor de stat care au instrumentat cazurile menționate și au admis încălcări urmează a fi atrași la răspunderea corespunzătoare. Până în prezent, aceștia nu numai că nu au fost atrași la răspundere, dar și au fost promovați în funcții și ocupă funcții înalte în justiție și în Procuratură.

Situații similare au fost atestate și în cauzele penale pornite pe cazul dobândirii ilicite și abuz de încredere, înșelăciune a dreptului de proprietate asupra acționarilor „ASITO”, „Victoriabank”, „Banca de Economii”, cauze penale pornite pe faptul încălcării legislației la efectuarea înscrierilor în Registrul deținătorilor de valori imobiliare, prin includerea intenționată de către registrator a unor informații neautentice referitoare la acționarii „Moldova Agroindbank”. Toate aceste cauze penale enumerate mai sus fiind la etapa urmăririi penale în conducerea organelor Procuraturii, fără a fi o finalizare pe caz.

Toate circumstanțele trezesc mari îndoieli asupra obiectivității, corectitudinii și legalității petrecerii acțiunilor de urmărire penală o perioadă atât de îndelungată, fără a fi remise spre examinare în fond instanței de judecată.

Un alt aspect constatat de către comisie este faptul că instituțiile statului, abilitate cu atribuții și împuterniciri speciale: BNM-ul, CNPF-ul, CNA-ul, Procuratura Anticorupție, Ministerul Afacerilor Interne etc., în loc să combată și să prevină ilegalitățile admise față de cetățenii statului, față de drepturile și interesele legitime ale acestora, au acționat tardiv la sesizări și apeluri. Cum este cazul „Universalbank”, „Euroasigbank”... „Euroasig Grup”, „Victoriabank”, „ASITO”, „Banca de Economii” și altele, precum și altor companii și entități economice.

Instituțiile statului se implică direct și/sau indirect în deposedarea și lipsirea dreptului de proprietate a cetățenilor Republicii Moldova, apărând interesele persoanelor terțe sau, cum a fost stabilit în marea majoritate a cazurilor de mai sus invocate și prezentate comisiei, sunt companii din afara Republicii Moldova.

În toate cazurile invocate, precum și în alte cazuri la care fac referire petiționarii, interesele cetățenilor Republicii Moldova au fost încălcate de către reprezentanții companiilor nerezidente în Republica Moldova, din afara țării. Iar rolul decisiv în lipsirea dreptului de proprietate l-au avut instanțele de judecată care, în temeiul unor copii de acte, fără o examinare inițială, primară, i-au dat câștig de caz, au aplicat sechestre dubioase care într-un final au avut scopul doar de deposedare, lipsire de bunuri materiale.

Făcând o paralelă la cazurile examinate de comisie, cum sunt băncile enumerate mai sus, precum și alte cazuri care au fost aduse la cunoștința comisiei, instanțele judecătorești au emis decizii și hotărâri în temeiul unor copii de acte a căror proveniență nu era cunoscută, nefiind verificată de instanță obiectiv, multilateral și sub toate aspectele. Ținând cont de viteza cu care erau examinate cererile de chemare în judecată și emise decizii, au dat câștig de cauză, fără a fi examinate și studiate probele prezentate, fără câteva... fără citarea părților în prealabil și oferirea posibilității prezentării probelor, fără respectarea procedurilor prevăzute de legislația națională și internațională.

Exemplu elocvent în cazul dat este situația cu Compania „Euroasig Grup”, când judecătorul Natalia Chiseliova, în mod arbitrar și ilegal, a aplicat mai multe sechestre pe conturile și bunurile companiei de asigurări, ca mai apoi să se constate aceste ilegalități și abuzuri comise de către judecătore, prima să fie demisă din funcția de judecător prin Hotărârea Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii din 12.10.2012.

Revenind la rolul și aportul instituțiilor statului în contracararea ilegalităților și apărarea drepturilor și intereselor cetățenilor săi, comisia constată o inactivitate în perioada de referință a instituțiilor de stat: BNM, CNPF, CNA, Procuratura, Ministerul Afacerilor Interne etc., în exercitarea atribuțiilor ce le reveneau, fiind aplicat un principiu preferențial (selectiv) de reprezentare a intereselor statului și de apărare a intereselor și drepturilor cetățenilor. Exemple elocvente sunt alegerile și informațiile prezentate comisiei de către petiționari, ba mai mult, în situația lor fiind și mai mulți cetățeni care au deținut... sau denunțurile lor nici n-au fost examinate.

Un alt exemplu elocvent de inactivitate și ineficiență, cum au acționat Banca Națională și Guvernul Republicii Moldova, Parlamentul Republicii Moldova în perioada de referință, în special în raport cu acțiunile care au fost întreprinse față de „Victoriabank”, „Banca de Economii”, „Moldova Agroindbank”, „Universalbank”, este nota nr. 09-01112/573/2970 din 13.09.2011 a Băncii Naționale, în persoana Guvernatorului Dorin Drăguțanu, care informează despre pericolul la care sunt expuse băncile mai sus menționate, precum și asupra tranzacțiilor dubioase care sunt operate cu acțiunile acestor bănci. Însă, nici o reacție din partea instituțiilor statului n-a fost.

Cu referire la acțiunile și inacțiunile ilegale care sunt specifice fenomenului atacului de tip raider, comisia constată că aceasta reprezintă o activitate a mai multor actori: persoane, instituții, entități economice interesate de un anumit domeniu de activitate, de o anumită entitate economică, companii etc., care acționează organizat prin diferite metode, cu implicarea funcționarilor și demnitarilor de stat și prin intermediul instituțiilor de drept, de control și de supraveghere a statului, care în mod cronologic, factologic și sub aspectul coraportului cauză, efect, urmăresc scopul preluării, acaparării, lichidării sau distrugerii unui domeniu, a unei entități economice. Exemple sunt companiile pe care le-am menționat mai sus. Inclusiv deposedarea coproprietarilor de investiții și active, încălcarea drepturilor cetățenilor, drepturilor antreprenoriale și investiționale reglementate și protejate de legislație și provocarea unui prejudiciu financiar semnificativ.

Tot în cazul investigat cu privire la definirea și specificul atacurilor de tip raider, comisia, analizând minuțios circumstanțele, forma de realizare și acționare concomitentă, a mecanismelor și instrumentelor juridice aplicate, conținutului și formei actelor juridice specific utilizate, constată că aceasta se caracterizează prin pretinse datorii financiare, neatragerea în proces, aplicarea concomitentă a multiplelor sechestre, blocarea de conturi, hotărâri și decizii de judecată neîntemeiate, limitări operaționale, dosare penale fabricate, percheziții și controale inopinate, alte acțiuni menite să paralizeze total sau parțial activitatea unui agent economic.

Prin interacțiuni de sincronizare în timp a organelor judecătorești, de drept și de control, a intensității acțiunilor de atac spontan, săvârșite într-un interval scurt de timp, a tuturor acțiunilor ilegale comise concertate de organele statului, care au un singur scop: deposedarea, lichidarea sau distrugerea entității economice.

În final, comisia constată că, la nivel național, în legislație nu este definită noțiunea de „atac de tip raider”, (*gălăgie în sală*) aceasta nu se regăsește nici în legislația civilă, penală și nici contravențională, însă, per ansamblu, acest fenomen există de o perioadă îndelungată în societatea noastră. Pentru unii este o activitate de zi cu zi, o îndeletnicire, iar pentru alții este o tragedie la nivel național, personal, constituind un pericol real pentru întreaga societate și însăși pentru existența statului de drept.

Stimați colegi,

Urmare a celor descrise mai sus, efectele... necesare cu impact păgubaș se rezumă la următoarele: din 23 de companii de asigurări, care au existat pe teritoriul Republicii Moldova în anii 2010–2012, au supraviețuit doar 9 companii, 14 companii au fost lichidate.

Investitorii străini au devenit mult mai reticenți vizând investițiile în Republica Moldova, neasigurându-se securitatea, integritatea... (*voce nedeslușită din sală*) da, iată trecem la propuneri... dreptului de proprietate

asupra valorilor mobiliare, toate acestea fiind posibile datorită acțiunilor sau inacțiunilor CNPF-ului.

Limitări și declinări de responsabilități. Informațiile și constatările făcute în acest raport constituie o descriere a informațiilor, documentelor, opiniilor și pozițiilor expuse de autoritățile și persoanele audiate, precum și de actorii... actelor prezentate și examinate de către Comisia de anchetă.

Propuneri. În rezultatul investigațiilor efectuate, precum și în baza informațiilor puse la dispoziție, comisia consideră oportun a fi efectuate următoarele acțiuni pentru îmbunătățirea situației din domeniul bancar, precum și în domeniul de asigurări/reasigurări:

1. Definirea noțiunii de „atac de tip raider” și a faptelor de preluare forțată, expropriere ilegală, precum și a faptelor prejudiciabile conexe, cu includerea acestora în legislația penală.

2. Sesizarea Procuraturii Generale vizavi de circumstanțele examinate de comisie în legătură cu ilegalitățile admise față de „Victoriabank”, „ASITO” „Banca de Economii”, „Moldova Agroindbank”, „Universalbank”, „Euroasig Grup” în vederea efectuării unor investigații suplimentare, în cazul constatării circumstanțelor noi, despre care fapt să fie informat Parlamentul, inclusiv în privința factorilor de decizie, care au tergiversat examinarea cazurilor ce a dus la scutirea de răspundere a persoanelor vinovate.

3. BNM și CNPF, în termen de 30 zile, vor informa Parlamentul cu privire la măsurile care vor fi instituite și acțiunile care au fost întreprinse în legătură cu lacunele legislative stabilite în raport cu preluarea „Victoriabank”, „ASITO”, „Banca de Economii”, „Moldova Agroindbank”, „Universalbank”, „Euroasig Grup” și altele, precum și vor înainta soluții legislative pentru neadmiterea, pe viitor, a unor situații similare. *(Gălăgie în sală.)*

4. Ținând cont că comisia, în cadrul investigațiilor, a constatat că, la moment, de către organul Procuraturii, este instrumentat un număr mare de cauze penale, a căror vechime este mai mare de 8–9 ani, de a înainta propuneri de modificare a legislației procesual-penale, legate de gestionarea, instrumentarea cauzelor penale în vederea limitării termenului de gestionare, instrumentare în faza urmăririi penale a unei cauze penale, deținerii unei persoane în calitate procesuală atribuită (cum este stabilit în cazul bănuțului 3 luni de zile), iar în calitate de învinuit nu are nici un termen. Noi avem cazuri când persoana este învinuită timp de 10 ani de zile. Iar cu referire la victime, nu poate influența nicidecum mersul urmăririi penale, deoarece nu are acces la materialele cauzei penale și, respectiv, a acțiunilor întreprinse de către organul de urmărire penală.

5. Înaintarea propunerilor de modificare a legislației cu referire la stabilirea concretă, nominală a actelor care pot fi considerate de instanțele judecătorești, organele de urmărire penală, în calitate de mijloc material de probă, corp delict și puse la baza deciziilor luate, impunerea obligativității

autentificării notariale și apostilarea actelor în copii, inclusiv cu prezentarea în original organului sau instituției care examinează litigiul, cu oferirea posibilității părților oponente să se expună asupra autenticității și veridicității actelor prezentate.

6. Modificarea legislației cu privire la Banca Națională, în scopul fortificării cooperării dintre Parlamentul Republicii Moldova și Banca Națională și sporirii transparenței Băncii Naționale. *(Rumoare în sală.)*

7. Reieșind din faptul că, în cadrul cercetării, a fost constatat că astfel de acțiuni au continuat și după perioada stabilită pentru comisie, anii 2010–2012, se propune a constitui o nouă Comisie de anchetă pentru investigarea circumstanțelor preluării forțate (atac de tip raider) a acțiunilor băncilor comerciale, companiilor de asigurări/reasigurări, exercitate în perioada anilor 2010–2020. Pentru că s-a constatat în cadrul cercetării că, și până în prezent, există companii care se află în aceeași situație cum erau și în 2010, cum au fost preluate atunci.

Stimați colegi,

Raportul l-am finalizat.

Cine vrea să studieze mai amănunțit anumite întrebări, aici raportul este destul de vast. Materialele cercetării sunt la comisie, vor fi predate... imediat cum va fi adoptată Hotărârea Parlamentului, vor fi predate în Cancelaria Parlamentului.

Domnule Președinte...

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim, domnule președinte al Comisiei de anchetă. *(Gălăgie în sală.)*

Chiar felicitări cu un bun raport. Iată, cu colegii am rămas impresionați și vrem să mulțumim și dumneavoastră, și întreaga comisie pentru muncă și pentru efortul depus. Credem că acest raport trebuie publicat și este de lucru aici pentru organele respective.

Dumneavoastră aveți întrebări.

Primul este domnul Slusari Alexandru.

Domnul Alexandru Slusari:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Lebedinschi,

Eu am studiat ieri atent acest raport. Sub aspect tehnic, nu am întrebări. Expunerea faptelor, expunerea acțiunilor, tranzacțiilor.

Întrebarea... prima mea întrebare. Totuși, de ce n-ați mers până la capăt și, cumva, n-ați dat niște nume?

Eu am văzut toate cazurile. Unele din ele au avut tangență și cu raportul Comisiei privind investigarea devalizării sistemului bancar. Este arhiștiut că atac raider de la care s-a început devalizarea sistemului bancar la BEM a făcut Plahotniuc, după ce a cedat aceste acțiuni lui Platon, este arhiștiut că la câteva bănci, inclusiv „Moldova Agroindbank” și „ASITO”, atac raider a făcut Veaceslav Platon.

De ce ați omis, totuși, anumite nume sonore în acest raport?

Înțeleg că nu sunteți organ de anchetă, dar, oricum, dumneavoastră dați apreciere politico-juridică la mai multe lucruri. Dar iată, de exemplu, aceste două nume, care au dirijat și au pornit toate atacurile raider în 2011, eu nu le-am găsit în acest raport.

Domnul Vlad Batrîncea:

Cred că domnul Lebedinschi a fost anchetator, a rămas asta pe seama și „sovestea” organelor de anchetă.

Vă rog, răspunsul.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Da. Vă mulțumesc.

Stimate domnule vicepreședinte,

Vreau să vă comunic că, într-adevăr, noi am avut... din păcate, examinarea acestei comisii a fost într-o situație destul de complicată. Noi am fost în situația pandemică, ulterior campania electorală. Mulți colegi n-au... să spunem așa, au fost implicați în diferite activități. *(Gălăgie în sală.)*

Iar cu referire la nume, nu este părerea mea, nu avem noi dreptul să învinuim, pentru că, ulterior, acest raport va fi... va evolua într-o hotărâre de Parlament. Respectiv, are o forță probantă care, în oricare măsură, noi impunem voința noastră politică instanțelor de judecată. Noi urmează să constatăm efectele, cauzele care au fost. Dar cine este persoana fizică sau persoana juridică, care nemijlocit a săvârșit infracțiunea, asta-i obligațiunea instanțelor de judecată, nu a Parlamentului. Asta-i părerea mea. *(Rumoare în sală.)*

Sarcina noastră noi am avut să identificăm care sunt consecințele sau care sunt premisele acestor atacuri raider, pentru ca, pe viitor, să punem la maximum impedimente să nu se mai comită.

Domnul Vlad Batrîncea:

Domnule Slusari,

A doua întrebare.

Domnul Alexandru Slusari:

Adică, fenomenul de atacuri raider avem, dar raider nu cunoaștem cine?

A doua mea întrebare foarte scurtă: a fost audiat Veaceslav Platon în cadrul acestei comisii? Și dacă – nu, de ce?

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă rog, răspunsul.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Nu, n-a fost audiat. Eu am avut cu dânsul discuții separate, i-am propus să vină la comisie să dea declarații, urma să le pregătească și în scris, dar așa și nu s-a prezentat. Și din acest considerent nici nu este inclus în raport.

Cum s-a menționat, noi nici în plenul Parlamentului nu putem să aducem la raport pe cineva, dar la comisie de anchetă cu atât mai mult.

Domnul Vlad Batrîncea:

Următoarea întrebare o adresează doamna Grigoriu Inga.

Doamna Inga Grigoriu:

Stimate raportor,

Vom fi foarte curioși să citim raportul acestei comisii. Eu vreau să vă spun că personal l-am așteptat, pentru că, precum cunoașteți, sunt conducătorul unei Comisii de anchetă parlamentară ce privește spălările de bani în anii 2010–2014, anii de referință. Deși noi am constatat că fenomenul spălărilor de bani continuă și până astăzi. Acest lucru a fost confirmat și de către anumite instituții ale statului cu funcții de resort, control.

De asemenea, recomandările... Deci prin raportul pe care dumneavoastră l-ați emis și pe care noi o să-l emitem peste o lună, pentru că mai avem încă o lună de activitate, acest ciclu de evenimente nefaste, prin care a trecut Republica Moldova începând cu anul 2010, va căpăta un conținut logic.

Deci atacul raider, fraudă bancară și spălările de bani, încă o dată atenționez, că nu sunt elemente aparte, ele toate au aceeași structură, au aceiași protagoniști, aceiași autori, aceleași persoane care au implementat schema, care au avut grijă în sistemul judiciar ceva să se întâmple, cineva să poată să execute ceea ce lor li se spunea.

Recomandările mele către comisia dumneavoastră, și o să vedem și noi pe cât va fi posibil acest lucru, este ca să avem în limba engleză tradus acest raport, atât al dumneavoastră, cât și raportul Comisiei pe jaful bancar și vom încerca să avem și raportul nostru. Și de a trimite acest raport jurisdicțiilor străine, acolo unde s-a întâmplat. Și pe plan internațional a avut impact destul de considerabil ceea ce s-a întâmplat în Republica Moldova. Astfel încât jurisdicțiile străine să ia atitudine ca astfel de evenimente, care aduc impact considerabil și la nivel național, influențând diverse evenimente

politice să se întâmple în Republica Moldova, deci aceste jurisdicții străine să ia atitudini...

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă dau din a doua întrebare?

Vă rog, porniți.

Doamna Inga Grigoriu:

... că există Republica Moldova, există cetățeni în acest stat care merită să aibă încredere în instituțiile statului, să-și vrea să-și întemeieze familii acasă, afaceri acasă, să vrea să contribuie în acest stat.

Deci Republica Moldova nu este doar un tărâm, un poligon, unde se fac diverse... se implementează diverse scheme naționale, internaționale. Republica Moldova merită să fie tratată, în primul rând, pentru faptul că avem cetățeni care vor să trăiască acasă, să-și întemeieze familii.

Vă mulțumesc.

Domnul Vlad Batrîncea:

Domnule Lebedinschi,

Vă rog.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Vă mulțumesc.

Stimată colegă,

Eu vreau să menționez, dumneavoastră ați spus doar de două rapoarte, noi în cadrul comisiei noastre am cercetat rapoartele a patru comisii de anchetă. Și cred că și celelalte ar putea fi traduse și transmise organelor de resort, începând cu anul 2013 și terminând cu anul 2019, comisii care au avut loc, toate având atitudine față de ceea ce am examinat.

Și sunt de acord cu dumneavoastră, dumneavoastră aveți o prioritate mai mare, dumneavoastră puteți să examinați până în prezent, noi am fost limitați în termen, doar 2010–2012. Și în această perioadă, dacă vorbim de companiile de asigurări, au dispărut doar două companii de asigurări, dar din 2013 până în 2020 au mai dispărut încă 11 companii. Asta este problema de bază.

Și sunt perfect de acord cu dumneavoastră că avem de lucru, inclusiv în domeniul perfecționării legislației.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Doamnă Grigoriu,

Mai aveți încă un minut din a doua întrebare. Dacă doriți, vă rog.

Doamna Inga Grigoriu:

Da, de asemenea, și noi ne propunem să venim cu un șir de inițiative care ar putea să modifice sau să îmbunătățească cadrul legal. Pentru că noi observăm că sunt anumite breșe, care, din concluziile noastre, vor permite ca aceste spălări de bani prin alte scheme, alte mecanisme să se petreacă, totuși, prin Republica Moldova.

De aceea o să analizăm ceea ce dumneavoastră o să propuneți la modificarea cadrului normativ, astfel încât să fie o similitudine sau un conglomerat de propuneri, inițiative cu referire la legile care să ocrotească sistemul financiar-bancar, în genere, cetățenii Republicii Moldova.

Atunci când cetățenii se vor simți că în acest stat funcționează legile, că în acest stat funcționează instituțiile, să știți că țara va putea, va avea posibilitate să se dezvolte atât pe plan economic, dar și să ofere cetățenilor o siguranță în ziua de mâine, să nu mai plece peste hotare. Astfel încât după fiecare alegeri mulți cetățeni deja își aleg țara în care să plece.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim, doamnă Grigoriu.

Și suntem perfect de acord cu ceea ce ați declarat dumneavoastră.

Următorul deputat este domnul Pascaru Nicolae.

Domnul Nicolae Pascaru:

Da, într-adevăr, s-a dus un lucru enorm în această comisie, dar vreau să vă aduc aminte, după așa cuvinte frumoase spuse, toate acestea s-au întâmplat în perioada Alianței 1, 2 și 3. Și ar fi foarte bine ca să ținem minte că acestea sunt rezultatele lor de lucru.

Și oamenii care ascultă, mai ales acei oameni care acum nu primesc salariu, la Calea Ferată, iarăși să mediteze, acesta este lucrul acelor politicieni care au condus țara din 2009 încoace. Fiindcă s-a făcut foarte multă dezordine în țara aceasta și instituțiile statului au lucrat foarte slab.

Vă mulțumesc.

Și să medităm la acest subiect.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da. Vă mulțumim.

A fost, cred că, un comentariu.

Stimați colegi,

O, au mai apărut încă doi colegi.

Domnule Marian,

Vă rugăm mult.

Domnul Radu Marian:

Mulțumesc.

Domnule raportor,

M-am uitat în raport și nu am văzut undeva menționat implicarea sau posibila implicare a domnilor Platon și Plahotniuc. În spațiul public și în documentele organelor de drept au apărut aceste nume precum că ar fi implicate în atacurile raider, în raportul dumneavoastră aceste nume nu au apărut.

Întrebarea este: în urma elaborării acestui raport și în urma cercetărilor pe care le-ați făcut, puteți să ne spuneți dacă aceste persoane au fost implicate în atacul raider? Sau dacă aveți suspiciuni cu privire la acest lucru?

Mulțumesc.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă rog, răspunsul, domnule Lebedinschi.

Domnul Adrian Lebedinschi:

I-am răspuns și domnului Slusari, fix aceeași întrebare m-a întrebat, doar că dumnealui n-a pomenit și de Platon. Am spus că sarcina noastră este de a identifica care sunt premisele care au dus la așa ceva. Și care sunt acele acte normative care împiedică sancționarea lor. Anume din acest considerent noi am mers. Dar cine este vinovat de comiterea anumitei infracțiuni să o spună instanța de judecată.

Domnul Vlad Batrîncea:

Domnule Marian,

A doua întrebare.

Nu aveți.

Mulțumim.

Stimați colegi,

Nu mai sunt întrebări, dar sunt doi colegi care s-au înscris cu luări de cuvânt. Primul este domnul Năstase Vasile.

Din partea fracțiunii, probabil, da?

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

Mulțumesc mult.

Stimați colegi,

Am activat în cadrul acestei comisii și mi-am dat seama de un lucru, în perioada anilor 2010–2012 s-a produs un dezmaț total în acest stat numit Republica Moldova. Toate instituțiile statului: Procuratura, instanțele de judecată, instituții de reglementare – toate acestea au avut un rol concertat

în ceea ce privește devalizarea sistemului bancar și privarea oamenilor de afaceri de acțiunile lor, pe care le aveau la diferite instituții bancare sau de asigurare.

Am stabilit împreună cu colegii noștri acolo toate aceste lucruri. Ele au intrat în raport. Și acest lucru este foarte binevenit.

Și, de asemenea, susțin că este nevoie de continuat această Comisie de anchetă pe perioada 2010–2020, fiindcă s-au adresat foarte mulți oameni de afaceri, care au fost supuși atacurilor de tip raider, după 2012. Și noi, din păcate, nu am putut examina aceste cereri, din cauza că n-am avut împuternicirile necesare din partea Parlamentului.

Așa că această comisie ar trebui să-și continue activitatea, pe un anumit termen de cel puțin 90 de zile, fiindcă sunt încă multe alte cazuri.

Dar am putea reveni și la perioada 2010–2012, pentru că sunt anumite elemente, care nu au fost cunoscute comisiei și care, din păcate, nu au intrat în acest raport și nu puteau să intre.

Aș vrea să mă refer la două teze principale și să vin cu anumite precizări cu referință la acest raport.

Primul este că noi... îi legat de obligarea Procuraturii să reacționeze. Și aici trebuie să spunem că această obligare... Trebuie de găsit o formulă juridică de obligare. Pentru că în modul în care noi ne adresăm Procuraturii să examineze aceste cauze, iată au trecut 9 ani de atunci și nu s-a făcut aproape nimic. Aceste cazuri sunt „murate” în sertarele procuraturilor. Și, din păcate, nu avem o finalitate a acestora.

Foarte multe dosare la ora actuală se află la CEDO, iar Republica Moldova riscă să achite zeci de milioane de euro despăgubiri, pentru dezmățul care s-a produs în perioada 2010–2012, în principal de către numitul Plahotniuc, care apare în investigațiile din Marea Britanie și în hotărârile de judecată din Marea Britanie, care spune foarte clar că el este beneficiarul final al acestor atacuri raider din 2010–2012, de la „Banca de Economii”, „Victoriabank” și „ASITO”.

Vreau să vă spun că noi trebuie să punem anumite termene. Și Procuratura să fie invitată, să dea raporturi legate de modul în care se desfășoară această anchetă. Ea trebuie reluată cât de urgent, pentru că s-au mai pitrocit lucrurile în justiția noastră.

În Procuratură avem un nou Procuror General. Foarte mulți judecători din acei care au comis aceste crime nu mai sunt. Și ei tot trebuie investigați.

Pentru că s-au făcut, așa cum a spus și președintele comisiei, s-au luat decizii cu documente xerox, fără a se verifica originalele. S-a făcut un dezmăț total, așa cum spuneam. Și acest lucru trebuie sancționat.

A doua teză la care trebuie să mă refer este... la care vreau să mă refer, ține de structura acestui raport. Aș vrea să vă spun că 80 la sută din atacurile

raider care s-au produs vizează „Victoriabank”, „Banca de Economii” și „ASITO”.

Ceilalți se referă la o cotă de 2 la sută pe piața bancară și de asigurări. Aici mă refer la cazul Gorbunțov cu „Universalbank” și „Euroasig”. Deci grosul acestor atacuri raider, vreau să fie foarte clar, să înțeleagă toată lumea, s-a produs tocmai la „Victoriabank”, la „Banca de Economii” și la „ASITO”.

A fost un preludiu, dacă vreți, al marilor tâlhării, care s-au produs ulterior, inclusiv cu furtul miliardului.

Aceste precizări trebuie să le cunoaștem foarte bine.

Și vreau să... aș vrea aici la sfârșit să mă refer la o teză din raport, în care se vorbește că instituțiile statului abilitate cu atribuții și împuterniciri speciale: BNM, CNPF, CNA, Procuratura Anticorupție, Ministerul Afacerilor Interne, în loc să combată și să prevină ilegalitățile admise față de cetățenii statului, față de drepturile și interesele legitime ale acestora, au reacționat tardiv la sesizări și apeluri. Cum este cazul „Universalbank”. Deși aici ar trebui cumva să fie inversat. „Banca de Economii”, „Victoriabank”, „ASITO” și celelalte, precum și altor companii și entități economice.

Deci aici se spune că ele au reacționat tardiv. În realitate, și trebuie de făcut această precizare, trebuie să știe opinia publică, ele nu au reacționat deloc la acele atacuri raider care se produceau. Iar după ce au fost depuse sesizările victimelor, aceste victime au fost urmărite penal, condamnate și alungate din țară. Iată ce s-a întâmplat de fapt.

Deci instituțiile statului au fost eminentemente de partea atacatorilor, de partea celor care au comis aceste atacuri raider. Și lucrul acesta, așa cum l-am precizat, trebuie să fie foarte clar pentru toată lumea.

A fost o perioadă foarte complicată, foarte complexă. Și tocmai de aceea nu s-a reușit în acest raport, deși s-a depus o muncă foarte intensă, în condiții, așa cum s-a spus, de pandemie, când era foarte greu, mai ales în perioada respectivă să ne întrunim.

Dar recomandările care au venit la sfârșit, generalizările și recomandările care s-au făcut sunt foarte binevenite pentru intervențiile la nivel legislativ, pentru obligarea Procuraturii să reacționeze foarte clar și pentru ca asemenea...

Domnul Vlad Batrîncea:

Domnule Năstase,

Vă rugăm să finalizați.

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

... și pentru ca asemenea lucruri să nu se mai producă în Republica Moldova. Iar din acest punct de vedere noi trebuie să modificăm legislația.

Domnul Vlad Batrîncea:

Zece secunde, vă rog.

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

Mulțumesc foarte mult.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim, domnule Năstase.

Următorul deputat este domnul Dumitru Alaiba.

La mine este notat: 5 minute – din partea deputatului.

Domnul Dumitru Alaiba:

Dragi colegi,

Era anul 2011, eu aveam vreo 28 de ani, și cam toată țara atunci afla acest termen de atac raider. Peste noapte, pe neprins de veste, acțiunile de la un proprietar sunt transferate brutal la alt proprietar în off-shore.

Pe atunci, eu, la o bucată de noapte, aceasta spre final, transportam în mașina personală niște documente către avocații legitimi, acționarilor legitimi, care după aceasta au trebuit să fie utilizate în judecată, pentru a proteja acționarii MAI, de exemplu.

Erau mai multe bănci decât „Moldova Agroindbank”. Dar aceasta a fost doar așa vârful aisbergului. Însă, datorită acestor cazuri, într-adevăr, țara a aflat despre acest fenomen mai pe... amplu, da.

M-am convins atunci, la experiența mea modestă din perioada aceea până atunci, m-am convins ce stat corupt avem noi și ce instituții absolut disfuncționale avem noi. Captive, dacă vreți. Că tot îi un cuvânt la modă și era și atunci. Ce funcționari iresponsabili avem. Care chiar dacă sunt obligați să facă ceva prin lege, prin tot ce vrei, ei n-au să facă aceasta. Pentru că, nu știu, au pierdut documentul și au plecat în concediu, de exemplu, pe o lună. Caz real.

Am văzut și chiar m-am convins că aceasta nu-i... Deci aceste operațiuni nu sunt deloc produsul unui geniu, nu sunt deloc sofisticate. Ele au loc, pentru că există corupție brutală. Ele au loc și sunt posibile, sunt facilitate de judecători corupți, de funcționari care, încă o dată, nu-și fac treaba. Facilitate prin acte falsificate. Și falsificate atât de amatoricește, cu greșeli gramaticale în engleză, cu greșeli de date. Deci iată astfel, în așa condiții, judecătorii noștri și până acum facilitează asemenea scheme.

De atunci, încă o dată, unele au fost cunoscute și... datorită presiunii publice, datorită presiunii comunității diplomatice pe atunci... din comunitatea diplomatică, au fost oprite aceste preluări. Altele, despre care noi n-o să aflăm, n-o să le ducem evidența, într-adevăr, pentru că ele se întâmplă la o scară largă, la o scară... de la proprietatea... de la un apartament până la acțiunile unei bănci, altele n-o să le mai întoarcem. Dar asta este

problema. Problema în țara noastră este că proprietatea investitorilor, proprietatea omului nu este protejată. Nu este protejată, pentru că noi, în această țară, de ani de zile, nu putem pune la punct o lege clară, care să protejeze omul care investește, care să protejeze proprietarul... de facto, care să protejeze, prin mecanisme clare și prin pedepsirea, în primul rând, acelor care nu acționează și acelor care facilitează aceste acte corupte. *(Gălăgie în sală.)*

Noi n-o să avem investitori în această țară, până când n-o să putem pune la punct iată aceste probleme sistemice. Și ele există, pentru că asta este nevoie celor care fac legi și celor care le scriu, inclusiv aici. Toate aceste scheme, dacă vreți, au fost facilitate prin scrierea legilor „strâmbe” și prin neexecutarea lor. Și, mai mult decât atât, toate aceste legi, toate aceste scheme au fost... un element central din ele au fost off-shore-urile, prieteni dragi, off-shore-urile care permanent sunt începutul și sfârșitul la orice preluare forțată, la orice preluare ostilă, la orice spălare de bani, ele sunt principalul dușman al unei economii transparente. Și noi...

Domnul Vlad Batrîncea:

10 secunde, vă rog.

Domnul Dumitru Alaiba:

Mersi.

De ceva timp vorbim despre combaterea acestor entități, despre creșterea nivelului de transparență în economie și tot, cumva, doar vorbă și rămâne. Și sper să putem, într-adevăr, să devenim serioși despre subiectul acesta, pentru că este un pericol real pentru securitatea investițională a acestei țări.

Mersi.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim, domnule Alaiba.

Stimați colegi,

Trecem la procedura de vot.

Stimați colegi,

Dacă puteți lua locurile dumneavoastră în sală. *(Gălăgie în sală.)*

Se supune votului Parlamentului proiectul de Hotărâre a Parlamentului cu privire la Raportul Comisiei de anchetă pentru investigarea tuturor circumstanțelor preluării forțate (atacuri de tip raider) a acțiunilor băncilor comerciale, companiilor de asigurări din Republica Moldova, în perioada anilor 2010–2012, nr. 458 din 23 noiembrie 2020.

Cine este pentru adoptarea proiectului de hotărâre, vă rog să votați.

Practic, unanim.

Proiectul de hotărâre a fost adoptat.

Felicitări membrilor Comisiei de anchetă. Și vă mulțumim pentru faptul că v-ați încadrat în termenul prevăzut și aprobat de Parlament. *(Rumoare în sală.)*

Stimați colegi,

Trecem la examinarea proiectului sub nr. 14 din ordinea de zi, proiectul nr. 45 din 12 februarie 2020.

Inițiator – deputatul Alaiba.

Lectura a doua.

Rugăm Comisia securitate națională, apărare și ordine publică să prezinte raportul pentru a doua lectură.

Domnul Serghei Sîrbu. *(Voce nedeslușită din sală.)*

De pe loc, vă rog.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, domnule Președinte al ședinței.

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a examinat, pentru lectura a doua, proiectul de Lege pentru modificarea Legii privind regimul străinilor în Republica Moldova, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputatul Dumitru Alaiba, și informează asupra următoarelor.

La etapa dezbaterilor în lectura a doua, membrii comisiei au examinat proiectul din perspectiva obiecțiilor și propunerilor expuse în avizul Guvernului, precum și al Direcției generale juridice, iar opinia membrilor comisiei se regăsește în sinteza amendamentelor, anexată la prezentul raport.

În rezultatul examinării, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, cu votul majorității membrilor săi, propune adoptarea în lectura a doua a proiectului de lege menționat supra. *(Rumoare în sală.)*

Stimați colegi,

Aș vrea să anunț că, după aprobarea raportului comisiei, domnul autor Dumitru Alaiba a înaintat un amendament suplimentar la acest proiect. La comisie nu s-a examinat. Dar acesta poate fi supus votului plenului Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Vlad Batrîncea:

Mulțumim.

Autorul are întrebare la raportul comisiei. *(Gălăgie în sală.)*

Domnule Alaiba,

Vă rog.

Vă rog, domnule Alaiba.

Domnul Dumitru Alaiba:

Da.

Dragi colegi,

Dacă îmi permiteți să vă prezint pe scurt amendamentul. Ideea proiectului este clară – să reducem criteriile, să reducem barierele din calea micilor investitori. Pentru asta, noi reducem în două... asta era ideea inițială – să reducem în jumătate cantitatea investiției minime și să reducem la un loc de muncă, care... în loc de 4, care sunt acum, numărul minim de locuri de muncă create.

Guvernul nu a susținut ideea cu reducerea până la un loc de muncă.

Respectiv, asta este acum redacția proiectului. Amendamentul meu propune, cel puțin, să reducem la două locuri de muncă noi create în sensul în care... eu cred și sper să mă susțineți, noi trebuie să fim deschiși pentru orice investitor, nu avem de unde alege. Și, atunci când cineva vine să creeze două locuri de muncă bine plătite în țara asta și să plătească impozite, cred că ar trebui să-i permitem acest lucru. La moment, această barieră de 4 locuri de muncă, mă credeți sau nu, pentru unii antreprenori mici din alte țări, care vin să facă afaceri aici, este o sursă de incertitudine. Extind afacerea sau nu, dacă am doar... de exemplu, 3 locuri de muncă, o cresc sau nu, mai investesc sau nu, o să-mi permită să mai stau în țara asta sau nu.

Nu cred că este nevoie de ales între investitoriiăștia.

Domnul Vlad Batrîncea:

Ideea este clară, domnule Alaiba.

Domnule Sîrbu,

Pentru stenogramă, comisia a examinat acest amendament?

Domnul Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Nu, nu, acest amendament a parvenit după aprobarea raportului comisiei.

Domnul Vlad Batrîncea:

Și el urmează să fie supus...

Domnul Serghei Sîrbu:

De asta deja plenul se va expune...

Domnul Vlad Batrîncea:

Dacă puteți, domnule Alaiba, să formulați foarte clar amendamentul, ca să-l supunem votului.

Domnul Dumitru Alaiba:

Deci amendamentul constă în reducerea de la 4 la 2 locuri de muncă minime create pentru oferirea permisului de ședere a unui investitor.

Domnul Vlad Batrîncea:

Stimați colegi,

Se supune votului dumneavoastră amendamentul formulat numai ce de deputatul Alaiba.

Cine este pentru, vă rog să votați.

Îmi cer iertare.

Dacă numărătorii pot să ne dea prezența în sală, că eu văd că suntem mai puțini decât eram inițial.

Domnule Bolea,

Vă rog să dați și în sectorul întâi, și în sectorul al doilea prezența în sală. (*Rumoare în sală.*) Doar prezența.

Sectorul nr. 1?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 26.

Domnul Vlad Batrîncea:

Și sectorul nr. 1,

Vă rog.

Sau doamna Darovannaia,

Dumneavoastră dați prezența.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 27.

Domnul Vlad Batrîncea:

Sectorul nr. 1 – 27.

Sectorul nr. 2 – 26.

Sectorul nr. 3,

Vă rog, prezența, prezența.

Noi acum, inițial, numărăm prezența, că-i votarea în lectura a doua.

N u m ă r ă t o r i i:

Prezența în sectorul nr. 3 – 21.

Dar restul, numărați.

Domnul Vlad Batrîncea:

– 21.

Așadar, suntem 84 de deputați în sală.

Iar acum încă o dată se supune votului amendamentul formulat de domnul Alaiba.

Cine este pentru, vă rog să votați.

Și vă rog prezența... rezultatele pe sectoare.

Sectorul nr. 1?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 0.

Domnul Vlad Batrîncea:

Sectorul nr. 1 – 0.

Sectorul nr. 2,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 18.

Domnul Vlad Batrîncea:

Sectorul nr. 2 – 18.

Sectorul nr. 3,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 20.

Domnul Vlad Batrîncea:

– 20.

Cu 38 de voturi, amendamentul nu a trecut.

Alte amendamente au fost, domnule Sîrbu?

Dacă nu au fost, se supune votului Parlamentului proiectul de Lege pentru modificarea Legii privind regimul străinilor în Republica Moldova nr. 200/2010, proiectul sub nr. 45 din 12 februarie 2020, proiect în a doua lectură.

Cine este pentru, vă rog să votați. (Gălăgie în sală.)

Noi suntem 84 în sală...

Bine, a doua lectură – 51 de voturi.

Vă rog să dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 0.

Domnul Vlad Batrîncea:

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 17.

Domnul Vlad Batrîncea:

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 21.

Domnul Vlad Batrîncea:

Cu 38 de voturi, proiectul n-a trecut în a doua lectură.

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Trecem la examinarea proiectului sub nr. 15 din ordinea de zi, proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 121/2007, proiectul sub nr. 413 din 05.10.2020.

Inițiator – deputatul Vladimir Bolea.

Prezintă deputatul Vladimir Bolea.

Vă rog, la tribuna centrală.

Domnul Vladimir Bolea:

Mult stimați colegi,

Vreau să vă prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege nr. 413 înregistrat în data de 05.10.2020, care vine să modifice Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetimizarea proprietății publice.

O primă problemă abordată este faptul că articolul 17 alineatul (5) al Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deetimizarea proprietății publice prevede că termenul contractului de locațiune a activelor neutilizate ale întreprinderilor de stat, municipale și ale societăților pe acțiuni cu capital integral sau majoritar public, neincluse în listele bunurilor nepasibile de privatizare, cu excepția activelor din cadrul parcurilor industriale, nu poate depăși un an.

O prevedere similară se regăsește și în punctul 12 al Regulamentului cu privire la modul de dare în locațiune a activelor neutilizate, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 483/2008.

Se consideră a fi oportună majorarea acestui termen până la trei ani, or, termenul de un an este foarte mic, având în vedere procedura destul de complexă stabilită de Regulamentul menționat, care urmează a fi respectată și la selectarea locatarilor. Un șir de agenți economici, pentru a obține licența/autorizarea necesară genului de activitate practicat, sunt obligați, conform legislației, să prezinte contractul de locațiune organelor competente. Astfel, aceștia sunt impuși în fiecare an să parcurgă procedurile care durează destul de mult timp pentru a semna contractul de locațiune și, ulterior, a confirma existența unui contract valabil de locațiune la organele care solicită acest fapt. Prin urmare, atât entitățile juridice private, cât și persoanele fizice nu beneficiază de stabilitatea și previzibilitatea pe care trebuie să o aibă raporturile juridice civile sau administrative.

Termenul maxim de trei ani este unul optim pentru un contract de locațiune, acesta ar permite ambelor părți ale raportului juridic să-și planifice activitatea, respectiv veniturile/cheltuielile.

O altă problemă abordată este cea a privatizării încăperilor nelocuibile date în locațiune. Și aici vorbim despre articolul 50 al Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deținerea proprietății publice, care prevede dreptul locatarilor de a privatiza încăperile nelocuibile care le-au fost date în locațiune de către instituțiile, întreprinderile de stat și cele municipale, autoritățile administrației publice locale.

Se stipulează: „Articolul 50. Privatizarea încăperilor nelocuibile

(1) Încăperile nelocuibile proprietate publică date în locațiune se privatizează în modul stabilit de Guvern.

(2) Prețul inițial de privatizare a încăperilor nelocuibile se determină în funcție de valoarea lor de piață, definită în raportul de evaluare întocmit de evaluator.”

În vederea realizării prevederilor acestui articol 50, precum și a altor prevederi din Legea sus-indicată cu incidență în domeniul abordat, prin Hotărârea Guvernului nr. 468/2008 a fost aprobat Regulamentul cu privire la privatizarea încăperilor nelocuibile date în locațiune.

Astfel, conform punctului 5 din Regulament, locatarii care dețin în locațiune încăperi nelocuibile proprietate publică cel puțin o lună și doresc să le cumpere depun cereri la Agenția Proprietății Publice sau la autoritățile publice locale/UTA Găgăuzia, anexând setul de documente prevăzut de același punct. Decizia de vânzare a încăperilor date în locațiune se adoptă de către Comisia de privatizare a încăperilor nelocuibile date în locațiune, creată de Agenția Proprietății Publice, sau, după caz, de către comisiile create de administrația publică locală.

Este de menționat faptul că articolul 50 al legii derogă de la prevederile articolului 23 al aceleiași legi, care stabilește expres: „Articolul 23. Modalitățile de privatizare”. Și am să enumăr câteva dintre ele:

- vânzare pe piața reglementată sau în cadrul unui sistem multilateral de tranzacționare;
- vânzare la licitație cu strigare;
- vânzare prin concurs comercial.

În cazurile prevăzute de lege, privatizarea se efectuează și prin vânzare la licitație cu reducere și multe alte lucruri, prevăzute în articolul 23 al Legii nr. 287, articolul 23 al Legii nr. 158, articolul 23 al Legii nr. 204 în vigoare.

Se constată că particularitățile privatizării încăperilor nelocuibile date în locațiune, de facto, constituie o eschivare de la procedurile legale ordinare de trecere a proprietății statului în proprietatea entităților de drept privat, inclusiv persoane fizice.

Mai mult decât atât, exercitarea dreptului locatarului de a privatiza încăperile nelocuibile deținute în locațiune cel puțin o lună, aduce pierderi bugetului național. Or, darea în locațiune a încăperilor nelocuibile reprezintă o sursă permanentă de venit a statului, comparativ cu înstrăinarea acestora.

Totodată, se încalcă principiul transparenței, egalității și echității. Or, articolul 50 al legii îngrădește dreptul celorlalți cetățeni de a participa la o procedură de privatizare deschisă, cum ar fi licitația cu strigare. Oricare altă modalitate de înstrăinare, prevăzută de articolul 23 al legii, ar oferi statului șansa de a comercializa încăperile nelocuibile la un preț mai avantajos.

Modalitatea de privatizare a încăperilor deținute în locațiune, reglementată de articolul 50 al legii, nu trece nici testul transparenței administrării, în general, și înstrăinării, în special, a proprietății statului. Nici despre administrarea eficientă a proprietății statului nu putem vorbi în acest caz.

Se conchide că este strict necesar abrogarea articolului 50 din legea în discuție și operarea modificărilor ce impun urmarea acestui fapt în alte articole ale legii: articolele 18, 22, 24, 27.

Inserarea acestor norme în textul legal a declanșat apariția și dezvoltarea unui flagel care deposedează statul de imobile, achitând un preț simbolic în bugetul public. Totodată, au fost multiple cazuri când locatarii și-au revendicat acest drept prin intermediul înaintării acțiunii în instanța de judecată.

Operarea acestor modificări în legea sus-anunțată va asigura privatizarea încăperilor nelocuibile date în locațiune conform prevederilor generale, astfel se va garanta respectarea principiului transparenței în administrarea proprietății publice și principiului egalității în drepturi a

cetățenilor. Or, acestea sunt unele dintre principiile pe care se bazează un stat de drept.

Vreau să anunț înaltul Forum că implementarea prevederilor prezentului proiect de lege nu va implica cheltuieli bugetare.

Vreau să vă informez, mult stimați deputați, că Curtea de Conturi a făcut o analiză minuțioasă anume a Legii nr. 121 și modul în care au fost privatizate în anii '17, '18 și '19 bunurile statului. Vorbim despre 92 de bunuri ale statului care au adus un prejudiciu total statului de 256,9 milioane de lei. Anume a fost folosit acest articol 50, care le-a permis să deposedeze statul.

Aș vrea să aduc... să dau citire, mult stimat Forum, niște secvențe din acest raport, pe care îl am în față, el poate fi găsit, el a ieșit în data de... în luna decembrie 2020.

Astfel, dau citire unei secvențe din Raportul Curții de Conturi. Astfel, auditul a stabilit că unii locatari, conform anexei nr. 8 la prezentul raport, au preluat în locațiune spații pe un termen mic cu scopul de a obține dreptul de privatizare la prețuri simbolice, în vederea evitării licitațiilor publice.

Astfel, după privatizarea bunurilor imobile date în locațiune, amplasate în municipiul Chișinău, bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 124, ulterior, acesta a fost revândut de cinci ori, prima înstrăinare fiind la o lună după privatizare. În condițiile în care acest imobil a fost privatizat la prețul de vânzare de 70 mii de lei, adică 2100 lei m², iar valoarea de piață de revânzare a acestui imobil a fost de 20900 de lei la 1 m².

Un alt exemplu situat pe bulevardul Decebal nr. 6A, etajul 3, după privatizare a fost revândut de două ori, prima înstrăinare fiind la o lună după privatizare. În condițiile în care acesta a fost privatizat la prețul de vânzare de 680 mii de lei, adică 3600 lei m², iar valoarea de piață în această zonă este de 15700 lei m².

Această situație determină neîncasarea posibilelor venituri la buget, ceea ce invocă necesitatea ajustării actelor normative cu prevederile normelor legale care stabilesc privatizarea bunurilor imobile date în locațiune în valoarea de piață.

În susținerea aceluiași proiect, eu aș vrea să dau citire unui mic segment din avizul Guvernului. Din păcate, el nu a reușit să fie votat la ultima ședință a Guvernului. Dar, luând în considerare că nu necesită cheltuieli financiare, acest proiect poate fi susținut fără avizul Guvernului.

Îi dau citire. „Privatizarea încăperilor nelocuibile, fără organizarea licitațiilor publice, la fel este ilegală, deoarece sunt încălcate prevederile articolului 77 al Legii privind administrația publică locală.

Bunurile imobile privatizate sunt subestimate, prețurile de evaluare sunt cu mult mai mici decât cele de piață. Concomitent, diferite persoane cu interese particulare, sub pretextul activității unor asociații, organizații

obștești, uniuni de creație etc., privatizează la prețuri derizorii încăperile din proprietatea publică.

Drept consecință, se atestă lipsa publicității la privatizarea încăperilor nelocuibile date în locațiune, conform reglementărilor normative în vigoare. Ceea ce are drept efect nerespectarea principiului transparenței privatizării proprietății publice, precum și apariția riscului ca Fondul de imobile se va privatiza interesat și ocazional.

În virtutea celor relatate, Guvernul susține modificările privind modul de privatizare a încăperilor nelocuibile.”

Mult stimați colegi,

Noi, practic, în fiecare ședință de Parlament, aproape în fiecare, avem câte un proiect de lege care constituie... câte un proiect de hotărâre prin care constituim o comisie.

Drept rapoarte ale comisiilor parlamentare noi constatăm „decesul” Căilor Ferate, sistemului de asigurare și multe alte lucruri.

Prin votarea acestui proiect de lege noi avem posibilitatea să oprim o schemă de delapidare și furt din bunul public. Deci repet, Curtea de Conturi numai pentru trei ani de zile la 92 de bunuri, privatizate în baza acestei legi destul de... extrem de defectuoase, a constatat un prejudiciu real de 256,9 milioane de lei.

Eu vreau să vă rog foarte frumos, să susținem acest proiect de lege pentru prima lectură.

Mulțumesc frumos.

Dacă sunt întrebări?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Aveți întrebări, domnule Bolea.

Domnule Burduja,

Vă rog, prima întrebare.

Domnul Petru Burduja:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimate coleg,

Deci conform articolului 22, unde interveniți dumneavoastră în cea mai mare parte, deci dumneavoastră o parte din articolul 50 o plasați aici la articolul 22.

Dar excluzând totalmente articolul 50, noi nu putem înțelege ce se întâmplă totuși cu încăperile celea, pe care le închiriază anumite persoane

fizice sau juridice. Și în cazul în care excluzând articolul 50, deci îi siliți să se privatizeze aceste încăperi.

Domnul Vladimir Bolea:

Nu. Deci articolul 50 prevede ce nu poate fi privatizat din... Noi am dat în articolul 23. Deci prevederile din acele articole care erau extrem de eficiente, noi le-am redistribuit în articolele 22, 23, 27.

Practic, toate prevederile legii care erau în articolul 50, benefice pentru modalitatea de a închiria acele spații, se regăsesc în alte articole ale actualei legi. Adică, practic, nu se aduce nici un prejudiciu persoanelor juridice, care vor să închirieze aceste spații. Absolut nu se modifică statutul acestor persoane.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnule Burduja,

Aveți a doua întrebare?

Domnul Petru Burduja:

Da, desigur.

Eu am să încerc printr-un exemplu. Pentru că dumneavoastră excludeți articolul 50, neluând în considerare că excludeți și alineatul (1), și (2) al acestui articol. Faptul că ceea ce ține de alineatul (3) îl plasați la articolul 22.

Eu să vă dau un exemplu mai realist, ca să fie clar pentru toți colegii despre ce este vorba. Admitem că avem anumite încăperi nelocuibile, care se dau în chirie anumitor organizații obștești, cum ar fi: Asociația de veterani, Asociația de invalizi, Asociația de veterani de război și diferite alte organizații obștești, care nu pot să-și permită să privatizeze. Nu au surse suficiente. Deci ei merg pe formula arendării acestora.

Excluzând aceste prevederi, deci dumneavoastră deschideți, de fapt, ușa la acel moment când autoritatea publică locală poate să scoată la privatizare acest obiect, neluând în considerare dorința de a închiria în continuare acest obiect.

Și iată aici noi putem pune în situație mai mulți artiști, care au ateliere de creație, mai multe asociații obștești pe care le avem: asociații de invalizi în multe sectoare, în diferite orașe ale Moldovei. Ce facem noi cu ei? Îți lăsăm în drum? Aceasta este întrebarea.

Domnul Vladimir Bolea:

Domnule Burduja,

Dumneavoastră confundați lucrurile. Deci acest proiect de lege nu vine să scoată agențiile sau cine stă în chirie, artiștii din încăperile sale.

Acest proiect de lege vine să anuleze un drept, o ilegalitate, care în evitarea articolului 23, care prevede foarte clar modul în care trebuie să fie privatizate niște bunuri ale statului, printr-o modalitate de scurtătură, dacă să o numim așa – un moldovenism de-al nostru, ele sunt, pur și simplu, furate la niște prețuri derizorii.

Aceasta noi facem în acest proiect de lege. Noi nu scoatem pe nimeni din serviciile lor, din încăperile care sunt închiriate la această etapă, absolut.

Noi vrem ca să nu fie posibilă privatizarea bunurilor, dar nu ca să-i obligăm să privatizeze aceste bunuri.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnule Bolea,

Alte întrebări nu aveți.

Vă rog să luați loc.

Rog Comisia economie, buget și finanțe.

Domnule Burduja,

Prezentați raportul comisiei.

Domnul Petru Burduja:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi deputați,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 121 privind administrarea și deetizarea proprietății publice, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de deputatul Vladimir Bolea, și informează următoarele.

Prevederile proiectului de lege supus examinării au ca scop modificarea termenului de dare în locațiune a încăperilor nelocuibile, definite în Legea nr. 121, de la „până la un an” la „trei ani” și modificarea procedurii de privatizare a încăperilor nelocuibile, conform prevederilor articolului 50 din lege.

Proiectul de lege este avizat de mai multe comisii. Totodată, menționăm că în raportul de expertiză anticorupție se atenționează despre necorelarea prevederilor din proiectul de lege supus examinării cu prevederile articolului 13 din Legea nr. 121, precum și la procedura de privatizare a încăperilor locuibile, precum și despre existența normelor care pot genera riscuri de corupție.

Urmare a examinării, comisia, cu votul majoritar, a decis susținerea proiectului de Lege nr. 413 și propune aprobarea lui în prima lectură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Întrebări nu aveți.

Vă rog să luați loc.

Stimați colegi,

Procedura de vot. Vă rog să fiți atenți.

Supun votului, conform raportului comisiei, aprobarea în prima lectură a proiectului nr. 413 din 05.10.2020.

Cine este pentru, rog să votați, prima lectură.

Majoritatea sau chiar unanim.

Vă rog, și autorul, și comisia de bază, vă rog să mai comunicați între dumneavoastră. Mie mi se pare că aveți puțină lipsă de comunicare.

Prima lectură.

Următorul proiect este proiectul nr. 26 din 10.02.2021.

Doamnă Glavan,

Vă rog.

Nr. 18 de pe ordinea de zi.

Doamna Ruxanda Glavan:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Vin în atenția dumneavoastră cu o modificare tehnică, pentru a schimba termenul de activitate a comisiei, pe care noi am creat-o cu dumneavoastră. Este vorba despre Comisia specială pentru elaborarea proiectului Strategiei naționale de securitate farmaceutică, anii 2020–2030.

Menționez că termenul inițial a fost de 90 de zile. Acesta este depășit. Și din cauza vacanței parlamentare, dar și a restricțiilor epidemice, toate întrunirile până acum au avut loc on-line.

Totodată, la lucrările comisiei au fost cooptați experți externi. Pe această cale vreau să le mulțumesc.

Și, totodată, să fac un apel și pentru alți experți și specialiști în domeniu, care își doresc să contribuie, să facă parte din această comisie.

Respectiv, venim către plenul Parlamentului cu solicitarea de a schimba termenul de existență a acestei comisii de 90 de zile. Să-l extindem până la 31 noiembrie 2021.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, și noi vă mulțumim.

Stimați colegi,

Întrebări nu sunt.

Cine este pentru a fi adoptat proiectul Hotărârii nr. 26 din 10.02.2021, rog să votați, extinderea termenului.

Proiectul este adoptat.

Următorul proiect nr. 27. De asemenea, doamna Glavan, nr. 27 din 10.02.2021.

Doamna Ruxanda Glavan:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Este, de asemenea, un proiect tehnic, prin care solicităm, la fel, extinderea termenului de activitate a Comisiei speciale care elaborează Codul sănătății. Solicităm să fie extins până la 31 noiembrie 2021.

Vreau să vă anunț că, în prezent, pe lângă deputații care sunt cooptați, au fost create grupuri de lucru. Și sunt incluși în proces 20 de experți naționali. Așteptăm confirmarea din partea a trei experți internaționali.

Este un proces amplu de lucru și mai este nevoie de timp. Considerăm că, până în toamna acestui an, comisia parlamentară va reuși să elaboreze proiectul.

Vă mulțumesc mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Și noi vă mulțumim.

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi adoptat proiectul nr. 27 din 10 februarie 2021, extinderea termenului, rog să votați.

Majoritatea sau chiar unanim.

Proiectul este adoptat.

Următorul proiect, care se prezintă, este proiectul nr. 7 din 19 ianuarie 2021.

Prezintă domnul Vasile Năstase.

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Este un proiect, în principal, proiect tehnic, prin care noi prelungim perioada în care oamenii pot să-și privatizeze locuințele în care stau acum. Pentru că, din analizele pe care le-am făcut, mai există o mulțime de oameni care nu au reușit să facă acest lucru și, în special, este vorba de persoane vulnerabile, de oameni, care nu au capacități financiare. Și acest proiect de lege, de fapt, noi l-am făcut în urma adresării mai multor persoane, inclusiv cu dizabilități, care ne-au rugat să prelungim acest termen până... cel puțin cu un an. (*Gălăgie în sală.*) Noi l-am prelungit până în 2024. El expiră acum, deci activitatea legii expiră la 31 mai 2021 și, în felul acesta, procesul ar fi... s-ar încheia, pentru că nu am avea putere legislativă.

Proiectul a fost... a trecut prin mai multe comisii, a fost adoptat. Au venit și niște propuneri, poate, să scoatem, în general, acest termen. Alți deputați consideră că nu este bine, pentru că, în felul acesta, noi responsabilizăm oamenii, dacă punem un termen.

Eu cred că 3 ani este suficient. După 3 ani, vom vedea ce se va întâmpla și poate că atunci, dacă vor rămânea puțini, poate nu va mai fi nevoie de prelungit acest termen.

Vă rog foarte mult să susțineți acest proiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Este o inițiativă cred că bună și ar susține-o toată lumea.

N-aveți...

Domnul Litvinenco. (*Gălăgie în sală.*)

Aveți o întrebare de la domnul Litvinenco.

Vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

E lectura întâi, da?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da.

Domnul Sergiu Litvinenco:

La noi asta și era discuția în fracțiune. Poate noi să nu prelungim deodată cu 3 ani, dar poate să prelungim cu un an și, eventual, să revenim în funcție de cum derulează lucrurile.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Haideți, pentru lectura a doua, mai discutați...

Domnul Sergiu Litvinenco:

OK, discutăm.

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

Mai discutăm. Dar vedeți că, dacă n-o să reușească oamenii să privatizeze, iară continuă. Dacă pui un termen de 3 ani, mi se pare rezonabil. Eu cred că în acest termen oamenii pot să încheie acest proces. De exemplu, în Chișinău, au rămas în jur de 2000 de locuințe, care nu sunt privatizate, adică nu este un... *(Rumoare în sală.)*

Dar vă spun: este un contingent de oameni mai puțin... adică oameni vulnerabili, care nu au capacitate de a achita aceste sume. Dar mai vedem pentru lectura a doua.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți încă vreo 7 întrebări.

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

A, mai sunt întrebări?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea întrebare – domnul Fotescu.

La început nu erau doritori, dar acum...

Da, vă rog.

Domnul Vadim Fotescu:

Господин Нэстасе,

вопрос такого рода. Мы уже не один раз продлеваем этот срок. Скажите, пожалуйста, может, мы вообще уберем его?

Право на приватизацию – это нормальное право людей. Те, кто мог ее осуществить за денежные средства, за бонусы народного достояния, давно уже это сделали. Те остатки людей, которые имеют на это право, – я не вижу смысла каждый год продлевать его на год, на два, на три. Давайте уберем вообще этот срок. Если человек имеет право на приватизацию, пускай он ее осуществит тогда, когда он сочтет возможным для себя и нужным. *(Gălăgie în sală.)*

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

Mulțumesc.

Eu m-am referit la propuneri de genul acesta. Chiar domnul deputat Bîțca a propus așa ceva. Eu n-am nimic împotriva, pentru că, da, e un drept al oamenilor. Pur și simplu, ăsta este spiritul legii, care a fost adoptată, de prelungirea... adică de stabilirea unui termen-limită. De aici am și pornit cu acest... cu 3 ani. Deci nu am prelungit pe un an, am prelungit pe 3.

Dar dacă se va considera că, în general, trebuie scos, cu mare plăcere, ca oamenii să-și poată... că n-au mai rămas așa de mulți... vă spun: în oraș sunt 2000 de persoane.

Noi putem să aprobăm în prima lectură. Și, pentru lectura a doua, în general, să scoatem sau cum considerați dumneavoastră. Dar eu sunt de acord cu scoaterea...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnul Năstase a menționat lucrul acesta de la bun început.

De aceea vă rog să fim cu toții foarte atenți, când raportorul prezintă proiectul.

Domnul Vremea – următoarea întrebare.

Domnul Igor Vremea:

Mulțumesc.

Stimate domnule autor,

Eu în același context. Noi, deja din 2015 înapoi, tot prelungim iată periodic acest termen. Poate, noi nu trebuie să ne oprim, într-adevăr, la termenul acesta, dar să găsim soluția pentru a facilita privatizarea aceasta, adică să vedem cauza, de ce oamenii aceștia, care au rămas, categoria aceasta care au rămas nu reușește. Că, cel puțin, îs 6–7 ani de când noi tot le oferim această posibilitate.

Cu atât mai mult că, vrem nu vrem, dar, cu trecerea timpului, oamenii aceștia, fie că unii din ei decedează, să zicem, unii au copii, ei nu pot face nici un act juridic, ulterior, cu acest imobil. Nici vânzare-cumpărare, nici moștenirea n-o pot perfecta, nici donație și așa mai departe, orice act juridic. De aceea noi trebuie să găsim, poate, soluția pentru a facilita privatizarea, ca să eliminăm, în genere, această problemă.

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

Da, e o idee bună, sigur că trebuie de văzut cauzele. Din ceea ce-am studiat noi, prima cauză este lipsa banilor. Deci oamenii sunt... vă spun, marea lor majoritate sunt persoane vulnerabile, oameni mai săraci, că numai aceștia... Cine a avut de privatizat, au privatizat demult ce-au privatizat și cu bonuri, și cu ce vreți, da, dar asta este. Trebuie de văzut. Scopul nostru nu a fost...

Ceea ce propuneți dumneavoastră, e o idee interesantă. Scopul nostru a fost, pur și simplu, să prelungim termenul, la cererea oamenilor, ca ei să poată, în această perioadă, să-și rezolve problema, pentru că, într-adevăr, pierd niște drepturi... (*Rumoare în sală.*)

Un apartament, de exemplu, pe care ar putea să-l lase moștenire. În cazul în care nu-l privatizează, el se întoarce la primărie sau la stat, sau de unde a fost el primit.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim.

Domnule Vreamea,

Aveți a doua întrebare?

Nu aveți.

Următoarea întrebare...

Domnul Litvinenco ori deconectați-i microfonul, ori vine domnul Litvinenco să acorde întrebarea.

Domnul Popșoi – următoarea întrebare.

Domnul Mihail Popșoi:

Da, în continuarea gândului domnului Vreamea. Într-adevăr, trebuie să facilităm acest proces, cel puțin, să comunicăm despre asta... fie la nivelul municipalității Chișinăului, fie la nivelul Guvernului. Pentru că amânarea pe 3 ani, doar, cumva, amână problema. Trebuie să creăm condiții, astfel încât problema să fie rezolvată, pentru că, cum spunea colegul Fotescu, ca să anulăm, în general, termenul, asta face problema și mai mare. Pentru că, dacă amâni termenul, nu există nicio... „incentive”, motiv pentru acești oameni, cumva, să se grăbească și, într-adevăr, ajung în situații, când fie decedează și apar probleme.

Dar dacă bunul nu este privatizat... noi avem situații în Republica Moldova, din păcate, când bunul privatizat ajunge să fie preluat de către realtorii de intenție proastă, da, așa-numiții „черные риелторы”. (*Rumoare în sală.*) Dar dacă el nu este privatizat, cu atât mai mult acești oameni sunt vulnerabili. De aceea trebuie mai degrabă să reducem termenul la un an, să creăm o campanie de informare și pe urmă să încercăm... peste un an, iar prelungim, iar facem o campanie de informare. Dacă o facem la 3 ani... ne-am spălat pe mâini și-i lăsăm pe oamenii ăștia pe 3 ani de zile, și-or privatiza, bine, nu, tot bine.

Deci cumva, trebuie să pornim de la ideea de a contribui la soluționarea problemei, nu doar la amânarea ei. Și asta de ce colegul a sugerat să fie pe un an, pentru că la anul viitor revenim și încercăm, cumva, punem în discuție iarăși problema.

Cred că-i de bun simț, sper să acceptați propunerea.

Mersi.

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

Da. Mulțumesc.

Dar vreau să fac... vreau să vă corectez puțin. Nu este vorba de amânarea pe 3 ani, este vorba de prelungirea pe 3 ani. Trebuie să fie foarte clar că amânarea asta înseamnă... (*voce nedeslușită din sală*) deci

dumneavoastră așa ați spus, domnule Popșoi, ați spus: amânarea pe 3 ani. Dar eu vă spun că-i vorba de prelungirea termenului pentru 3 ani. Și lucrurile-s... pentru că, atunci când amâni, asta înseamnă că nu ai dreptul să privatizezi. Or, aici tocmai că îi permiți... perioada de 3 ani ca toți acești oameni să-și îndeplinească.

OK. Eu cred că, așa cum a spus doamna Președinte, poate, dacă o să fie un amendament, discutăm și chestia asta, pentru că...

Deci sunt două poziții. Prima poziție este, în general, să scoatem termenul, a doua este să-l restrângem la un an.

Noi am considerat, ca să nu ajungem în fiecare an să prelungim, am pus o perioadă de 3 ani, care mi se pare una rezonabilă. Dar putem să discutăm, sigur că da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Da. Domnule Năstase,

Eu aș vrea să ne ajutați să înțelegem, totuși, care este problema în procesul de privatizare?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Dacă e posibil, mai aproape de microfon.

Domnul Dan Perciun:

Ați menționat subiectul legat de costuri. Dacă puteți să ne spuneți: care sunt costurile aferente privatizării? În ce măsură costul reprezintă o barieră? Și cine percepe acest cost? Poate e cazul să scutim, de exemplu, procedural privatizarea apartamentelor? Asta este prima întrebare. Care este bariera? Dumneavoastră ați spus că costul privatizării determină anumite persoane să n-o facă. Care este acest cost? Și cine îl percepe? Primăria îl percepe, Agenția pentru Servicii Publice îl percepe. Poate indicăm în proiect: se scutește de costurile aferente procesul de privatizare, bunăoară. Sau de gândit cum.

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

Întrebarea dumneavoastră este în contextul întrebării puse și de domnul Vredea, să găsim o modalitate pentru a ajuta acești oameni. Bineînțeles că aceste costuri sunt percepute de proprietari. Da, deci dacă este vorba de primărie, atunci banii se duc la primărie, dacă e vorba de stat, atunci banii se duc la stat, la Guvern.

Dar cum putem să-i ajutăm? Asta deja, probabil, face parte din obiectul altor legi, acolo unde este vorba de facilități pentru persoanele, de exemplu,

vulnerabile sau pentru pensionari, sau pentru oameni... Pentru că aici e vorba de oameni... într-adevăr, marea majoritatea sunt oameni în vârstă. Cei care s-au adresat la noi cu această rugămintă chiar sunt oameni din zona persoanelor cu dizabilități.

Pentru noi este important ca să putem prelungi acest termen, pentru că el expiră la 31 mai. Iar ceea ce spuneți și domnul Vremea vorbea despre faptul cum să ajutăm acești oameni, este obiectul unor altor documentări și altor studii legislative, pentru a putea interveni și a-i ajuta.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Batrîncea.

Nu?

Domnule Perciun,

A doua întrebare, vă rog.

Domnul Dan Perciun:

Eu, totuși, aș opta ca noi să nu facem alte studii, dar în cadrul acestui proiect, dacă noi putem să identificăm cauza problemei, s-o și rezolvăm. Pentru că persoanele care au probleme financiare nu neapărat o să și le rezolve în decurs de jumătate de an sau un an de zile și așa o să rămână apartamentul neprivatizat, dacă asta este bariera. Haideți să încercăm să vedem care este rădăcina problemei și nu doar să prelungim termenul, dar și să rezolvăm și cu rădăcina.

Și a doua întrebare este: acum, în condițiile în care apartamentele nu sunt privatizate, cine suportă cheltuielile aferente întreținerii blocului, a fondului locativ în ansamblu și alte cheltuieli curente? Dacă puteți să ne ajutați să înțelegem. În cazul unui apartament neprivatizat, cine achită pentru lift, îngrijirea blocului ș.a.m.d.? Care este cadrul legal? Dacă puteți un pic să ne faceți lumină aici.

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

Domnule Perciun,

Dumneavoastră acum intrați în cu totul alt fon de discuții. Aici trebuie să... Bine, el e destul de interesant. Noi acum am putea să revenim la proiectul de Lege cu privire la condominiu, care a fost remis de către Președintele Republicii în Parlament, el se află aici. Noi am discutat în cadrul mai multor proiecte de lege, inclusiv cu furnizorul de apă „Apă-Canal”, pentru că avem un proiect de lege legat de încheierea contractelor directe între furnizor și cetățeni, da, și fac și ei trimitere la acest proiect de lege.

Dumneavoastră: cine suportă aceste cheltuieli? Deci este un alt nivel de reglementare. Și este nevoie de adoptat... de venit și la acest proiect de Lege cu privire la condominiu, care este așteptat.

Pentru că proprietarii de locuințe au anumite obligațiuni, iar cei care stau în chirie cu aceste apartamente au dreptul să le privatizeze și nu au alte drepturi. Depinde și de modul de asociere a lor.

Deci sunt foarte multe lucruri care nu fac obiectul acestui proiect de lege. Acest proiect de lege este unul, v-am spus de la bun început, tehnic, care prevede acordarea unor drepturi cetățenilor noștri de a-și putea realiza un drept constituțional, acela de a-și privatiza locuințele.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Batrîncea.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da. Vă mulțumesc.

Dacă este să vorbim, totuși, de rădăcini, nu știu dacă ne permite timpul să discutăm detaliat asupra problemei. Problema nu este în plata pentru privatizarea propriu-zisă, problema este că sunt cei mai vulnerabili oameni ai societății: pensionarii, invalizii, familii cu mulți copii, veteranii de pe Nistru, din Afganistan ș.a.m.d.

Problema este că o perioadă îndelungată dânșii au acumulat mai multe datorii istorice. Ei și astăzi achită deservirea blocului, ascensorul și toate plățile curente, dar problema este că ei nu fac față. De exemplu, pentru perioada de iarnă pot să vă zic că în Chișinău majoritatea din aceștia, două mii de apartamente, două mii de deținători de apartamente, ei au datorii istorice la încălzire 10–20–30 mii de lei. Și oamenii aceștia sunt perfect în incapacitatea de plată.

Și pot să vă spun că noi putem să extindem termenul. Bine, noi avem o bună intenție să-i ajutăm. Dar, la sigur, în 3 ani oamenii aceștia nu vor intra în capacitatea de plată ca să achite aceste datorii istorice. Fără achitarea datoriilor istorice ei nu pot aplica la privatizarea apartamentelor.

Și aici dacă este să vorbim în mod serios ce poate face statul, noi trebuie să vedem în acești 3 ani dacă, eventual, putem avea un program de stat ca să ajutăm oamenii aceștia să fie... bine, reeșalonarea aici nu ajută acestor datorii, cum se zice „От перемен мест слагаемых, сумма не меняется”. Aici fie trebuie scutiți și cineva trebuie să-și asume, fie bugetul local, fie la nivel de stat să fie un program pe linia Guvernului și acești oameni să fie ajutați. De altfel, noi n-o să găsim capătul acestei probleme. Și peste 3 ani vom reveni cu altă extindere a termenului. Cum să ajutăm acești oameni cu achitarea acestor plăți și datorii istorice? Prin derogare de la lege, trebuie să vedem.

Dar am avut și avem manager buni și la anumite întreprinderi municipale, care chiar și fiind... da, colectând plățile respective ei așa de eficient au gestionat întreprinderile că și întreprinderile acestea au datorii. Și este de mirare: de ce?

Aici, într-adevăr, ar fi bine ca Guvernul Republicii Moldova să vină cu anumite propuneri eventual, dar oamenii aceștia, la sigur, trebuie ajutați.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, toți s-au expus.

Domnule Năstase,

Nu mai aveți întrebări.

Rog raportul Comisiei economie, buget și finanțe.

Domnule Burduja,

Vă rog să prezentați raportul.

Domnul Petru Burduja:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi deputați,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege cu privire la modificarea Legii cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015 și informează următoarele.

Deci potrivit notei informative, proiectul de lege este propus în baza mai mult solicitări parvenite de la cetățeni, care din anumite motive nu au reușit să-și privatizeze locuințele în corespundere cu prevederile legii. Întru asigurarea respectării drepturilor de proprietate prin procedura de privatizare a locuințelor, autorii proiectului de lege propun extinderea termenului limită de exercitare a acestui drept de la 31 mai 2021 până la 31 mai 2024.

Totodată, menționam că în raportul de expertiză anticorupție se atenționează despre necesitatea prezentării unor date statistice sau analize privind avantajele și dezavantajele proiectului de lege propus.

Urmare a examinării proiectului de lege și celor menționate anterior, Comisia economie, buget și finanțe, cu votul unanim, a decis susținerea inițiativei legislative și propune aprobarea ei în lectura întâi.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Întrebări n-aveți, domnule președinte.

Stimați colegi,

Procedura de vot.

Supun votului aprobarea pentru prima lectură, conform raportului Comisiei economie, buget și finanțe, a proiectului nr. 7 din 19 ianuarie 2021.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Rog comisia, de comun cu deputații, să lucrați pentru definitivarea lecturii a doua.

Stimați colegi,

Noi, conform normelor stabilite tot de noi, trebuie să facem o pauză. Acum vreau să vă întreb: facem pauză și revenim? Noi majoritatea din cele 32 de subiecte le-am examinat. Majoritatea care au rămas, au rămas pentru săptămâna viitoare, cum am convenit noi cu dumneavoastră. Poate aici închidem ședința? Da?

Domnul Vlad Batrîncea:

Litvinenco e de acord.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Eu l-am căutat nu demult și nu l-am găsit cu ochii.

Stimați colegi,

Ora întrebărilor.

Sunt întrebări?

Dacă nu sunt întrebări...

Stimați colegi,

Despre ședința pentru săptămâna viitoare veți fi... veți fi... (*Voce nedeslușită din sală.*) Acuși, o secundă. Veți fi anunțați suplimentar.

Dați-mi voie să fac un anunț poate mai plăcut.

Suntem în ajun de sărbătoare. Dați-mi voie noi singure pe noi să ne felicităm, femeile.

Stimatele noastre, stimate doamne!

Vă doresc multă, multă sănătate, înțelepciune în tot ce facem noi, fiindcă de noi depinde foarte mult. Noi putem să găsim multe subiecte pentru a fi discutate, pentru a fi promovate, dat fiind că suntem pe aceeași undă, suntem femei.

De aceea nu uitați că femeile duc pământul în palme. Aceasta este cea mai mare menire a femeilor. Vă rog să nu uitați despre lucrul acesta.

Vă doresc multă, multă sănătate tuturor. Și să vă fie fericiți și sănătoși cei apropiați. (*Aplauze.*)

Au mai apăsat.

Noi ședința am închis-o. Dar înțeleg că tot careva anunțuri.

Doamnă Macari,

Vă rog... vă rog.

Doamna Stela Macari:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Eu am apăsat butonul la secțiunea întrebări. Deci acolo era. Și aș vrea să adresez întrebarea.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Doamna Stela Macari:

Deci este către Cancelaria de Stat, șefului Biroului pentru relații cu veteranii, domnului Nicolae Gîrbu.

În data de 2 martie, cu toții am marcat Ziua comemorării și a recunoștinței participanților la conflictul armat de pe Nistru. De la acest război au trecut decenii, dar situația celor care au luptat cu mari sacrificii, jertfire și curaj pentru independența statului Republica Moldova rămâne a fi extrem de dificilă.

Anul trecut, Guvernul a dispus crearea pe lângă Cancelaria de Stat a unui Birou pentru relații cu veteranii. Am spus atunci că veteranii nu au nevoie de un Birou cu atribuții consultative, ce va sfârși ca și alte inițiative eșuate. Sau de un Birou ce va politiza în continuare asociațiile de veterani, oferindu-le sprijin pe criteriile de loialitate.

Ei au nevoie de o structură puternică, așa cum ar putea fi Departamentul veteranilor, propus deja doi ani la rând de Platforma DA, o structură ce le-ar asigura implementarea politicilor, monitorizarea și colaborarea cu asociațiile obștești ale veteranilor. Astfel încât legea să fie aplicată echitabil pentru toate categoriile de veterani, să le protejeze drepturile și să ofere garanții sociale acestor oameni.

Consider important să clarificăm, dacă crearea Biroului pentru relații cu veteranii a contribuit prin activitatea sa la îmbunătățirea relațiilor dintre veterani și stat, în sprijinul necesităților vitale ale acestor oameni.

În rezultatul primirii în audiență a persoanelor care cad în această categorie socială, am constatat cu regret că situația în acest domeniu nu s-a schimbat deloc. Iar aceștia beneficiază în continuare de posibilități foarte limitate.

Astfel, în conformitate cu articolul 17 alineatul (6), articolul 20 alineatul (2) din Legea privind statutul deputatului în Parlament și articolul 125 din Regulamentul Parlamentului, solicit respectuos să fiu informată cu referire la următoarele aspecte: câți veterani au primit poliță

medicală gratuită începând cu 1 ianuarie 2021, conform ultimelor modificări în legislație?

Ce sau câte inițiative în sensul îmbunătățirii condițiilor de viață și trai ale acestor categorii de persoane au elaborat, către cine, care a fost rezultatul înaintării acestora?

Câți veterani au fost primiți în audiență? Subiectul general al problemelor? Care a fost termenul pentru soluționarea acestora?

Care este planul și strategia de activitate a Biroului în acest domeniu, pentru anul 2021, pe termen scurt, mediu și lung?

Câte întâlniri cu veteranii, organizații de veterani nominative au fost organizate de Birou în această perioadă?

Răspunsul la prezenta adresare, rog să fie oferit într-un termen care să nu depășească 15 zile, potrivit Legii cu privire la accesul la informație.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă mulțumesc.

Următoarea întrebare, înțeleg, domnul Carp.

Vă rog.

Domnul Lilian Carp:

Doamnă Președinte,

Întrebarea mea este către Ministerul Economiei și Infrastructurii. Deci este o problemă mai veche, atunci când s-a proiectat drumul național Chișinău-Ungheni pe porțiunea satului Rassvet, care face parte din comuna Bucovăț, când a fost proiectat drumul, nu s-a luat în considerare că satul se află pe ambele părți ale traseului.

Astfel, în urma interpelării pe care am făcut-o, cu un an în urmă, am avut asigurări că va fi făcută reproiectarea pentru partea de jos a satului Rassvet, unde vor fi prevăzute construcția de trotuare și drumului de acces spre partea de jos a satului. Fapt care nu a fost făcut până în prezent.

De aceea solicit informația, pentru a vedea când are de gând Ministerul Economiei și Infrastructurii a revedea acest proiect, pentru ca partea de jos a satului Rassvet să aibă acces la drumul național. Aceasta este prima întrebare.

Asemenea situație este și în raionul Criuleni, localitatea Ohrincea, care se află în componența orașului Criuleni, unde a fost proiectat drumul, fără a fi prevăzut trotuar pentru pietoni, deci pe porțiunea care duce la Ohrincea-Cruglic.

Deci vă rog să fiu informat, când va fi revizuit proiectul? Și care vor fi acțiunile întreprinse de către minister?

Mersi mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă mulțumim și noi dumneavoastră.

Alte întrebări nu sunt.

Stimați colegi,

Vă doresc o zi bună. Și nu uitați că este ziua de 8 martie. Bărbații să nu uite de femei.

Sănătate vă doresc. Și aveți grijă de dumneavoastră.

Ședința s-a încheiat la ora 15.55.

Stenograma a fost pregătită spre publicare în Direcția pentru lucrările plenului Parlamentului din cadrul Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului.